

ဥပဒေစိစစ်ခြင်း

ယူကေ၊ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံတို့ရှိ
ဥပဒေစိစစ်ခြင်းကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများအပေါ်သုံးသပ်ချက်

လန်ဒန်၊ နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၈

အမှာ

ဤစာတမ်းသည် Westminster foundation for Democracy (WFD)၏ ထုတ်ဝေမှုဖြစ်ပါသည်။ ယူကေနိုင်ငံခြားရေးနှင့် ဓနသဟာယရုံး (FCO) နှင့် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန(DFID)၏ ဘဏ္ဍာငွေ ထောက်ပံ့မှုတို့ဖြင့် ဤစာတမ်းကို ရေးသားပြုစု၍ ၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

စာတမ်းအား လီယမ်လောရင့်စမစ် ၊ ချက်ရှ်ရွိုင်း ၊ အဂု(စ်) ဝီရမ်တို တို့၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် Westminster foundation for Democracy (WFD) ကိုယ်စား ဖရန့်ကလင်း ဒီ ရီးဖ် က စုစည်းရေးသားပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။

စာတမ်းပါရေးသားဖော်ပြချက်များသည် စာရေးသူ၏ အမြင်သဘောထားများသာဖြစ်ပြီး WFD ၊ FCO ၊ DFID တို့နှင့်သက်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ဖော်ပြချက်များ၏ အမြင်သဘောထား၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ယုံကြည်ကိုးစားနိုင်မှုတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်း ၎င်းတို့တွင်တာဝန်မရှိကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

မာတိကာ

အတိုကောက် ဝေါဟာရများ

နိဒါန်း

၁။ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း၌ လွှတ်တော်၏အခန်းကဏ္ဍ

- (၁) လွှတ်တော်၏အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
- (၂) အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
- (၃) မတူညီသော ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေစနစ်များရှိလွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုရေးအခန်းကဏ္ဍ
- (၄) ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား(စာလယ်၊ဆုံး)လုပ်ငန်းစက်ဝန်းပုံစံဖြင့်ချဉ်းကပ်သည့်နည်းလမ်း

၂။ ယူကေဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း

- (၁) ဥပဒေမပြုမီစိစစ်ခြင်း
- (၂) ဥပဒေစိစစ်ခြင်း။ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်အားပြဋ္ဌာန်းရာတွင်ဆောင်ရွက်ရသည့် လွှတ်တော်လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်
- (၃) ယူကေနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

၃။ အိန္ဒိယလွှတ်တော်၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း

- (၁) လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်
- (၂) ဖက်ဒရယ်လွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များ
- (၃) ဥပဒေပြုရန်အတွက်ပြင်ဆင်ရသောအချိန်
- (၄) ဥပဒေမူကြမ်းအတွက် ပူးတွဲတင်ပြရမည့်ရှင်းလင်းချက်များ
- (၅) လွှတ်တော်၏စိစစ်ခြင်းအား အဆင့်(၃)ဆင့်၌ဆောင်ရွက်ပုံ
- (၆) တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း
- (၇) အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

၄။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း

- (၁) ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်
- (၂) ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
- (၃) ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဥပဒေမပြုမီစိစစ်ခြင်း
- (၄) ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးခြင်း
- (၅) အတည်ပြုခြင်း
- (၆) လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းနှင့် ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ခြင်း
- (၇) အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

၅။ ပြင်သစ်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း

- (၁) ဥပဒေမပြုမီစိစစ်ခြင်း
- (၂) ဥပဒေစိစစ်ခြင်း။ ။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်အားပြဋ္ဌာန်းရာတွင်ဆောင်ရွက်ရသည့်လွှတ်တော်လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်
- (၃) ပြင်သစ်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

၆။ နိဂုံး - ယူကေ၊ ပြင်သစ်၊ အိန္ဒိယနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့ရှိ ဥပဒေစိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများအကြားနှိုင်းယှဉ်ချက်

ဝေါဟာရအတိုကောက်များ

BALEG - Legislative Committee of the DPR (Indonesia)
အောက်လွှတ်တော်ဥပဒေပြုရေးကော်မတီ (အင်ဒိုနီးရှား)

CEC - Committee for the Evaluation and Control of Public Policies (France)
ပြည်သူ့ဝါဒကွပ်ကဲရေးနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရေးကော်မတီ (ပြင်သစ်)

CSO - Civil Society Organisation
လူမှုအရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

DFID - Department for International Development (UK)
နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာန (ယူကေ)

DIM - ကိစ္စရပ်များစာရင်း (အင်ဒိုနီးရှား)
Inventory of issues (Indonesia)

DPD - House of Regional Representatives (Indonesia)
အင်ဒိုနီးရှားအထက်လွှတ်တော်

DPR - House of Representatives (Indonesia)
အင်ဒိုနီးရှားအောက်လွှတ်တော်

EU - European Union
ဥရောပသမ္မဂ္ဂ

HoC - House of Commons (UK)
ယူကေအောက်လွှတ်တော်

HoL - House of Lords (UK)
ယူကေအထက်လွှတ်တော်

IALS - Institute of Advanced Legal Studies (London)
အဆင့်မြင့်ဥပဒေလေ့လာရေးအင်စတီကျု

MEC - Evaluation and Control Mission (France)
ကွပ်ကဲရေးနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရေးမစ်ရှင် (ပြင်သစ်)

MoJ - Ministry of Justice and Human Rights (Indonesia)
တရားမှုတရားနှင့်လူ့အခွင့်အရေးဝန်ကြီးဌာန (အင်ဒိုနီးရှား)

MP - Member of Parliament
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်

MPC - Mixed and Parity Committee (France)
သာတူပေါင်းစည်းကော်မတီ (ပြင်သစ်)

MPR - People Consultative Assembly (Indonesia)
လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်း (အင်ဒိုနီးရှား)

OPC - Office of the Parliament Counsel (UK)
လွှတ်တော်ကောင်စီရုံး (ယူကေ)

PAC - Public Accounts Committee
ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ

PBL - Parliamentary Business and Legislation Committee of Cabinet (UK)
လွှတ်တော်လုပ်ငန်းနှင့်အစိုးရအဖွဲ့၏ ဥပဒေပြုရေးကော်မတီ (ယူကေ)

PLS - Post-Legislative Scrutiny
ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

Prolegnas - National Legislative Program (Indonesia)
နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ် (အင်ဒိုနီးရှား)

PRS - Parliamentary Research Service (India)
လွှတ်တော်သုတေသနဝန်ဆောင်မှုဌာန (အိန္ဒိယ)

UK – United Kindom of Great Britain
ယူကေနိုင်ငံ

UoL – University of London
လန်ဒန်တက္ကသိုလ်

WFD - Westminster Foundation for Democracy
ဒီမိုကရေစီအတွက် ဝက်စ်မင်းစတားဖောင်ဒေရှင်း

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် လေ့လာသုံးသပ်မှုပြုလုပ်ရန် ရွေးချယ်ထားသည့် လွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများအား မီးမောင်းထိုးဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများ၏ သမိုင်းနောက်ခံအနေအထား၊ နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်း၊ လက်ခံကျင့်သုံးသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေစနစ်နှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်ကွဲပြားမှုတို့ကြောင့် စိစစ်ဆောင်ရွက်ပုံများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကွဲပြားနေသည်ကို သတိမူရမည်ဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်းတွင် ယူကေ၊အိန္ဒိယနှင့်အင်ဒိုနီးရှားတို့မှ ဥပဒေပြုရေးကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများအား ခြုံငုံသုံးသပ် ဖော်ပြထားပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအလိုက် ကွဲပြားခြားနားသော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာ တို့အပေါ်အခြေခံ၍ အခန်းတစ်ခန်းစီတွင် အောက်ပါတို့အား မီးမောင်းထိုး ဖော်ပြထားပါသည်။

- လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုရေးအခွင့်အာဏာကျင့်သုံးမှုအတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် ဥပဒေ ရေးရာအခြေခံ။
- ဥပဒေစိစစ်မှုပြုလုပ်ရာတွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍအဖြစ်ပါဝင်သည့် လွှတ်တော်အတွင်း ဖွဲ့စည်း ထားရှိပုံများ။
- အဓိကပါဝင်ပတ်သတ်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်တာဝန်ဝတ္တရား၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့် အစရှိသည်တို့ပါဝင်သည့် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်။

ဤစာတမ်းသည် မတူညီသောသတင်းအရင်းအမြစ်များမှရရှိသည့် အချက်အလက်များအားစုစည်းရယူကာ ရေးသားတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမဦးစွာသက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် လွှတ်တော်များ၏ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအားလွှမ်းမိုးသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သို့မဟုတ် လွှတ်တော်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ၊ (ဝက်စ်မင်းစတားပုံစံအားအခြေခံသည့်လွှတ်တော်များတွင်)

တည်မြဲအမိန့်များ စသဖြင့်အပိုင်းလိုက်တင်ပြထားပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်များ၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များမှ ရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များအားထုတ်နှုတ်ဖော်ပြထားပြီး၊ ၎င်းတို့အနက်မှ အချက်အလက်တစ်ချို့မှာ ဝက်ဘ်ဆိုက်ဒ်များတွင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံပြုစုရေးသားတင်ပြထားကြပြီး၊ လွှတ်တော် ဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပါဝင်သကဲ့သို့၊ အချို့မှာလည်း အသုံးတည့်စေမည့်အခြေခံအချက်အလက်မျှသာ တင်ပြထားကြသည်။ တတိယအနေဖြင့် ဤထုတ်ဝေမှုသည် လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်သော သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်များနှင့်လွှတ်တော်စနစ်များ၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသေးစိတ်များအပေါ် လေ့လာပြုစုထားသည့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာပေ များကိုကျမ်းကိုးပြုအခြေခံထားပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အချို့သောအချက်အလက်များမှာ စာရေးသူ၏ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်များအလိုက် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသောပညာရပ်ဆိုင်ရာနှင့်လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံ များအပေါ်အခြေခံ၍ ရေးသားတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤစာတမ်းသည် မိတ်ဖက်လွှတ်တော်များရှိ အဓိကပါဝင်ပါတ်သတ်သူများနှင့်ဆွေးနွေးမှုများအပေါ် သရုပ်ဖော်တင်ပြရန်ရည်ရွယ်၍ WFD မှထုတ်ဝေရခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ရွေးချယ်တင်ပြထားသော (case study) များသည်လည်း မိတ်ဖက်လွှတ်တော်အသီးသီးတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအား လေ့လာသုံးသပ်မှုပြုလုပ်ရာတွင် သင့်လျော်အကျိုးရှိလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

WFD အနေဖြင့် နိုင်ငံအလိုက်နှိုင်းယှဉ်ချိန်ထိုးလေ့လာမှုများပြုလုပ်ခြင်းသည် အကျိုးများစွာဖြစ်ထွန်း လိမ့်မည်ဟုရှုမြင်သုံးသပ်သကဲ့သို့၊ ၎င်းကဲ့သို့လုပ်ဆောင်မှုများမှ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်အသီးသီးတို့ အတွက် သင့်လျော်မှုအရှိဆုံးဖြစ်မည့် နည်းလမ်းများဖော်ထုတ်လာနိုင်မည်ဖြစ်ကာ၊ အဆိုပါနည်းလမ်း များအား လွှတ်တော်၏လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်နိုင်ရန်အတွက် စဉ်းစားမှုများပြုလုပ်နိုင်ပေ လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏စနစ်ပုံစံအား တစ်ထပ်တည်းကူးယူဆောင်ရွက်ရန် မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံအသီးသီး၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်အခြေခံ၍ သင်ခန်းစာကောက်ယူခြင်းအားဖြင့် လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးများကိုလည်း မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ယခုစာတမ်းအား Westminster foundation for Democracy (WFD) ကိုယ်စား ဖရန့်ကလင် ဒီ ဖရိုက် က စုစည်းရေးသားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ လီယမ်လောရင့်စမစ် (ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဥပဒေပြုရေးဌာနကြီး၊ (ယူကေ အောက်လွှတ်တော်)မှ ယူကေဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပိုင်းကို လည်းကောင်း၊ ချက်ရူရှင်း (လွှတ်တော်သုတေသနဌာနအိန္ဒိယ)မှ အိန္ဒိယလွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုရေး လုပ်ငန်းစဉ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်အပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဂ(စ်)ဝိရယန်တို (WFD အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံဆိုင်ရာ တာဝန်ခံကိုယ်စားလှယ်)မှ အင်ဒိုနီးရှားလွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ အန်တိုနီဝက်ဘာ (PhD candidate)မှ ပြင်သစ်လွှတ်တော်အပိုင်းကိုလည်းကောင်း အသီးသီးပါဝင် ရေးသားပြုစုထားကာ၊ ဒေဗစ်သာဘီ ၊ ဂျော့(ချ်)အီဗန် နှင့် ဒီနာမယ်လ်ဟမ် (WFD) တို့မှ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ထားကြပါသည်။

၁။ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း၌ လွှတ်တော်၏အခန်းကဏ္ဍ

ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျင့်သုံး၍အုပ်ချုပ်သည့်အစိုးရပုံစံတွင် လွှတ်တော်သည်ဥပဒေများအပေါ် စဉ်းစားဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်အတည်ပြုခြင်း အစရှိသည့်ကိစ္စရပ်များအား အဓိကတာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ရပ်အား¹ မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကပြုစုရေးသားတင်သွင်းလာသည်ဖြစ်စေ လွှတ်တော်၏တာဝန်မှာ ၎င်းဥပဒေကြမ်းအားဥပဒေအဖြစ် (ပြင်ဆင်ချက်များထည့်သွင်း၍လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မူလအတိုင်းသော်လည်းကောင်း)အတည်မပြုမီ စိစစ်လေ့လာ သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရပါသည်။

ဤစာတမ်း၏ပထမအခန်းတွင် လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာအခန်းကဏ္ဍအား အပိုင်းလေးပိုင်းခွဲ၍ ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။ ပထမအပိုင်းတွင် လွှတ်တော်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ဆောင်ရွက်ရာတွင်ပါဝင်သည့် အဓိကမူများနှင့်အဆင့်များအား ဆွေးနွေးထားပါသည်။ ဒုတိယအပိုင်းတွင် လွှတ်တော်အနေဖြင့်ဥပဒေကြမ်းအားစိစစ်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများနှင့် ၎င်းကဲ့သို့ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရသည့်ရည်ရွယ်ချက်များအပေါ် ဆွေးနွေးထားပြီး၊ တတိယအပိုင်းတွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဥပဒေစိစစ်ခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် လွှတ်တော်၏အခန်းကဏ္ဍအား မည်ကဲ့သို့သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပုံတို့ကို သရုပ်ခွဲလေ့လာတင်ပြထားသကဲ့သို့၊ စတုတ္ထအပိုင်းတွင်လည်း လုပ်ငန်းစဉ်ဝန်းပုံစံဖြင့်ဥပဒေစိစစ်ခြင်းအားချဉ်းကပ်ပုံ၏အရေးပါမှုကို အလေးပေးတင်ပြထားပါသည်။

(၁) လွှတ်တော်၏အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာ စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအများစုတွင် လွှတ်တော်တစ်ခုသည် ဥပဒေကြမ်းများအပေါ် စိစစ်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ရာတွင် အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ဟူ၍ (၂) မျိုးသတ်မှတ်၍ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးရှိလွှတ်တော်များ၏ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ် (၂) ရပ်အား ဖော်ဆောင်မှုများတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ဝိသေသလက္ခဏာရပ်များပါဝင်သည်ကို တွေ့မြင်ရပေမည်။

လွှတ်တော်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအပေါ် စိစစ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) သုံးသပ်ခြင်းပြုလုပ်သည့်အခါ လိုက်နာဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိကြကာ၊ ၎င်းတို့သည် မတူညီသော နောက်ခံအကြောင်းတရားများအပေါ်မူတည်နေပါသည်။ သို့ရာတွင်စိစစ်မှုတစ်ခုပြုလုပ်ဖို့ရန်အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုသဖွယ်တည်ဆောက်နိုင်စေမည့် နည်းလမ်းကောင်းများပါဝင်သည့် မူစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းကောင်းတစ်ချို့လည်းရှိပါသည်။

ပထမဆုံးမူကို “အကြိမ်ကြိမ်မဲပေးခြင်း” ဟုခေါ်သည်။ လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းအားအချောသတ်အတည်မပြုမီတွင် တစ်ကြိမ်မက စဉ်းစားဆွေးနွေး၍မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှု ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့

¹ အချို့နိုင်ငံများ၌ ဥပဒေကြမ်းအား စီမံချက်ဥပဒေဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ပြင်သစ်အသုံးအနှုန်းအရ Projet de loi or proposition de loi ဖြစ်သည်။

ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဥပဒေတစ်ခုအားအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းရာတွင် တဒန်အတွေးတစ်ခုတည်းအပေါ်အခြေခံ၍ သို့မဟုတ် ရရှိထားသောသတင်းအချက်အလက်များအပေါ် သေချာစွာဆင်ခြင်သုံးသပ်မှုမရှိဘဲ မဲပေးလိုက်ခြင်းမျိုးမဖြစ်စေတော့ဘဲ၊ အကြိမ်ကြိမ်ပြန်လည်ဆွေးနွေးခြင်း အားဖြင့်ဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အကြောင်းအရာအပေါ် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာသိရှိနားလည်လာမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယမူမှာ "အချိန်အတိုင်းအတာဖြင့်စဉ်းစားခြင်း" ဖြစ်သည်။ ၎င်းမူက ပြန်လည်သုံးသပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်၏ အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီတိုင်းသည် လုံလောက်သောအချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်သင့် သည်ဟုအကြံပြုသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားတွင် ရက်အနည်းငယ်ကြာသည်အထိ သို့မဟုတ် ဖြစ်နိုင်လျှင် ၎င်းထက်ပင်အချိန်ပိုယူ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့အချိန်ယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ပါဝင်သက်ဆိုင်သူပြည်သူလူထုနှင့်အဖွဲ့အစည်းများသည် ဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် အချိန်ယူလေ့လာစဉ်းစားမှုများ ပြုလုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ကာ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လွှတ်တော်တွင်းသက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်လည်း အများပြည်သူ ပါဝင်ဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုရရှိမည်ဖြစ်သည်။ "အကြိမ်ကြိမ် မဲပေးခြင်း" မူအားဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ပင် ယခုမူအား ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လွှတ်တော်နှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှုမပြုလုပ်မီ ၎င်းဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအရာ များအပေါ်နဲ့စပ်သေချာစွာ သိရှိနားလည်သွားစေမည်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါနိုင်ငံတကာရှိလွှတ်တော်အများစုသည် ဥပဒေတစ်ခုအားပြဋ္ဌာန်းရာ၌ ဥပဒေကြမ်းသည် မည်သည့် အဆင့်တွင်ရောက်ရှိနေကြောင်း လျှင်မြန်စွာခြေရာခံသိရှိစေမည့်စနစ်အား ထူထောင်ထားရှိကြသည်။ ၎င်းစနစ်သည် အချိန် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များရှိသော အခြေအနေမျိုး (ဥပမာအားဖြင့် ကိုလံဘီယာတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်ချုပ်ဆိုအပြီး ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဥပဒေကဲ့သို့) တွင်အများသောအားဖြင့်အသုံးပြုကြသည်။ သို့သော်အချို့သောအခြေအနေများတွင် ၎င်းစနစ်ကိုကျင့်သုံး ခြင်းကြောင့် အငြင်းပွားဖွယ်ရာကိစ္စရပ်များဖြစ်ပေါ်စေကာ၊ လွှတ်တော်၏အင်စတီကျူးရှင်းနှင့် ဥပဒေပြုရေး ဆိုင်ရာဒီမိုကရက်တစ်တရားဝင်မှုတို့အပေါ် ထိခိုက်မှုရှိစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ခြေရာခံစနစ်အား ထူထောင်မည်ဆိုလျှင် အစဉ်အမြဲ သေချာစွာစောင့်ကြည့်စိစစ်မှုများပြုလုပ်သွားရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအား ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် စည်းနှောင်မှုများထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းထားရှိဖို့ရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

လွှတ်တော်၏² အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် အောက်ပါ အဆင့်များ ပါဝင်ပါသည်။

ကော်မတီအဆင့် ။ ။ သက်ဆိုင်ရာပါတီအသီးသီးမှ ကိုယ်စားပြုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သော အဖွဲ့ငယ်တစ်ခုအားဖွဲ့စည်းကာ ဥပဒေကြမ်းများအပေါ်အသေးစိတ် စိစစ်လေ့လာဆွေးနွေးမှုများ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ ၎င်းကော်မတီ၏စီစဉ်မှုဖြင့် အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးပွဲများ³ကို

² ဤကဏ္ဍ၌ အသုံးပြုသော ဘာသာစကားအသုံးအနှုန်းသည် အဂိုရာ (Agora) ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ပေါ်တွင် အခြေပြုထားသည်။ [https://agora-parl.org/resources/aoe/parliamentaryinstitution/ legislative-review-processes](https://agora-parl.org/resources/aoe/parliamentaryinstitution/legislative-review-processes)

³ အချို့သောလွှတ်တော်များ၌ ဥပဒေမူကြမ်းများအား ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အမြဲကော်မတီများ ထားရှိသည်။ UK အောက်လွှတ်တော်၌ ဥပဒေမူကြမ်းများကော်မတီအား လိုအပ်သလိုဖွဲ့စည်းထားပြီး အထက်လွှတ်တော်၌ မဟာကော်မတီ ဖွဲ့စည်းထားသည်။

ကျင်းပဆောင်ရွက်ကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဥပဒေကြမ်းပါအပိုဒ် အသီးသီးအား သေချာစွာ လေ့လာဆန်းစစ်ရန်ဖြစ်ပြီး၊ လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ချက်များပြုစု၍ ဥပဒေကြမ်းအတွင်းထည့်သွင်း အဆိုပြုနိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းအား ကော်မတီတစ်ရပ်ထက်ပို၍ သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ခဲ့ပါက အဆိုပါကော်မတီများအတွင်းမှ ကော်မတီတစ်ရပ်ရပ်သည် ၎င်းဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သဘောတူထားသောပြင်ဆင်ချက်များအား လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးသို့ ပြန်လည် အစီရင်ခံတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ အချို့လွှတ်တော်များတွင် ဥပဒေကြမ်းအား ပြင်ဆင်ချက်များနှင့်အတူ ပြန်လည်ပေးပို့မှုပြုလုပ်ကြပြီး၊ အချို့လွှတ်တော်များမှာမူ ထပ်မံစဉ်းစားမှုများ ပြုလုပ်ရန်အကြံပြုပြင်ဆင် ချက်များပါဝင်သည့်အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ ဥပဒေကြမ်းအားပြန်လည်ပေးပို့ကြပါသည်။

မူအားဖြင့် စိစစ်ခြင်း ။ ။ ဤအဆင့်သည် ကော်မတီအဆင့်မတိုင်မီ သို့မဟုတ် ကော်မတီအဆင့်ပြီးစီး သည့်နောက်ပိုင်းတွင်လည်းဆောင်ရွက်ကြကာ၊ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ပထမဆုံးအကြိမ် လွှတ်တော်စုံညီ အစည်းအဝေး၌မဲခွဲသည့် အဆင့်လည်းဖြစ်သည်။ အသေးစိတ်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဥပဒေကြမ်း၏ယေဘုယျသဘောတရားများနှင့် အခြေခံမူများသင့်လျော်မှုရှိမရှိ၊ ထပ်မံ၍အသေးစိတ်ကျကျ သုံးသပ်ရန်သင့်မသင့် စသည်တို့ကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆုံးဖြတ်ရသည့်အဆင့်သာဖြစ်သည်။

တစ်ပိုဒ်ချင်းစီ စိစစ်ခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းကို ကော်မတီတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ကော်မတီများက အသေးစိတ်စိစစ်မှုများပြုလုပ်ပြီး၊ မူအားဖြင့်အတည်ပြုပြီးပါက ၎င်းဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်စုံညီ အစည်းအဝေးသို့တင်ပြ၍ ဥပဒေကြမ်းပါအပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ခြင်းစီအပေါ် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ၎င်းအဆင့်တွင်ကော်မတီ(များ)၏အကြံပြုချက်များအား ဥပဒေကြမ်း၏မူလစကားရပ်အသုံးအနှုန်းများနှင့် အတူနှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်မှု ပြုလုပ်ရပါသည်။

အပြီးသတ်အတည်ပြုခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်မူအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မူကြမ်း၏အပိုဒ် တစ်ပိုဒ်ချင်းစီကိုသော်လည်းကောင်း လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကမဲခွဲဆုံးဖြတ်ပြီးစီးသည့်အခါ (ပြင်ဆင်ချက် များပါဝင်သော (သို့) မပါဝင်သော) ဥပဒေနောက်ဆုံးမူကြမ်းအား လွှတ်တော်ကအပြီးသတ်မဲခွဲအတည်ပြု ရပါသည်။

ဥပဒေကြမ်းအားအတည်ပြုပြီးပါက နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲမှလက်မှတ်ရေးထိုးရန် ၎င်းထံပေးပို့ရပါသည်။ မတူညီသောနိုင်ငံရေးစနစ်များပေါ်အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲသည် အဆိုပြုသည့်ဥပဒေကို မဖြစ်မနေ သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများရှိသကဲ့သို့၊ ထပ်မံဆွေးနွေးသုံးသပ်ရန် လွှတ်တော်သို့သဘောထား မှတ်ချက်များဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့ခြင်းများလည်းရှိပါသည်။

ဥပဒေအား ပြန်တမ်း သို့မဟုတ် အစိုးရသတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းထုတ်ပြန်ကြေညာပြီးသည့်နောက် သို့မဟုတ် အဆိုပါဥပဒေအားပြည်သူလူထုသိရှိရန် ထုတ်ပြန်ပြီးရက်အနည်းငယ်ကြာသည့်အခါ အဆိုပါ ဥပဒေမှာစတင်အာဏာတည်ပါသည်။ ၎င်းသည်လည်း သက်ဆိုင်ရာမတူညီသည့် နိုင်ငံရေးစနစ်များအပေါ် မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ပုံများကွဲပြားခြားနားမှုရှိပေသည်။ ဥပဒေတစ်ခုအားသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် နေ့သည် ၎င်းဥပဒေအသက်ဝင်အာဏာတည်သည့်နေ့နှင့် တူညီမှုမရှိသည်ကိုလည်းသတိပြုရမည်ဖြစ်သည်။

(၂) အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအများစုတွင် ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲရာ၌ လွှတ်တော်အနေဖြင့် မိမိ၏အင်စတီကျူးရှင်းအတွင်း ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ လွှတ်တော်၏စီစဉ်မှုဖြင့် အများပြည်သူပါဝင် ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း ထည့်သွင်းပြုလုပ်ကြပါသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်သည် လွှတ်တော်၌ဥပဒေကြမ်းတစ်ခု စတင်တင်သွင်းသည့်အခါမျိုးတွင် ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိပြီး၊ လည်းကောင်းအခြေအနေမျိုးတွင် နိုင်ငံသားများအများစုက မိမိတို့၏ဘဝအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိစေမည့် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အား ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေသစ်တစ်ခု ပြဋ္ဌာန်းရန် လွှတ်တော်၌အဆိုပြုလျက်ရှိကြောင်းကို သတိပြုမိလာကြသည်။ လွှတ်တော်အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်မှုပြုလုပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပြည်သူလူထုနှင့်သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ဝေဖန်အကြံပြုမှုများပြုလုပ်နိုင်စေရန် အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးပေးဖို့ရာ အရေးကြီးလှပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရသည်မှာ အကြောင်းအရင်း (၂) ရပ်ရှိပါသည်။

၁။ နိုင်ငံသူ၊နိုင်ငံသားများသည် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်မည်ဖြစ်သော ဥပဒေအသစ်၏ စည်းဘောင်အတွင်းမှ ရှင်သန်နေထိုင်၊ လိုက်နာသွားကြရမည့်သူများဖြစ်ရာ ၎င်းတို့၏ဝေဖန်အကြံပြုချက်များနှင့် တုံ့ပြန်ချက် များအားထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းအားဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအားပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

၂။ နိုင်ငံသူ၊နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းမည့်ဥပဒေအသစ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိစေမည့်လုပ်ဆောင်မှုမျိုးတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်အဆိုပါဥပဒေအား ပိုမိုလက်ခံ၊လိုက်နာကျင့်သုံးလိုစိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ပြည်သူလူထုနှင့်သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုများ⁴သည် ကော်မတီအဆင့် လေ့လာ သုံးသပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း၌ပါဝင်ပြီး၊ ယင်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းများစွာရှိပါသည်။

စစ်တမ်းများကောက်ယူခြင်း ။ ။ အချို့သောနိုင်ငံများတွင် ကော်မတီများသည် အကြောင်းအရာ တစ်ခုအားသတ်မှတ်ရွေးချယ်၍ ၎င်းအပေါ်အများပြည်သူ၏ သဘောထားအမြင်များကောက်ယူ၍ ဇယားကွက်များတွင် စုစည်းဖော်ပြထားသည့်သုတေသနပုံစံမျိုး ပြုလုပ်ကြသည်။ ပိုမို၍သိပ္ပံနည်းကျကာ၊ အရေအတွက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကိုပါ ကောက်ယူနိုင်သည်။ ယင်းကဲ့သို့စစ်တမ်းများကို လွှတ်တော်ကဖြစ်စေ၊ ပြင်ပကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များအားငှားရမ်း၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှတစ်ဆင့် အကြံပြုချက်များကောက်ခံခြင်း ။ ။ သက်ဆိုင်ရာဝက်ဘ်ဆိုဒ်များမှတစ်ဆင့် အများပြည်သူထံမှ တိကျသောအကြောင်းအရာ သို့မဟုတ် ဥပဒေကြမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အွန်လိုင်း စစ်တမ်းများ၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် သဘောထားအကြံပြုချက်များအား တောင်းခံကောက်ယူသည့်နည်းလမ်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့်ကောက်ယူသည့်အကြံပြုချက်များသည် အဆိုပါအကြောင်းအရာနှင့်

⁴ ယခုအဆင့်သည် ဥပဒေမူကြမ်းအား လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းခြင်းမဆောင်ရွက်မီ ၎င်းဥပဒေကြမ်း နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြုလုပ်သည့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများအပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းအခါတွင် ဥပဒေကြမ်း၏ မူဝါဒများနှင့် အခြေခံသဘောတရားများသည်လည်း ချမှတ်ပြီးစီးသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။

သက်ဆိုင်သည့်အဖွဲ့များ သို့မဟုတ်အင်တာနက်ရယူသုံးစွဲနိုင်သူများထံမှသာ ရရှိနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်ကို ကော်မတီများအနေဖြင့် သတိပြုရပေမည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်၏ သက်ရောက်မှုများအား ကိုယ်တွေ့လေ့လာ သိရှိနိုင်စေရန်အတွက် ကော်မတီများသည် လွှတ်တော်၏ပြင်ပ(မြို့တော်များ၏အပြင်) သို့သွားရောက်၍ ၎င်းဥပဒေကြမ်းကထိန်းကျောင်းမည့်ပြဿနာရပ်နှင့် စပ်ဆက်၍ သက်ရောက်ခံစားနေရသည့် နေရာဒေသ များနှင့် ပြည်သူလူထုထံသွားရောက်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများပြုလုပ်နိုင်သည်။

အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးပွဲများ ။ ။ အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံမှုမျိုးဖြစ်ပြီး၊ အများပြည်သူနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားဖိတ်ခေါ်၍ ကော်မတီမှစစ်လေ့လာလျက်ရှိသည့်အကြောင်းအရာ သို့မဟုတ် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ၎င်းတို့၏အမြင်သဘောထားများအား ကောက်ယူနားထောင်မှု ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများသည် ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသော်ငြား၊ လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုလွတ်လပ်မှုရှိပြီး ပြည်သူလူထုနှင့်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအကြား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးဖလှယ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။

သီးသန့်တွေ့ဆုံမှုများ ။ ။ သီးသန့်ရွေးချယ်ထားသော တစ်သီးပုဂ္ဂလများနှင့်အဖွဲ့များအား ဖိတ်ကြား တွေ့ဆုံ၍ ကော်မတီအနေဖြင့် အများပြည်သူဆွေးနွေးပွဲများမှရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များအပြင် ထပ်မံ၍သိရှိလိုသည့် အသေးစိတ်များနှင့်ကွဲပြားခြားနားချက်များကို ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများ ။ ။ အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး၊ သမားရိုးကျပြုလုပ်ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးမျိုးဖြစ်ကာ၊ ပါဝင်ဆွေးနွေးကျသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူများအနေဖြင့် သက်သေခံထွက်ဆိုပေးခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ အဆိုပါဆွေးနွေးထွက်ဆိုချက်များအား မှတ်တမ်းပြုစုထားရှိပြီး၊ ဆွေးနွေးပွဲသို့သတင်းမီဒီယာများကိုလည်း ဖိတ်ကြားလေ့ရှိသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်း သို့မဟုတ် ပြဿနာရပ်တစ်ခုခုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသက်ရောက်မှုများနှင့် ၎င်းတို့အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အကြံပြုချက်များအား မှတ်တမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

၃။ မတူညီသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေစနစ်များရှိလွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုရေးအခန်းကဏ္ဍ

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား တူညီမှုမရှိသည့်ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များအရ ကွဲပြားသည့်ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသကဲ့သို့၊ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခု တူညီမှုမရှိသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေစနစ်များ သည်လည်း လွှတ်တော်များ၏ဖွဲ့စည်းလည်ပတ်ပုံများကို ကွဲပြားစေသည်။ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း လွှတ်တော်နှင့်အစိုးရတို့အကြား မည်ကဲ့သို့ ဟန်ချက်ညီညီ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ကြမည်ဆိုသည့်ပုံစံမှာလည်း နိုင်ငံအလိုက်တူညီမှုမရှိကြပေ။ သို့ဖြစ်ရာ ဥပဒေများစိစစ် သုံးသပ်ခြင်းနှင့်အတည်ပြုခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည်လည်း မလွဲမသွေကွဲပြားခြားနားမှုများ ရှိပေ လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ကွဲပြားခြားနားသော ဥပဒေပြုရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတွင်း၌ပင် သဏ္ဍာန်တူသည့် ပုံစံ(Patterns)များအားလေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါပုံစံများသည် ကိုလိုနီစနစ်နှင့်နိုင်ငံတကာကျင့်ထုံး များမှသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများမှသော်လည်းကောင်း

အခြေခံပေါက်ဖွားလာကြသည့်နိုင်ငံရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ဥပဒေဆိုင်ရာအစဉ်အလာများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းပုံစံတို့သည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ထဲ၌သာ တစ်မူထူးခြားစွာ တည်ရှိနေခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာတစ်လွှားရှိ လွှတ်တော်များ^၅တွင်လည်း အလားတူမျိုးတွေ့ရှိရပေသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေစနစ်များသည် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းရှိ လွှတ်တော်၏အခန်းကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိစေပါသည်။ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့်ဆိုရသော် ကမ္ဘာတစ်လွှားရှိ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများကို သမ္မတစနစ်သို့မဟုတ်ပါလီမန်စနစ် သို့တည်းမဟုတ် စနစ်နှစ်မျိုးစလုံးပေါင်းစပ်ထားသည့် (တစ်ပိုင်းသမ္မတ စနစ်) စသဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ကြသည်။

သမ္မတစနစ်နှင့်ပါလီမန်စနစ်တို့၏ အဓိကကွာခြားချက်မှာ အစိုးရအဖွဲ့၏အကြီးအကဲအား ရွေးချယ်တင်မြှောက် သည့်ပုံစံနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ကက်ဘီနက်သည် လွှတ်တော်အပေါ်တွင် တာဝန်ခံရခြင်းရှိမရှိ တို့ဖြစ်ကြသည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ အကြီးအကဲ(သမ္မတ)အားရွေးချယ်ရန်ပြုလုပ်သည့် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက်ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခု စသဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ(၂)ခုကျင်းပပြီး၊ ဥပဒေပြုရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်နှစ်ခုအကြား သိသာထင်ရှားသော အာဏာပိုင်းခြားခွဲဝေမှုကျင့်သုံးမှုရှိသည့်စနစ်အား သမ္မတစနစ်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။ လွှတ်တော်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုသာကျင်းပပြီး၊ လွှတ်တော်မှ အစိုးရအဖွဲ့၏ခေါင်းဆောင်(ဝန်ကြီးချုပ်)အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကာ၊ ဝန်ကြီးချုပ်သည်လွှတ်တော်သို့ တာဝန်ခံဖြေကြားပေးရသည့်စနစ်အား ပါလီမန်စနစ်ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေစနစ်များသည် လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုရေးအခန်းကဏ္ဍအား သတ်မှတ်ရာတွင် အရေးပါသည့် အခြေခံအကြောင်းတရားတစ်ခုအနေဖြင့်ပါဝင်သည်။ ပါလီမန်စနစ်ကျင့်သုံးသည့်လွှတ်တော် များသည် အုပ်ချုပ်ရေးအစိုးရပိုင်းမှအဆိုပြုတင်သွင်းလာသည့် ဥပဒေများကိုသာစိစစ်သုံးသပ်ရန် အာရုံထား ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသော်ငြား၊ သမ္မတစနစ်ကျင့်သုံးသည့်လွှတ်တော်များသည် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှတင်သွင်း လာသောဥပဒေကြမ်းများအပေါ် စိစစ်သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်သည့်အပြင်၊ လွှတ်တော်အတွင်း၌မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဥပဒေကြမ်းများရေးဆွဲတင်သွင်းခြင်းများလည်းပြုလုပ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာပါလီမန်စနစ်ရှိလွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုအခန်းကဏ္ဍသည် သမ္မတစနစ်ရှိလွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုအခန်းကဏ္ဍနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် အားနည်းမှုရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ပွားရခြင်းမှာ ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိရာထူးနေရာတည်မြဲ ရေးအတွက် လွှတ်တော်တွင်းအနိုင်ရကိုယ်စားလှယ်အများစုကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပြီး၊ သမ္မတစနစ်တွင်မူ တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်ခံသမ္မတသည် လွှတ်တော်တွင်းအများစု၏ထောက်ခံမှု မရရှိခဲ့လျှင်လည်း သမ္မတ၏ရာထူးအာဏာမှာ ဆက်လက်တည်မြဲနေမည်သာဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာပါလီမန်စနစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦးအနေဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့မှတင်သွင်းသည့် ဥပဒေကြမ်းများအား လွှတ်တော်မှအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးဖို့ရန် ပုံမှန်အားဖြင့် မျှော်လင့်ထား၍ရနိုင်ပြီး၊ သမ္မတစနစ်ရှိသမ္မတမှာ ၎င်းအစိုးရအဖွဲ့၏အစဉ်များအပေါ် အပြင်းအထန်ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်မှုပြုလုပ်နိုင်သည့်လွှတ်တော်အား တစ်ဖက်တွင်ရင်ဆိုင်ရဖို့ရန်ရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့်သမ္မတစနစ်ရှိ လွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြု အခန်းကဏ္ဍသည် ပါလီမန်စနစ်ရှိလွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုအခန်းကဏ္ဍထက်ပိုမို သာလွန်သည်ကို တွေ့မြင်ရပြီး၊ သမ္မတစနစ်ရှိဥပဒေပြုသူများသည် တစ်ခါတစ်ရံမိမိတို့ကိုယ်ပိုင်ဥပဒေကြမ်းများ ရေးဆွဲ တင်သွင်းခြင်း၊ အစိုးရမှတင်သွင်းလာသော ဥပဒေကြမ်းများ၏မူဝါဒရည်ရွယ်ချက်များအပေါ် မေးခွန်းမေးမြန်း ကြခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့်ပြန်လည်အဆိုပြုခြင်းစသဖြင့် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြသည်။

^၅ ရှားလော့ဂ်၊ စတီဖန်၊ အေအိုင်ပီအေ (AIPA) လွှတ်တော်အဖွဲ့ဝင်များဆိုင်ရာ ဥပဒေပြုလုပ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ စာမျက်နှာ (၁၂၂)၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဂျာကာတာမြို့၌ အေအိုင်ပီအေ (AIPA) အတွင်းဝန်များရုံးမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

လွှတ်တော်များသည် ၎င်းတို့၏အခွင့်အာဏာကိုကျင့်သုံးရာတွင် ကော်မတီများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိကြပြီး၊ ကော်မတီများ၏အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေစနစ်က ပုံဖော်ထားရှိ ပါသည်။ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း သိသာထင်ရှားသောအခန်းကဏ္ဍပိုင်ဆိုင်ထားသည့် လွှတ်တော် တစ်ခုအားဥပမာပေးပါဟုဆိုရလျှင် သမ္မတနိုင်ငံရေးစနစ်ဖြင့်ကျင့်သုံးလည်ပတ်လျက်ရှိသည့် အင်ဒိုနီးရှား အောက်လွှတ်တော် (DPR) ပင်ဖြစ်သည်။ DPR လွှတ်တော်သည် ၎င်းကိုယ်တိုင် ဥပဒေကြမ်းများအား အဆိုပြုရေးဆွဲတင်သွင်းသည်သာမက အစိုးရ၏ဥပဒေကြမ်းများအပေါ်တွင်ပါ မကြာခဏဆိုသလို ပြင်ဆင်ချက်များရေးသား အဆိုပြုလေ့ရှိသည်။ ဥပဒေကြမ်းများအား ရေးဆွဲခြင်းပြင်ဆင်ရေးသားခြင်း ကိစ္စရပ်များသည် လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးအတွင်း ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန်ခက်ခဲမှုရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းကိစ္စရပ်များဆောင်ရွက်ရန် အများသောအားဖြင့် လွှတ်တော်မှသက်ဆိုင်ရာကော်မတီများသို့တာဝန် ပေးအပ်ဆောင်ရွက်စေပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာသမ္မတစနစ်တွင် လွှတ်တော်ကော်မတီများသည် လွှတ်တော်တွင်း အလွန်အားကောင်းသောယန္တရားများအနေဖြင့် နေရာယူပါဝင်ကြသကဲ့သို့ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခု၏ အကြောင်း အရာ၊ ၎င်းအားပြဋ္ဌာန်းမည်၊မပြဋ္ဌာန်းမည် စသဖြင့် ဥပဒေကြမ်း၏ကံကြမ္မာကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည်။

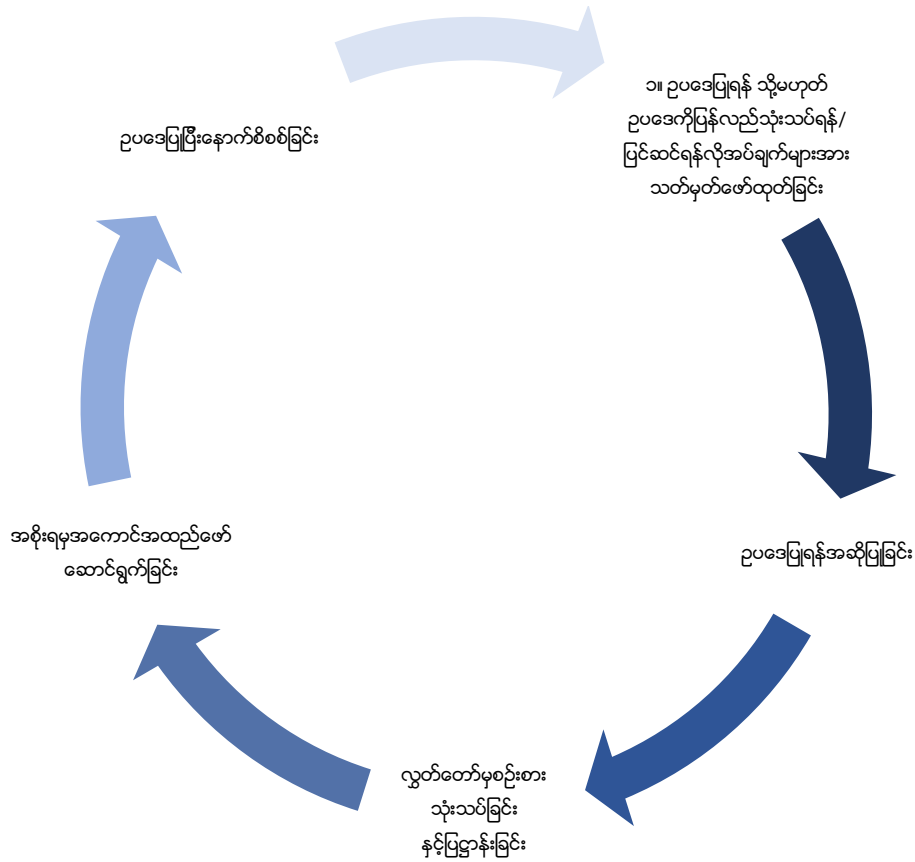
ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် ပါလီမန်စနစ်ကျင့်သုံးသော လွှတ်တော်များရှိကော်မတီများတွင် ဥပဒေကြမ်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ရေးဆွဲခြင်းအခန်းကဏ္ဍတို့သည် ကန့်သတ်မှုများရှိလေသည်။ ပါလီမန်စနစ်လွှတ်တော် များသည် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ကော်မတီ၏ပါဝင်မှုအဆင့်အား ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ တရားဝင်ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ကြသော်လည်း၊ ဥပဒေကြမ်းပါအပိုဒ်များ၏ စကားလုံးအသုံးအနှုန်းများနှင့် မူဝါဒ၏အခြေခံအကြောင်းအရာများအား ပုံမှန်အားဖြင့်ကော်မတီအဆင့်တွင် ပြင်ဆင်လေ့မရှိကြပေ။ ကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းများအားပြင်ဆင်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာရှိသော်ငြား၊ ၎င်းအခွင့်အာဏာအား ပုံမှန်အားဖြင့်ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့အပြင် ကော်မတီအဆင့်၌ အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကိုပါထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်ပိုင်ဆိုင်ကြသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှ ပေးပို့လာသောဥပဒေကြမ်းများသည် ဌာနမှပြုစုရေးဆွဲစဉ်ကတည်းကပင် အများပြည်သူပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အား ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပြီးလေ့ရှိကြသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် မတူညီသောဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ နိုင်ငံရေးနှင့်သမိုင်း အမွေများ၊ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပုံစနစ်များကြောင့် ဥပဒေပြုရေးလွှတ်တော်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍရှိအစိုးရတို့ အကြား တူညီမှုမရှိသောဆက်ဆံရေးပုံစံများကို ဖြစ်ပေါ်စေသကဲ့သို့၊ လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတွင်းပါဝင်မှုနည်းလမ်းပုံစံများကိုပါ ကွဲပြားသွားစေသည်။ အချို့သောလွှတ်တော်များသည် ကိုယ်တိုင် ဥပဒေကြမ်းများရေးဆွဲအဆိုပြုကြ၍၊ အချို့ကအစိုးရမှတင်သွင်းလာသော ဥပဒေကြမ်းများအပေါ် ပြန်လည် သုံးသပ်မှုများကိုပိုမိုလုပ်ဆောင်ကြသည်။ တစ်ချို့သောလွှတ်တော်များကမူ ဥပဒေနှင့်မူဝါဒ၏ပညာရပ် ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၊ အသေးစိတ်မွမ်းမံမှုများကို အာရုံထားဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြပြီး၊ အချို့မှာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ တင်သွင်းလာသောဥပဒေကြမ်းများအပေါ် ပြန်လည်ချေပသည့် ပြင်ဆင်ချက်များရေးဆွဲခြင်းများအပေါ် ပိုမိုအာရုံထားလုပ်ဆောင်ကြသည်။

၄။ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား (စာလယ်ဆုံး) လုပ်ငန်းစက်ဝန်းပုံစံဖြင့် ချဉ်းကပ်သည့်နည်းလမ်း

WFD သည် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား (စာလယ်ဆုံး) လုပ်ငန်းစက်ဝန်းပုံစံဖြင့် ချဉ်းကပ်သည့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ဖို့ရန်အားပေးအကြံပြုလိုပါသည်။ အကြောင်းမှာ ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း၊ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းအစရှိသည့်ကိစ္စရပ်များသည်

တစ်ဆင့်ခြင်းစီအလိုက် သက်ဆိုင်ရာအဆင့်များအားလုံး ပါဝင်စေမည့်ချဉ်းကပ်မှုမျိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ပုံ (၁) ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းစဉ် အစမှအဆုံး၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

လွှတ်တော်လုပ်ငန်းများ၏ လုပ်ငန်းစက်ဝန်းအပြည့်အစုံအား အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ ရှေးဦးစွာ ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်၊ သုံးစွဲမည့်ဘတ်ဂျက်အကြမ်းအားစုစည်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်၊ ၎င်းဘတ်ဂျက်အပေါ် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့်အတည်ပြုခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်သုံးစွဲမှု၏ထိရောက်မှုအပေါ်သုံးသပ်ခြင်း၊ စာရင်းစစ်၏တွေ့ရှိချက်များအပေါ်စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်းတို့ဖြင့် စတင်ပါသည်။

ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ လုပ်ငန်းစက်ဝန်းအပြည့်အစုံအား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်မူ ပထမဦးစွာ ဥပဒေပြုရန်အတွက်လိုအပ်ချက်များဖော်ထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ စတင်ပါသည်။ ၎င်းနောက်မူဝါဒရေးဆွဲရန် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဥပဒေအဆိုပြုရန်အတွက်အကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ လွှတ်တော်မှဥပဒေကြမ်းအားစဉ်းစားဆွေးနွေးခြင်းနှင့်အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ၎င်းဥပဒေအားအစိုးရမှအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း၊ ဥပဒေအားပြင်ဆင်ရန် သို့မဟုတ် အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲအတွက် လိုအပ်ချက်များ⁶

⁶ "ဝက်စ်မင်းစတားပုံစံမဟုတ်သော လွှတ်တော်များ၌ ပြုလုပ်သည့် ဥပဒေပြုပြီးနောက် စိစစ်ခြင်း" ၊ IALS-UoL နှင့် WFD တို့မှ ပြုလုပ်သော ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာပေဆွေးနွေးပွဲအတွက် ဇူလိုင်လ (၁၀) ရက် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ယူကရိန်း၏ Verkhovna Rada၊ ဂျီနီဗာနှင့် ဆပစ်လနာ မီဆူရာတို့မှ ရေးသားပြုစုသော စာတမ်း။

ဖော်ထုတ်ခြင်းစသဖြင့် အဆင့်လိုက်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ထို့အပြင်ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း မှလေ့လာတွေ့ရှိနိုင်သည့် လက်ရှိကျင့်သုံးလျက်ရှိသောဥပဒေ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ်အကဲဖြတ် သုံးသပ်ချက်များနှင့် ၎င်းဥပဒေ၏နောက်ဆက်တွဲတစ်ဆင့်ခံဥပဒေများအား သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ မည်မျှအထိ အချိန်မီထုတ်ပြန်ထားနိုင်ခြင်းရှိမရှိဆိုသည့်အချက်များသည် ပြန်လည်ပြင်ဆင်မည့်ဥပဒေ သို့မဟုတ် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းမည့် ဥပဒေများရေးဆွဲမည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပေသည်။

၂။ ယူကေဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း^၇

ယူကေအောက်လွှတ်တော်သည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိဥပဒေပြုလွှတ်တော်များအနက် ရှေးအကျဆုံးနှင့်အစောဆုံး ဖြစ်သည့်လွှတ်တော်တစ်ခုအနေဖြင့်ပါဝင်သော်ငြား၊ ၎င်း၏ရွေးချယ်ကော်မတီ (Select Committee) စနစ်သည် မကြာသေးမီကာလအတွင်းကမှသာ စတင်ကျင့်သုံးပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ရွေးချယ်ကော်မတီ (၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင်တည်ထောင်ခဲ့သော) စနစ်သည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုချင်းစီအပေါ် ပိုမိုလွှမ်းမိုးမှု ရှိစေသည့်ယန္တရားတစ်ခုအသွင်ဖြစ်ပေါ်စေပြီး၊ အစိုးရမှဥပဒေပြုသူများ၏အမြင်သဘောထားများကို သိရှိ ဆောင်ရွက်စေမည့်စနစ်လည်းဖြစ်သည်။

ယူကေနိုင်ငံတွင် အစိုးရသည်ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ်အပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိသောဥပဒေကြမ်းများ (Non-government Bill)သည် ယူကေအောက်လွှတ်တော်တွင် အဆိုပြုဆွေးနွေးနိုင်ရန် အချိန်အနည်းသာရရှိကြပြီး၊ အဆိုပါဥပဒေကြမ်းများအား လွှတ်တော်တွင် အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များ၌သာဆွေးနွေးလေ့ရှိကြသည်။ လွှတ်တော်၏တစ်နှစ်တာအစည်းအဝေးပြုကွဲဒီဇင်ဘာလည်း စုစုပေါင်းသောကြာနေ့ပေါင်း(၁၃)ရက်သာပါရှိသည့်အတွက် ၎င်းဥပဒေကြမ်းများသည် အစိုးရဥပဒေကြမ်း များထက် အရေအတွက်ပိုမိုများပြားနေခဲ့စေကာမူ ဥပဒေများအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းဖြစ်နိုင်ဖို့ရာ လွန်စွာအခွင့်အလမ်း နည်းပါးလှသည်။

လွှတ်တော်မှပြဋ္ဌာန်းသောအက်ဥပဒေများသည် မူလဥပဒေများဖြစ်ကြသည်။ လွှတ်တော်၏အချုပ်အခြာ အာဏာဆိုသည်မှာ လွှတ်တော်ကပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေများအား တရားရုံးများမှပယ်ဖျက်၍ မရနိုင်ခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။ သို့ရာတွင် ယူကေ၌၎င်းဥပဒေသနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခြွင်းချက်နှစ်ခုရှိပေသည်။ ပထမအချက်မှာ ယူကေသည်ဥရောပသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ရာ ၎င်းဥရောပသမဂ္ဂမှထွက်ခွာသေးသ၍ ဥရောပသမဂ္ဂ ဥပဒေ၏အစဉ်အလာများအတိုင်း လိုက်နာရမည့်ဝတ္တရားရှိသည်ဖြစ်ကာ၊ ယူကေဥပဒေနှင့်ဥရောပသမဂ္ဂ ဥပဒေများအကြား အငြင်းပွားမှုတစ်စုံတစ်ရာရှိခဲ့ပါက၊ ယူကေသည်ဥရောပသမဂ္ဂ၏ဥပဒေကိုသာ ကျင့်သုံး ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ယူကေတရားရုံးများသည် လူ့အခွင့်အရေးအက်ဥပဒေအရ ယူကေ လွှတ်တော်၏အက်ဥပဒေတစ်ခုနှင့် ဥရောပလူ့အခွင့်အရေးသဘောတူညီချက်များအရယူကေမှလိုက်နာရ မည့်နိုင်ငံတကာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအကြား ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော သဟဇာတမဖြစ်မှုများကို ထုတ်ပြန် ကြေညာနိုင်ပါသည်။ ယူကေသည် ဥရောပကောင်စီ၏အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (၁၉၄၉)တစ်ခုဖြစ်ရာ ဥရောပ လူ့အခွင့်အရေးသဘောတူညီချက်များကို ဥရောပသမဂ္ဂမှ ထွက်ခွာသွားပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ဆက်လက်၍ လိုက်နာသွားရမည့်တာဝန်ရှိနေပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ သဘောတူညီချက်များနှင့်အက်ဥပဒေများ

^၇ ယူကေနိုင်ငံ၊ အောက်လွှတ်တော်၊ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ အရာရှိ၊ လီအမ်လောရန်စ်မှ ရေးသားသည်။

အကြားသဟဇာတမဖြစ်မှုများ ထပ်မံပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါက ယူကေလွှတ်တော်အနေဖြင့် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်း၍ ၎င်းသဟဇာတမဖြစ်မှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။

ယူကေလွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အခြားသောအခြေခံပေးထားချက်တစ်ခု ကျန်ရှိ ပါသေးသည်။ ၎င်းမှာလွှတ်တော်မှပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော မူလဥပဒေများဖြစ်သည့် အက်ဥပဒေများသည် အခြားအက်ဥပဒေတစ်ခုဖြင့်သာ ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ရနိုင်သည့်အချက်ဖြစ်သည်။ အချို့သောအက်ဥပဒေ များသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၏ဝန်ကြီးအား နောက်ဆက်တွဲပြဋ္ဌာန်းချက်များထုတ်ပြန်ခြင်း ပြုလုပ်နိုင် စေရန်အလို့ငှာ မူလဥပဒေအားပြင်ဆင်မှုပြုလုပ်နိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားပါသည်။ သို့ရာတွင် အက်ဥပဒေအသစ်တစ်ခုအားအကောင်အထည်မည့် နောက်ဆက်တွဲ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းရေးဆွဲသည့်အခါ ၎င်းဆောင်ရွက်မှုသည် အခြားသောအက်ဥပဒေအဟောင်းများကိုပါ အလိုလို ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုအနည်းငယ် ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

(၁) ဥပဒေမပြုမီစစ်ခြင်း

မူဝါဒဖော်ဆောင်မှု ။ ။ အစိုးရအဖွဲ့သည် လုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက်အသီးသီးအတွက် ဥပဒေပြုရေး အဆိုပြုချက်များကို ပြင်ဆင်ရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက် မှုများပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် ပါတီ၏အစီအစဉ်များအကောင်အထည်ဖော်ရန် နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံး ဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းများပြုစုခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အစိမ်းရောင်စာတမ်း ။ ။ ဝန်ကြီးဌာနများသည် တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဥပဒေကြမ်းပြုရာတွင်အထောက်အကူ ပြုစေရန် အခြားသောအကြံပြုချက်နည်းလမ်းများအား ဥပဒေနှင့်သတ်ဆိုင်သည့် ပါဝင်ပါတ်သတ်သူများထံမှ တောင်းခံလေ့ရှိပြီး၊ ယင်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကြံပြုလွှာ၏အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်အား ဦးစွာထုတ်ပြန်^၈ ပေးလေ့ရှိကာ၊ ရက်သတ္တပတ် (၈) ပတ်မှ (၁၀) ပတ်အတွင်း ဝေဖန်အကြံပြုချက်များပြန်လည်တင်ပြပေးရန် ဖိတ်ခေါ်မှုများပြုလုပ်ပါသည်။

အဖြူရောင်စာတမ်း ။ ။ ဝန်ကြီးဌာနများသည် တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဥပဒေကြမ်းပြုရာတွင်အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည့်အများပြည်သူမှတင်သွင်းလာသော အကြံပြုတင်ပြချက်များအပေါ် ၎င်းတို့၏ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် မူဝါဒရှင်းလင်းတင်ပြချက်များအား ပြန်လည်ဖြန့်ဝေ^၉ပေးပါသည်။

အစိုးရအဖွဲ့မှအတည်ပြုခြင်း ။ ။ လွှတ်တော်လုပ်ငန်းများနှင့်အစိုးရ၏ဥပဒေပြုရေးကော်မတီ (PBL)သည် နှစ်စဉ်မေလတွင်ပြောကြားသည့် ဘုရင်မကြီး၏မိန့်ခွန်းအတွင်းကြေငြာထုတ်ပြန်ကြေငြာမည့် အစိုးရ၏ ဥပဒေပြုအစီအစဉ်အတွင်းထည့်သွင်းရန် မည်သည့်ဥပဒေကြမ်းအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို သီးသန့်ဆွေးနွေးလေ့ရှိပါသည်။ (PBL) မှအတည်ပြုပြီးသောအခါ ဝန်ကြီးဌာနသည် အစိုးရ၏လွှတ်တော် ကောင်စီရုံးမှ သက်ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်ဥပဒေပညာရှင်များအား တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်ညီညွတ်မှုရှိသော၊

^၈ စာအုပ်ပုံစံဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားခြင်းဖြစ်ရာ လွှတ်တော်အမတ်များအားလုံးအတွက် အခမဲ့၊ ပြည်သူများအတွက် သက်သာသည့်ဈေးနှုန်းနှင့် အင်တာနက် (www.gov.uk) ပေါ်တွင်မူ အခမဲ့ဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးထားသည်။

^၉ အထက်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားပါသည်။

ထိရောက်ရှင်းလင်းမှုရှိသောစသည့် ဥပဒေစံသတ်မှတ်ချက်များအညီဖြစ်စေမည့် ဥပဒေကြမ်းများအား စတင်ရေးဆွဲစေပါသည်။

လွှတ်တော်တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ ။ ။ လွှတ်တော်ကောင်စီသည် တင်သွင်းမည့်အစိုးရဥပဒေကြမ်းများအား လွှတ်တော်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းရှိမရှိအမြင်များသိရှိစေရန် လွှတ်တော်အတွင်း တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ (လွှတ်တော်တစ်ရပ်ချင်းစီ၏ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ)၏ အကြံပြုချက်များအား လျှို့ဝှက်စွာတောင်းခံပါသည်။

ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲခြင်း ။ ။ အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် (တစ်နှစ်လျှင် ဥပဒေကြမ်း၆ခုခန့်) အစိုးရအနေဖြင့် လွှတ်တော်မှစစ်စစ်မှုပြုလုပ်ရန် ဥပဒေကြမ်းအပြည့်အစုံအား ထုတ်ပြန်ပေးလေ့¹⁰ရှိသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် နိုင်ငံရေးအရအစောတလျှင် လိုအပ်ချက်ကြောင့် အစိုးရဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်အား လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်း လာလေ့ရှိပြီး၊ မူကြမ်းပြုစုရေးသားပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအားစတင်ပါသည်။

ရွေးချယ်ကော်မတီများ၏စိစစ်ခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအားရေးသားပြုစုပြီးသည့်အခါတွင် ၎င်းဥပဒေကြမ်းအပေါ် ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများပြုလုပ်ရန်နှင့်အကြံပြုအစီရင်ခံစာပြုစုရန် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှ ပါတီကိုယ်စားပြုကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် ပူးပေါင်းကော်မတီထံ သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းရွေးချယ် ကော်မတီတစ်ခုထံ (ကာကွယ်ရေး၊ပညာရေး၊နိုင်ငံတကာရေးရာ၊ကျန်းမာရေး၊ပို့ဆောင်ရေးစသဖြင့်) ပေးပို့ ပါသည်။

(၂) ဥပဒေစိစစ်ခြင်း - ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုပြဋ္ဌာန်းခြင်းအတွက် လွှတ်တော်လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

အစိုးရဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား မည်သည့်လွှတ်တော်မှစတင်တင်သွင်းမည်ဆိုသည်ကို အစိုးရအဖွဲ့မှဆုံးဖြတ် ပါသည်။ သို့သော် အခွန်ကောက်ခံခြင်းကိုတရားဝင်ခွင့်ပြုသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းများ၊ ဝန်ကြီးဌာန¹¹အသီးသီးအတွက်နှစ်စဉ်အသုံးစရိတ်တရားဝင်ခွင့်ပြုသည့် ဘက်ဂျက်ဥပဒေကြမ်းများ အစရှိ သည့် ဘက်ဂျက်ဥပဒေကြမ်းများသည် အောက်လွှတ်တော်မှသာ အစဉ်အမြဲစတင်လေ့ရှိသည်။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကသာ (ယူကေတွင်ဝန်ကြီးများသည် အထက်လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အောက်လွှတ်တော်မှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသည်။) ဥပဒေကြမ်းများ¹²ကိုတင်သွင်းခွင့် ရှိပေသည်။

¹⁰ အထက်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားပါသည်။

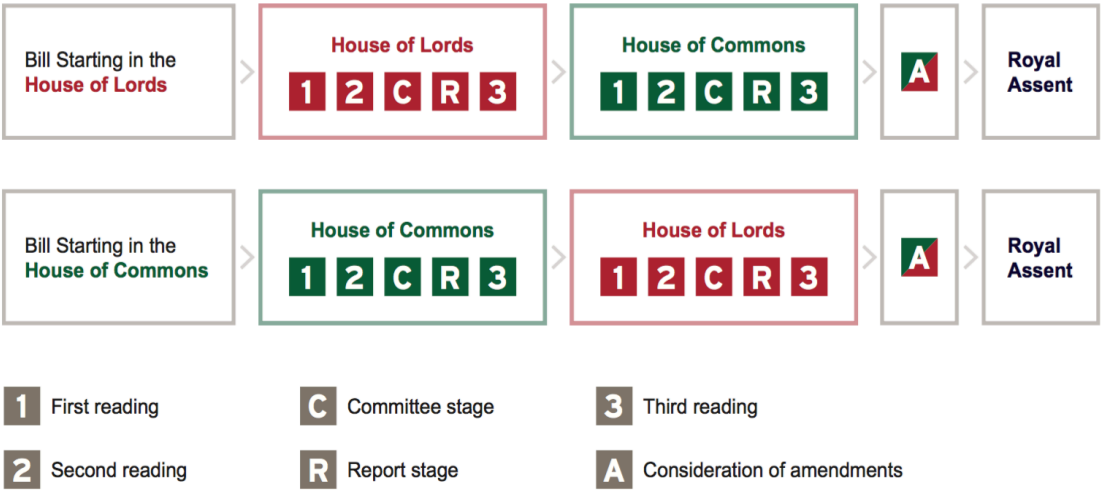
¹¹ "ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူကြမ်း" သည် အဘယ်နည်းဟူသည်ကို လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌမှ ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသော လွှတ်တော်ဥပဒေအရ တရားဝင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်။ လွှတ်တော်ကောင်စီရုံး (OPC) မှ "ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ" အပေါ် ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ချက်အား လွှတ်တော်အရာရှိများထံသို့ အကြောင်းကြားသည်။

¹² ဤသတ်မှတ်ချက်၏ ခြွင်းချက်တစ်ခုအနေဖြင့် ကော်ပိုရေးရှင်း သို့မဟုတ် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေစည်းမျဉ်းပြုလုပ်ရာတွင် ဥပဒေပြုရေးအာဏာရရှိရန် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသီးသန့်အတွက် အခြားသော အထူးထောက်ပံ့မှုများရရှိရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာ ဥပဒေမူကြမ်းများဖြစ်ခြောက်ရေး၌ ထောက်ခံအားပေးနိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေမူကြမ်းများသည် အလွန်နည်းပါးပြီး (တစ်နှစ်လျှင် ၄ ခုမှ ၅ခုအထိ) ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာ စီးပွားရေးကဏ္ဍ၏ တည်မြဲအိမ်နီးအရ ချမှတ်ထားသော စိစစ်ခြင်းဖြစ်စဉ်များ၌ ထပ်မံ၍ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။

ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းများအား ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းပြုလုပ်သည့်အခါ ထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်းပြုလုပ်ရပါသည်။ လွှတ်တော်တစ်ခုမှ(အောက်လွှတ်တော်) အတည်ပြုပြီးသော ဥပဒေကြမ်းများသည် အခြားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်)သို့ရောက်ရှိသောအခါ ပထမဆုံးအကြိမ်¹³ ဖတ်ကြားခြင်းပြုလုပ်ရပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်အကြောင်းအရာ ။ ။ အစိုးရဥပဒေကြမ်းတစ်ခုစီတိုင်းတွင်အောက်ပါအကြောင်းအရာ များ¹⁴ ပူးတွဲပါရှိလေ့ရှိသည်။

- ဥပဒေကြမ်းတွင်ပါရှိသည့်အကြောင်းအရာများနှင့်နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းများအားရှင်းလင်း လွယ်ကူသည့် အသုံးအနှုန်းများဖြင့် ဖော်ပြထားသောရှင်းလင်းတင်ပြချက်မှတ်စု
- ဥပဒေကြမ်းမှမူလင်ထားသည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုဖော်ပြထားသောဝန်ကြီးဌာနမှစည်း ထားသည့် သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက်များ။
- ဥပဒေပစ္စည်းအခွင့်အရေးသဘောတူညီချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိလွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံး၏လူ့အခွင့် အရေးပူးပေါင်းကော်မတီဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှ ပြုစုထားသောအကဲဖြတ်ချက်များ။
- အထက်လွှတ်တော်၏ရွေးချယ်ကော်မတီဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့်ခံဥပဒေများနှင့် နောက်ဆက်တွဲနည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန်သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးများအား အခွင့်အာဏာအပ်နှင်း ပေးအပ်ရန် အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်း၏ အဆိုပြုချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြုစုထားရှိသော အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက်များ။
- လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းဖတ်ကြားသော ရွေးချယ်ကော်မတီများမှ ပြုစုထားသည့်အစီရင်ခံစာများ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းများအလိုက် ပြုစုထားသော ရှင်းလင်းချက်အကြောင်းအရာမှတ်စုများ၏ အစီရင်ခံစာများ။

ဇယား (၂) ယူကေဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်

¹³ စာအုပ်ပုံစံဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားခြင်းဖြစ်ရာ လွှတ်တော်အမတ်များအားလုံးအတွက် အခမဲ့၊ ပြည်သူများအတွက် သက်သာသည့်ဈေးနှုန်းနှင့် အင်တာနက်ဝက်ဘ်ဆိုဒ် www.parliament.Uk ပေါ်တွင် အခမဲ့ဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးထားပါသည်။

¹⁴ စာအုပ်ပုံစံဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားခြင်းဖြစ်ရာ လွှတ်တော်အမတ်များ၊ အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးအတွက် အခမဲ့ နှင့် ပြည်သူများအတွက် အင်တာနက်ဝက်ဘ်ဆိုဒ် www.parliament.uk နှင့်/သို့မဟုတ် www.gov.uk တွင် ဖြန့်ဝေထားပါသည်။

ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးတွင် တစ်ရက်တာ နီးပါး((၄)နာရီမှ(၆)နာရီခန့်ကြာအောင်) အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးပြီးသည့်နောက် ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားမှု ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်အတူ ၎င်းဥပဒေကြမ်း၏အခြေခံမူများအား အတည်ပြုရယူပါသည်။ ၎င်းအတည်ပြုခြင်း ကိစ္စရပ်သည် ဥပဒေကြမ်းအားပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းပြီးစီးသည့် ရက်သတ္တပတ်(၂)ပတ်ခန့်အကြာတွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ တာဝန်ရှိလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (အစိုးရမှတင်သွင်းသည့်ဥပဒေကြမ်းကိစ္စရပ်တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ ဝန်ကြီးတစ်ဦးလဲဖြစ်သူ)သည် ဥပဒေကြမ်းဆွေးနွေးမှုကို အစပြု ဖွင့်လှစ်၍ မေးမြန်းချက်များကို အဆုံးတွင်ပြန်လည်ဖြေကြားပေးကာ၊ ဆွေးနွေးမှုများအားမဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်ပါသည်။ သို့သော်ခြွင်းချက်အနေဖြင့် အောက်ပါအကြောင်းအရာ(၄)ခုအား သိရှိထားရမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ

- ပုံမှန်အားဖြင့် အထက်လွှတ်တော်သည် အစိုးရ၏ဥပဒေကြမ်းများအား ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားမှု ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ် ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုများပြုလုပ်လေ့မရှိပေ။
- တစ်ခါတစ်ရံတွင် အောက်လွှတ်တော်သည်လည်း အစိုးရ၏ဥပဒေကြမ်းများအား ဒုတိယအကြိမ် ဖတ်ကြားမှုပြုလုပ်ခြင်းအပေါ် ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုမပြုလုပ်ပါ။
- အောက်လွှတ်တော်တွင် အစိုးရမှတင်သွင်းခြင်းမဟုတ်သည့်ဥပဒေကြမ်းအများစုသည် ဒုတိယ အကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း၏ အဆုံးအဖြတ်ခံယူသည့်အဆင့်သို့ရောက်ရှိလာလေ့မရှိပေ။ အကြောင်းမှာ ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းအတွက် အများဆုံးအချိန်(၅)နာရီခန့်ကြာလေ့ရှိသော အကြေအလည် ဆွေးနွေးမှုများသည် ပုံမှန်အားဖြင့်သောကြာနေ့၏လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးအတွင်း ပြီးဆုံးလေ့ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။
- သာမန် သို့မဟုတ် အငြင်းပွားဖွယ်ရာမရှိသောဥပဒေကြမ်းများကို အောက်လွှတ်တော်သည် ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းကော်မတီထံသို့ပေးပို့၍ ဆက်လက်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ရန် တာဝန် ပေးအပ်ပါသည်။ ယင်းနောက်ဥပဒေကြမ်းအား အောက်လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေး၏ ဒုတိယ အကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းပြုလုပ်ချိန်တွင် ထပ်မံဆွေးနွေးမှုများမပြုလုပ်တော့ဘဲ အတည်ပြုဆုံးဖြတ် ပါသည်။

ပေးပို့ခြင်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း ပြုလုပ်ပြီးသည့်အခါ ၎င်းဥပဒေကြမ်း၏ ပုဒ်မတစ်ခုချင်းစီ အသေးစိတ်စစ်ဆေးအတည်ပြုရယူရန်အတွက် ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီထံပေးပို့ပါသည်။ သို့သော်ငြား တစ်ခါတစ်ရံတွင် အောက်လွှတ်တော်သည် (က) အလျင်လိုသော (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရအရေးပါသော (ဂ) အငြင်းပွားဖွယ်ရာလုံးဝမရှိသော ဥပဒေကြမ်းများအား စုံညီအစည်းအဝေး (လွှတ်တော်တစ်ရပ်လုံး၏ကော်မတီ)ထံပေးပို့၍ ကော်မတီအဆင့်လုပ်ငန်းများ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်စေပါသည်။

အစီအစဉ် ။ ။ ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းပြုလုပ်ပြီးသည့်နှင့်တပြိုင်နက် အောက်လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုအစီအစဉ်အားအတည်ပြုထုတ်ဝေပါသည်။ ၎င်းအစီအစဉ်တွင် ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီမှမည်သည့်နေ့ရက်တွင် နောက်ဆုံးထား၍ဥပဒေကြမ်းများကို ပြန်လည်အစီရင်ခံတင်ပြရမည့် ရက်စွဲများကိုပါထည့်သွင်းသတ်မှတ်ပေးပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား ၎င်း၏အတိုအရှည်ပမာဏ အပေါ်မူတည်၍ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီမှ (၆)ကြိမ်မှ(၁၀)ကြိမ်ခန့်အထိ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ စိစစ်ဆောင်ရွက် ပါသည်။

အောက်လွှတ်တော်ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ ။ ။ အောက်လွှတ်တော်၏ ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီအတွင်းအဖွဲ့ဝင်များပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပုံသည် အောက်လွှတ်တော်တစ်ခုလုံးရှိ ပါတီများအလိုက် ပါဝင်သောလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အချိုးအစားပေါ်မူတည်၍ သတ်မှတ်ပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များရွေးချယ်သတ်မှတ်မှုကို ရွေးချယ်ရေးကော်မတီမှဆောင်ရွက်ပါသည်။ လက်ရှိ (၂၀၁၇) လွှတ်တော်တွင် သာမန်အားဖြင့် ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီတစ်ခုသည် ကွန်ဆာပေးတစ်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ် (၁၀) ဦး (သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးပါ အပါအဝင်)၊ လေဘာပါတီမှ (၇) ဦး၊ စကော့တလန်အမျိုးသားပါတီမှ (၂) ဦးခန့် ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်း ကော်မတီတစ်ခုစီဖွဲ့စည်းပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီတစ်ခုသည် ၎င်းတာဝန်ယူရသည့် ဥပဒေကြမ်း၏အပိုဒ်တစ်ခုချင်းစီအပေါ် စိစစ်ဆောင်ရွက်မှုပြီးစီး၍ ၎င်းဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးရန်တင်ပြပြီးစီးသည့် အချိန်တွင် ၎င်းကော်မတီ၏သက်တမ်းကုန်ဆုံးပါသည်။ အကယ်၍ ကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းအား ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုပြုလုပ်ခဲ့ပါက ၎င်းဥပဒေကြမ်းပြင်ဆင်ချက် များအားထုတ်ပြန်ကြေငြာမှု¹⁵ပြုလုပ်ရပါသည်။ ကော်မတီအားဦးဆောင်လမ်းညွှန်ရန် အတွေ့အကြုံရှိကိုယ်စားလှယ်များအတွင်းမှ ဥက္ကဋ္ဌနှစ်ဦးအား ရွေးချယ်ခန့်အပ်၍ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌများကဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား ဘက်လိုက်မှုကင်းမဲ့စွာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်စေပါသည်။

ကော်မတီကြားနာပွဲများ ။ ။ အောက်လွှတ်တော်၏ ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီများသည် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအားစတင်ဆွေးနွေးမှုမပြုလုပ်မီ (ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းဆွေးနွေးမှုမပြုလုပ်ပြီး(၂)ပတ်ခန့်အကြာ)တွင် ပါဝင်ပါတ်သတ်သူများအားဖိတ်ကြား၍ ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများ (၃) ကြိမ်ခန့်အထိပြုလုပ်ကျင်းပပါသည်။ ၎င်းကြားနာပွဲများအား အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင်ပြုလုပ်လေ့ရှိပြီး ကြားနာပွဲအစီအစဉ်များအားလွှတ်တော်၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာ (www.parliamentlive.tv)တွင်တိုက်ရိုက်လွှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်ခြင်းများကိုပြုလုပ်ပေးသည်။ ထို့အပြင်ကြားနာပွဲမှတ်တမ်းအပြည့်အစုံအား အစီအစဉ်ပြီးသည့်နောက် (www.parliament.uk) ပေါ်တွင်ထုတ်ပြန်ပေးပါသည်။ ယူကေအထက်လွှတ်တော်သည် ပုံမှန်အားဖြင့်ဥပဒေကြမ်းများအပေါ် ကြားနားခြင်းဆောင်ရွက်လေ့မရှိဘဲ အများဆုံးအနေဖြင့် တစ်နှစ်မှတစ်ကြိမ်ခန့်သာ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ အောက်လွှတ်တော်သည် အထက်လွှတ်တော်မှအတည်ပြုပြီးသော ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကော်မတီအဆင့်ဆောင်ရွက်ရန် စုံညီအစည်းအဝေး(လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်း၏ကော်မတီ)သို့တင်ပြထားပြီးဖြစ်သည့်ဥပဒေကြမ်းများအပေါ်တွင်လည်း ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများပြုလုပ်ခြင်းမရှိပေ။

ကော်မတီအတွင်းဆွေးနွေးမှုများ ။ ။ ယခုအဆင့်တွင် ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်း၏အပိုဒ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်မှုပြုလုပ်ရပါသည်။ အပိုဒ်တစ်ခုချင်းစီအား အတည်မပြုမီကော်မတီဥက္ကဋ္ဌမှရွေးချယ်ပေးထားသော သို့မဟုတ် နှစ်ရက်ခန့်ကြိုတင်ရေးသားတင်ပြထားရမည်ဖြစ်သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်များအပေါ်ကိုမဆို ကော်မတီသည် အကြေအလည် ဆွေးနွေးရပါသည်။ ကော်မတီမှဆုံးဖြတ် လိုက်သောပြင်ဆင်ချက်များသည် နောက်တစ်ဆင့်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့မဟုတ် အခြားလွှတ်တော်ဖက်¹⁶မှ ပြန်လည်ဆွေးနွေးရန် ပေးပို့ခြင်းမရှိပါက ၎င်းအားအတည်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

¹⁵ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုများသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးအတွက် အခမဲ့ဖြန့်ဝေပေးခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ပြည်သူလူထုအတွက် အလွန်နည်းပါးသောဈေးနှုန်းဖြင့်ရောင်းချပေးကာ အင်တာနက်ပေါ်တွင် အခမဲ့ဒေါင်းလုတ်ဆွဲယူနိုင်သည်။ www.gov.uk

¹⁶ ကော်မတီဆွေးနွေးမှုများအားလုံးသည် အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဆွေးနွေးမှုမှတ်တမ်းများအား အင်တာနက်တွင် www.parliamentlive.tv တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်၍ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ရုပ်မြင်သံကြားမှထုတ်လွှင့်ပါသည်။ မှတ်တမ်းအပြည့်အစုံအားနောက်တစ်နေ့တွင် [www.parliament .uk](http://www.parliament.uk) တွင်ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ယူကေနိုင်ငံလွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုရေးအာဏာ

ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်သည် အလွန်သိသာထင်ရှားလှသည့် နိုင်ငံရေးအင်စတီကျူးရှင်းတစ်ခုဖြစ်ကာ ၎င်း၏အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ခုမှာ ဥပဒေအသစ်များအားအတည်ပြုပေးရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ဗြိတိန်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် အစိုးရ၏ပါဝင်လွှမ်းမိုးမှုရှိပြီး၊ အားနည်းသည့်လွှတ်တော်အနေဖြင့် အများစုမှ ယနေ့အချိန်ထိရှုမြင်နေကျဆဲဖြစ်သည်။ မဂ်ရက်ဆဲလ် နှင့် ဒန်နီရယ်ဂိုဗာ တို့ရေးသားထုတ်ဝေထားသော "ဝက်စ်မင်းစတားရှိဥပဒေပြုရေး" စာအုပ်အသစ်သည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၄၀) အတွင်းဗြိတိန်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အသေးစိတ်လေ့လာ၍ ရေးသားတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ကာ အစိုးရပါဝင်လွှမ်းမိုး မှုရှိပြီး၊ အားနည်းသည့်လွှတ်တော်ဆိုသည့် ယူဆချက်များအား ပြန်လည်ချေပထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ယင်းစာအုပ်သည် ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းစဉ်၏ မတူညီသောအဆင့်များအပေါ် သုံးသပ်လေ့လာရန် အရေးပါလှသည့် ထပ်လောင်းအတွေးအမြင်များကိုပေးစွမ်းနိုင်ကာ အဆိုပါအကြောင်းအရာများအား ယခုစာတမ်း¹⁷အတွင်းဆက်လက်ဖော်ပြပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

ယနေ့အချိန်တွင် ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်သည် ပိုမိုအားကောင်းသည့် လွှတ်တော်တစ်ခုအသွင်ဖြစ်ပေါ် လာနေကာ၊ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း၌လည်း ပိုမိုလွှမ်းမိုးမှုများရှိလာပြီဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းများ အတွက် အစိုးရ၏ပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်အတော်များများသည် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ¹⁸၏ အဆိုပြုချက်များအား ပြန်လည်တုံ့ပြန်ထားမှုများဖြစ်သည်ကိုတွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အနှစ်သာရပြည့်ဝသည့် အစိုးရ၏ပြင်ဆင်ချက်အများစုသည် လွှတ်တော်၏ဖိအားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ သည်ကို ခြေရာခံသိရှိနိုင်ကာ၊ ၎င်းသည်လွှတ်တော်၏လွှမ်းမိုးမှုအား ညွှန်းဆိုနေသည့်အရာဖြစ်သည်။ ယူကေ၏ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် အများစုနားလည်ထားသည်ထက် ဇာတ်ဆောင်(actors) များပိုမို များပြားစွာပါဝင်သည်ကို တွေ့မြင်ရပေမည်¹⁹။

သိသာထင်ရှားလှသောဇာတ်ဆောင်ကို ညွှန်းပြပါဆိုလျှင် အစိုးရအဖွဲ့ဖြင့်စတင်ပေးလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပြီး၊ ဥပဒေပေါင်းချုပ်အတွင်းမှတ်တမ်းဝင်ရောက်ရှိသွားကြသည့် ဥပဒေကြမ်း အများစုသည် အစိုးရရှေ့နေများမှမူကြမ်းရေးဆွဲ၍ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးများက လွှတ်တော်မှတစ်ဆင့် လမ်းညွှန်မှုခံယူကာ ရေးဆွဲအတည်ပြုသွားကြခြင်းများဖြစ်သည်။ နောက်ကွယ်တွင်ပါဝင်ပံ့ပိုးပေးကြသူ များစွာလည်းရှိကြသည်။ ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့များအတွင်း ပါဝင်၍ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံး ပြီးမြောက် အောင်မြင်အောင်ပံ့ပိုးပေးရသည့် ဝန်ထမ်းအသီးသီးတို့၏လုပ်ဆောင်မှုမှာ ဥပမာတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေတစ်ခုမပြဋ္ဌာန်းမီ အစိုးရအနေဖြင့်သက်ဆိုင်ရာပြင်ပမှပါဝင်ပါတ်သတ်သူများထံ အကြံဉာဏ်များ ရယူတောင်းခံခြင်းသည် အားလုံးသိရှိပြီးသောလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သလို၊ ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲစဉ် အစောပိုင်း ကာလများတွင် ဝန်ကြီးများနှင့်ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများသည်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ သဘောထားအမြင်များကို အထူးအလေးပေးထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများပြုလုပ်ကြသည်။ လွှတ်တော်အား မည်ကဲ့သို့ကိုင်တွယ်ဆက်ဆံရမည်ကို မဟာဗျူဟာရေးဆွဲချမှတ်ရန်လိုအပ်ချက်များ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိမည်

¹⁷ Meg Russle နှင့် Daniel Gover တို့၏ ဝက်စ်မင်းစတားရှိဥပဒေပြုခြင်း။ လွှတ်တော်၏ဇာတ်ဆောင်များနှင့်ဗြိတိန်ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းရာတွင် လွှမ်းမိုးမှု၊ အောက်စ်ဖို့တက္ကသိုလ် ထုတ်ဝေမှု ၂၀၁၇
¹⁸ ယူကေစနစ်တွင် အစိုးရမဟုတ်သည့်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ခုံတန်းရှည်းများနောက်တွင်ထိုင်သူများ (အနိုင်ရပါတီမှ (သို့) အခြားသောပါတီများမှ) သို့မဟုတ် အတိုက်အခံပါတီများမှ ခုံတန်းရှည်းများရှေ့တွင်ထိုင်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ
¹⁹ <https://constitution-unit.com/2017/08/23/legislation-at-westminster- and-how-parliament-matters-more-than-many-people-think/>

လိုက်လျောမှုများ၊ အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင်ဆောင်ရွက်မည့်အခြေအနေများ စသည်တို့သည် အစိုးရ၏ ဥပဒေပြုလမ်းညွှန်စာအုပ်အတွင်း အသိအမှတ်ပြု ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပေသည်။ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးမှ ပြောကြားထားသည်မှာ “လွှတ်တော်ဆိုတာ ဥပဒေတစ်ခုပဲသွင်းပြဋ္ဌာန်းရာမှာ လိုအပ်မှာဖြစ်တဲ့ အများစုရဲ့ သဘောထားအမြင်တွေကို ရယူသိရှိနိုင်တဲ့နေရာဖြစ်ပါတယ်”။

နောက်ထပ်သိသာထင်ရှားသောဇာတ်ဆောင်များမှ အတိုက်အခံပီတီဖြစ်သည်။ အတိုက်အခံတို့သည် မကြာခဏဆိုသလို အစိုးရဥပဒေကြမ်းများအား ဆူဆူညံညံမကျေနပ်ချက်များဖြင့် စည်းကြီးလေ့ရှိပြီး (အမှန်တကယ်တွင် ဥပဒေတော်တော်များများအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘာတူညီမှုရရှိလေ့ရှိပါသည်။) ၊ ၎င်းတို့သည် အစိုးရဥပဒေကြမ်းအပေါ် ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့်အဆိုပြုဖို့ရန် တာဝန်ရှိကြသူများလည်းဖြစ်သည်။ သို့သော်အဆိုပြုပြင်ဆင်ချက်များအားလုံးအား ဥပဒေကြမ်းအတွင်း၌ ထည့်သွင်းပြောင်းလဲပစ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုတည်းဖြင့် အဆိုပြုကြခြင်းမဟုတ်။ အများစုမှာ စူးစမ်းသိရှိလိုသည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အစိုးရ၏အဆိုပြုချက်အပေါ် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့သောပြင်ဆင်ချက်များမှာ အချက်ပြသည့်သဘော သို့မဟုတ် လှည့်ကွက် ဖြင့်ကစားသည့်သဘော သာဖြစ်ပြီး၊ အတိုက်အခံပီတီ၏အရည်အချင်းကိုဖော်ပြလို၍သော်လည်းကောင်း၊ အစိုးရအားအခက်တွေ့ စေလိုသည့်သဘောဖြင့်သော်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်တွင်း အတိုက်အခံများ၏ အရေးပါလှသော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုမှာ ဥပဒေကြမ်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ပြဿနာရပ်များအပေါ် နိုင်ငံရေးအရဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဖြစ်နိုင်ချေမရှိမည့် ခြွင်းချက်များအား ထုတ်ဖော်ဝေဖန်မှုများပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရအား ဥပဒေကြမ်းအပေါ် အဆုံးသတ်တင်သွင်းမှုမပြုလုပ်မီ ၎င်း၏မူဝါဒအားသေချာစွာသုံးသပ်မိစေရန် တွန်းအားပေးရာရောက်ပါသည်။

အနိုင်ရအစိုးရအဖွဲ့မှလွှတ်တော်၏ ခုံတန်းရှည်နောက်ဖက်တွင်ထိုင်သူများ (Backbenchers) လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည်လည်း ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်အတွင်း အလွန်တရာမှအရေးပါလွှမ်းမိုးမှုရှိသည့် ဇာတ်ဆောင်များအနေဖြင့် ပါဝင်ကြပြန်သည်။ အစိုးရဝန်ကြီးများအတွက် ၎င်းတို့၏ပံ့ပိုးမှုနှင့်ထောက်ခံမဲ ရရှိရေးသည် အရေးကြီးလှသည်။ ယနေ့ထိတိုင် ၎င်းတို့၏ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းပါဝင်လွှမ်းမိုးမှုမှာ သိမ်မွေ့လှပြီး၊ ၎င်းထံတို့တွင် တင်ပြစရာအရေးကိစ္စများရှိခဲ့ပါက နောက်ကွယ်၌သာဖော်ပြလေ့ရှိကြသည်။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအပေါ် လွှတ်တော်၏သဘောထားတုံ့ပြန်မှုကိုရယူသည့်အချိန်တွင် အဆိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် အရေးပါသည့်နေရာတွင်ပါဝင်လာသည်ဖြစ်၍ အစိုးရဝန်ကြီးများသည် (တူညီသောပီတီတစ်ခုအတွင်းမှ သို့မဟုတ် ပီတီများမှလာသောသူများပင်ဖြစ်ပါစေ) ၎င်းတို့၏ ဖော်ပြချက်များအားထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့သည် အစိုးရ၏ဥပဒေပြုအစီအစဉ်အတွင်းသို့ ကိစ္စရပ်များထည့်သွင်း ခြင်းနှင့်၎င်းကိစ္စရပ်များအစီအစဉ်အတွင်း၌ ဆက်လက်တည်မြဲနေစေရေး ပြုလုပ်သည့်အခါတွင်လည်း အရေးပါသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ်ပါဝင်ကြပြန်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ အစီအစဉ်အတွင်းထည့်သွင်းခြင်း ပြုလုပ် ရာတွင်တစ်ခါတစ်ရံ၌ တစ်သီးပုဂ္ဂလ ဥပဒေကြမ်းများနှင့်စေလျင်စွာတင်သွင်းသည့်အဆိုများ (early day motion) ကဲ့သို့အရေးမကြီးဟု ယူဆရသည့်အရာများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြသည်။

ပီတီမရှိသောတစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်များသည် လူသိနည်းသောဇာတ်ဆောင်များဖြစ်ကြသော်ငြား အထက်လွှတ်တော်တွင် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍမှာအရေးပါလှသည်။ အစိုးရနှင့်ပွတ်တိုက်မှုများအကြား အဓိကဇာတ်ဆောင်များမဖြစ်လင့်ကစား ၎င်းတို့၏အမြင်များနှင့်ပါဝင်မှုများကလည်းအရေးပါပေသည်။ အထက်လွှတ်တော်၏ဆွေးနွေးမှုများတွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဝန်ကြီးများသည် ပီတီအပေါ်သစ္စာစောင့်သိ ဖို့ရန် ဆွဲဆောင်နေခြင်းများထက် သက်သေအထောက်အထားများဖြင့် ပြန်လည်တုံ့ပြန်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြ

နိုင်ငံဖို့ရန်လိုအပ်သည့်အခြေအနေမျိုးတွင် တစ်သီးပုဂ္ဂလတို့၏ဆွေးနွေးထောက်ပြမှုများသည် ပါတီဘက် တော်သားအတွေးထက် ဆင်ခြင်တုံတရားရှိစွာသုံးသပ်ရှုမြင်နိုင်စေရန် အားပေးမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ဖိအားပေးသည့်အဖွဲ့များသည် လွှတ်တော်၏လွှမ်းမိုးမှုကိုတည်ဆောက်ရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်စေခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် လွှတ်တော်အတွင်း၌ သက်သေအထောက်အထားကိုအခြေခံသည့် ဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်ထွန်းစေရန် များစွာအထောက်အကူပြုပါသည်။ အခြားသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်လည်း အစိုးရ၏ရပ်တည်ချက်အပေါ် ထောက်ခံမှုရှိသလို၊ ကန့်ကွက်မှုများလဲရှိကြကာ၊ လွှတ်တော်သည် အဆိုပါ အငြင်းပွားဆွေးနွေးမှုများအတွက် ပြည်သူ့ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်သည့်နေရာတစ်ခုပင် အသွင်ဆောင်ပေသည်။

အစီရင်ခံစာအဆင့်ဆွေးနွေးမှုများ ။ ။ လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးအတွင်း အချိန် (၄) နာရီ နီးပါးအထိကြာရှည်နိုင်မည့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုအတွက် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌမှရွေးချယ်ပေးလိုက်သော ပြင်ဆင်ချက်များသည် အနည်းဆုံးအချိန်နှစ်ရက်ခန့်ကြိုတင်၍ စာရင်းပေးသွင်းရပါသည်။ ဥပဒေကြမ်း အတွက်အသင့်လျော်ဆုံး ဖြစ်စေမည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြင်ဆင်ချက်များအား²⁰ ဘက်လိုက်မှုကင်းမဲ့စွာ ပညာရပ်ရှုဒေါင့်မှသုံးသပ်၍ အကြေအလည်ဆွေးနွေးကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယူကေအထက်လွှတ်တော်တွင်မူ ပြင်ဆင်ချက်များအပေါ် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားခြင်း သို့မဟုတ် ဆွေးနွေးမှုများအတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲ ခြင်းများပြုလုပ်လေ့မရှိပေ။ သို့ရာတွင် အစိုးရသည် ပြင်ဆင်ချက်များအပေါ် ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်နိုင်ရန် မည်ကဲ့သို့ တူရာနယ်ပယ်အလိုက်အုပ်စုများခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်ကို အကြံပြုပေးလေ့ရှိပါသည်။

တတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း ။ ။ အစီရင်ခံစာအဆင့် ဆွေးနွေးမှုများအပြီးတွင် တစ်နာရီခန့်မျှသာ ကြာရှည်မည့် ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုအား လွှတ်တော်အတွင်း၌ အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ အထက်လွှတ်တော်တွင် ဥပဒေကြမ်းအတွင်းထပ်မံ၍ပြင်ဆင်ချက်များထည့်သွင်းလိုပါက တတိယအကြိမ် ဖတ်ကြားခြင်းပြုလုပ်သည့်အချိန် စုံညီအစည်းအဝေး၌ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြားသဘောတူညီမှု ။ ။ ဥပဒေကြမ်းအားလွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်မှ အတည်ပြုပြီးပါက ၎င်းကိုအခြားလွှတ်တော်တစ်ရပ်ထံသို့ မဲခွဲဆုံးဖြတ်အတည်ပြုရန် ပေးပို့ပါသည်။ ၎င်းအခါတွင်လည်း ဥပဒေကြမ်းသည် ယခင်အလားတူအဆင့်များဖြစ်သည့် ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း၊ ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း၊ ကော်မတီအဆင့်၊ အစီရင်ခံစာအတွက်စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်း၊ တတိယအကြိမ် ဖတ်ကြားခြင်း အစရှိသည့်တူညီသောအဆင့်များကို ထပ်မံဖြတ်သန်းရပါသည်။ ဒုတိယလွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ထပ်မံ၍ပြင်ဆင်ချက်များပြုလုပ်ပါက ၎င်းပြင်ဆင်ချက်များသည် ပထမလွှတ်တော်ထံ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်ဖြစ်ကာ၊ ပထမလွှတ်တော်သည် ၎င်းပြင်ဆင်ချက်များအား လက်ခံခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း၊ ပြန်လည်အစားထိုးခြင်း စသဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ယင်းနောက် ဒုတိယလွှတ်တော်သည် လည်းပထမလွှတ်တော်မှပြန်လည်ပြင်ဆင်၊ အစားထိုး၊ လက်ခံမှုမရှိသော ထပ်မံပေးပို့လာမည့် ပြင်ဆင်ချက် များအား လက်ခံခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း၊ ပြန်လည်အစားထိုးခြင်း တို့ကို ပြန်လည်ဆောင်ရွက်နိုင် ပြန်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ပြင်ဆင်ချက်များသည် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြား အဆုံးသတ်သဘောတူညီမှုရရှိသည့် အချိန်အထိ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် တဖက်နှင့်တဖက် အပြန်အလှန်ပေးပို့နေရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မှုသည် အလုပ်ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော်လည်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူညီမှုအချက်သည် မည်သည့်

²⁰ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးဆွေးနွေးမှုများအားလုံးသည် အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဆွေးနွေးမှုမှတ်တမ်းများအား အင်တာနက်တွင် www.parliamentlive.tv တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်၍ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ရုပ်မြင်သံကြားမှထုတ်လွှင့်ပါသည်။ မှတ်တမ်းအပြည့်အစုံအားနောက်တစ်နေ့ တွင် www.parliament.uk တွင်ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

အခါမျှသဘောတူညီမှုရရှိရန် ဖြစ်နိုင်တော့မည်မဟုတ်ဘဲ၊ ဥပဒေကြမ်းအားဆက်လက် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန်လည်း ခက်ခဲစေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရ၏ဥပဒေများအား သိမ်မွေ့စွာပုံဖော်ပေးနေသည့် ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်

လွှတ်တော်၏ရွေးချယ်ကော်မတီများသည် ဥပဒေများအပေါ်သဘောတူအတည်ပြုပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ရာ တွင်တရားဝင်အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ခြင်းမရှိသော်လည်း ၎င်းတို့၏ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အလွန်အရေပါလှ ပေသည်။ သက်ဆိုင်ရာကော်မတီများ၏အမြင်များနှင့် သက်သေအထောက်အထားများသည် အစိုးရ၏ ရပ်တည်ချက်အပေါ် ဝေဖန်ထိုးနှက်သူများ၊ ခုခံကာကွယ်သူများအတွက်လည်း အရေးကြီးပေသည်။

ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်သည် အစိုးရ၏ဥပဒေများအားပုံဖော်ရာတွင် အဓိကကျသည့်အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင် ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယင်းကဲ့သို့ပုံဖော်မှုများအား ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် သိမ်မွေ့စွာဆောင်ရွက်ကြသည်။ အထက်တွင်တင်ပြခဲ့သောစာအုပ်သည် ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းစဉ်အားအကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ လွှတ်တော်၏ အခွင့်အာဏာအပေါ်ရူထောင့်ပေါင်းစုံမှ ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းရူထောင့် များသည်ရေဘုံယူအားဖြင့်ပါလီမန်စနစ်များတွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အောက်ပါအတိုင်း တူညီမှုရှိ ကြသည်။

ပြင်ဆင်ချက်များမှတစ်ဆင့် သိသာထင်ရှားသောပြောင်းလဲမှုများ - အစိုးရအပေါ်လွှမ်းမိုးမှု တည်ဆောက်နိုင်မည့် သိသာထင်ရှားမှုအရှိဆုံးအရာဖြစ်သည်။ သို့သော်၎င်းသည် ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံး၏ သေးငယ်သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပမာသာဖြစ်သည်။

မျှော်လင့်ထားသောတုံ့ပြန်မှုများ - အစိုးရသည်လွှတ်တော်မှပြန်လည်တုံ့ပြန်လာမည့် အခြေအနေများကို မျှော်မှန်း၍ ၎င်း၏အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ကြသည်။

ပိုမိုသိမ်မွေ့စွာချဉ်းကပ်ခြင်း - အစိုးရသည် အလိုအလျောက်မသိမသာဖြင့် အတွင်း၌ချဉ်းကပ်မှုများပြုလုပ်၍ လွှတ်တော်မှမည်သည့်အရာကိုလက်ခံနိုင်ခြင်းရှိမရှိ သိရှိအောင်ပြုလုပ်ကြလေ့ရှိသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မှုမျိုးသည် သမ္မတစနစ်ထက်ပါလီမန်စနစ်တွင်သာ ပိုမိုအလုပ်ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ အစိုးရသည်၎င်းတို့၏အာဏာဆက်လက်တည်တံ့စေရေး လွှတ်တော်၏ထောက်ခံမှုနှင့်ပံ့ပိုးမှု အပေါ်တွင်များစွာတည်နေသောကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း လွှတ်တော်နှင့်အငြင်းပွား မှုများပြုလုပ်မိပါက ၎င်းတို့အတွက်အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကိစ္စရပ်များအားနိုင်ငံရေးသဘောဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အစည်းအဝေးအစီအစဉ်ချမှတ်ခြင်း - လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၎င်းတို့ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်လိုသော ကိစ္စရပ်များအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အစိုးရ၏မေးခွန်းထုတ်ဖွယ်ရာ ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုချက်များအပေါ်တွင် အလေးပေး၍သော်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကိုအသုံးပြု၍ မူဝါဒကိစ္စရပ်များအား လွှတ်တော်အစည်းအဝေးအစီအစဉ် အတွင်း၌ထည့်သွင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။

တာဝန်ခံမှုနှင့်ထိတွေ့မှုရှိခြင်း - အစိုးရ၏အဆိုပြုချက်များသည် လူသိရှင်ကြားစိစစ်ခြင်းခံယူရမည်ဖြစ်ပြီး အစိုးရဝန်ကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ရပ်တည်ချက်များအပေါ် ခုခံရှင်းလင်းတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုလုပ်ဆောင်မှုများသည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သောလုပ်ဆောင်မှု (၁)၊ (၂)၊ (၃) အားပံ့ပိုးမှုဖြစ်ပေါ်သည်။

ဖော်ပြပါအခွင့်အာဏာရှုထောင့်ပေါင်းစုံအား သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် လွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြု လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အရေးပါသည့်ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်ကို တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်သည် အစိုးရ၏မူဝါဒများတရားဝင်ရှိစေမှုအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတစ်ခုတည်းသာမက ၎င်းမူဝါဒများအားပံ့သွင်းရာတွင်လည်း မူလပထမအဆင့်ဖြစ်သည့် အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အတွင်း ထည့်သွင်းခြင်းမှစ၍ အဆုံးသတ်အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီးသည့်အချိန်အထိ အဆင့်တိုင်းတွင်ပါဝင်မှုရှိပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အများကထင်မြင်ယူဆထားသကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်သည် အမှန်ကတယ် ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းအား ပီပြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်သူ တစ်ဦးအဖြစ်²¹ ဖော်ညွှန်းရမည်ဖြစ်သည်။

ဘုရင် သို့မဟုတ် ဘုရင်မ၏ (တော်ဝင်) သဘောတူခွင့်ပြုခြင်း ။ ။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်း လိုက်သော ဥပဒေကြမ်းများသည် တော်ဝင်သဘောတူခွင့်ပြုမှုကိုအစဉ်အမြဲရရှိ၍ ဥပဒေအဖြစ် အတည်ပြုကာ လွှတ်တော်၏အက်ဥပဒေများဖြစ်လာပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏အကြီးအကဲ (ဘုရင်မကြီး) အနေဖြင့် ဥပဒေများအားအတည်ပြုပေးရာတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဗီတိုအာဏာကို အသုံးပြုခြင်းများမရှိပါ။ တော်ဝင်သဘောတူခွင့်ပြုခြင်းရယူမည့် ရက်စွဲအတိအကျအား အစိုးရမှသတ်မှတ် ပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှစောင့်ဆိုင်းလျက်ရှိသည့် အက်ဥပဒေများအားလုံးစုပေါင်း၍ တစ်ခါတည်း တော်ဝင်သဘောတူခွင့်ပြုမှုရယူလေ့ရှိပြီး၊ ဥပဒေအားလွှတ်တော်မှအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီး ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ် ကြာသည်အထိ သဘောတူခွင့်ပြုမှုရရန် စောင့်ဆိုင်းရလေ့ရှိသည်။

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော ဥပဒေကြမ်းများအားလုံးသည် တော်ဝင်သဘောတူခွင့်ပြုမှု ရယူရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းနောက်ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။ ။ သို့ပေသော်ငြား ယူကေ အောက်လွှတ်တော်၏လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌမှ ငွေကြေးဥပဒေကြမ်းအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေကြမ်းများ သည်အကယ်၍ အထက်လွှတ်တော်မှဥပဒေကြမ်းအားလက်ခံရရှိပြီး တစ်လအတွင်းအတည်ပြုသဘော တူညီပေးခြင်းမရှိပါက လွှတ်တော်ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေအရ အောက်လွှတ်တော်သည် အထက်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီမှုမလိုအပ်ဘဲ ဥပဒေကြမ်းအားတော်ဝင်သဘောတူခွင့်ပြုမှုရယူရန် ဆက်လက်တင်ပြနိုင် ပါသည်။ အခြားသောဥပဒေကြမ်းများအား အောက်လွှတ်တော်မှအတည်ပြုပြီးနောက် အထက်လွှတ်တော်မှ အတည်မပြုဘဲ ဆိုင်းငံ့ထား၍တစ်နှစ်ကြာပြီးဖြစ်ပါက အောက်လွှတ်တော်အနေဖြင့် ဥပဒေအား ဒုတိယအကြိမ်ထပ်မံအတည်ပြုပြီး ဒုတိယအကြိမ်ထပ်မံဖတ်ကြားမည်ဖြစ်ကာ၊ ထိုအခါ ၎င်းဥပဒေကြမ်းအား အထက်လွှတ်တော်မှတစ်လအတွင်း အတည်ပြုပေးခြင်းမရှိပါက (စုစုပေါင်းဆိုင်းငံ့ကာလ (၁၃) လကြာပြီး သည့်နောက်) အောက်လွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါခွင့်ပြုချက် များအရ ဥပဒေကြမ်းအားတော်ဝင်သဘောတူခွင့်ပြုချက်ရယူရန် တိုက်ရိုက်တောင်းခံမှုပြုလုပ်နိုင်သည်။

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်သည် မည်သည့်အခါမျှ ပူးပေါင်းအစည်းဝေးမကျင်းပပါ။ ။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ကျင်းပပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံတော်အဆင့်လွှတ်တော်ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင်သာ လွှတ်တော် နှစ်ရပ်တွေ့ဆုံကြလေ့ရှိပြီး၊ ယင်းအခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်၏အကြီးအကဲသည် အစိုးရ၏အစီအစဉ်

²¹ Meg Russell နှင့် Philip Cowley တို့၏ ဝက်စ်မင်းစတားလွှတ်တော်၏ မူဝါဒအာဏာ စာအုပ်တွင်ဖော်ပြရန်။ လွှတ်တော်၏ အခြေအနေနှင့် မျက်မြင်သက်သေများ။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင်၊ မူဝါဒအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အင်စတီကျူးရှင်းများ နိုင်ငံတကာဌာနယ် အတွဲ ၂၉၊ အမှတ် ၀၁၊ ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၆၊ စာမျက်နှာ ၁၂၁ မှ ၁၃၇

(ဘုရင်မကြီး၏မိန့်ခွန်းအား) အထက်လွှတ်တော်တွင် ဖတ်ကြားတင်ပြလေ့ရှိသည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အောက်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား အထက်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးခန်းမ၏ အနောက်ဖက်တွင် မိန့်ခွန်းဖတ်ကြားမှုကိုလာရောက်နားထောင်ရန် ဖိတ်ကြားလေ့ရှိသည်။ ရှေးအစဉ်လာ အရနိုင်ငံတော်အကြီးအကဲသည် ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များရှိသည့် အောက်လွှတ်တော်အတွင်းသို့ ခြေချခွင့် လုံးဝမရှိချေ။

၃။ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

တဆင့်ခံဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းခြင်း။ ။ တဆင့်ခံဥပဒေများတွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့် အရချမှတ်ထုတ်ပြန်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ အမိန့်ဒီကရီများပါဝင်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာန၏ဝန်ကြီးတစ်ဦးတည်းမှသာ ၎င်းတဆင့်ခံဥပဒေများကိုပြဋ္ဌာန်းပိုင်ခွင့်ရှိပြီး၊ လွှတ်တော်၌ယင်းတို့ကို တရားဝင်တင်သွင်း၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ²²ပါသည်။ နည်းဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ရှင်းလင်းချက်မှတ်စုနှင့် အတူ www.gov.uk တွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

တရားရုံးများ၏အခန်းကဏ္ဍ။ ။ လွှတ်တော်အက်ဥပဒေများနှင့်မတူဘဲ အကယ်၍သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးက နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများထုတ်ပြန်ရာတွင် ဥပဒေကခွင့်ပြုထားသည့် အခွင့်အာဏာကို ကျော်လွန်၍ ဆောင်ရွက်မှုများရှိပါက မူလဥပဒေ၊ တဆင့်ခံဥပဒေများအပေါ် တရားရုံးတွင်သွားရောက်၍ တိုင်ကြားမှုပြုလုပ် နိုင်သည်။

လွှတ်တော်၏တဆင့်ခံဥပဒေများအပေါ်စိစစ်ခြင်း။ ။ ဥပဒေကျင့်သုံးမှုဆိုင်ရာပူးပေါင်းကော်မတီသည် ထုတ်ပြန်လိုက်သောဥပဒေများ၏ နောက်ဆက်တွဲနည်းဥပဒေများအား သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးများမှ ဥပဒေများကပေးအပ်ထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအတွင်း မှန်ကန်စွာရေးဆွဲထုတ်ပြန်ထားမှုရှိမရှိကို စစ်ဆေးရန်နည်းပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာစိစစ်မှုကိုပြုလုပ်ပါသည်။ ယူကေအောက်လွှတ်တော်တွင် ရွေးချယ်ရေး ကော်မတီမှအထူးဖွဲ့စည်းထားသော တဆင့်ခံဥပဒေများကော်မတီသည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးမှ ထပ်မံဆွေးနွေးရန်မရှိတော့ဟုဆုံးဖြတ်သော နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအချို့ (၁၀ ရာခိုင်နှုန်း)ခန့်အား အတည်ပြုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ မိနစ်(၉၀) ခန့်ကြာရှိသည့် ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်၍ စိစစ်ပါသည်။ ကော်မတီသည် ၎င်းတို့လေ့လာစိစစ်မှုပြုလုပ်သည့် နည်းဥပဒေများအား အတည်ပြုနိုင်သလို၊ ကန့်ကွက်မှု လည်းပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့သော်၎င်းနည်းဥပဒေများအား လွှတ်တော်မှပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း ပြုလုပ်၍မရပါ။ ယင်းတို့နှင့်ဆက်စပ်မှုရှိသည့် ကိစ္စရပ် (၃) ခုအား ဤတွင်ဆက်လက်ဖော်ပြလိုပါသည်။ (၁) အောက်လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးတွင် နည်းဥပဒေအပေါ်အတည်ပြုမှုဆွေးနွေးမှုများသည် တစ်နှစ်လျှင် (၁၀)ကြိမ်ခန့်ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ (၂) အောက်လွှတ်တော်မှဖွဲ့စည်းထားသော တဆင့်ခံဥပဒေများ ကော်မတီသည် တစ်နှစ်လျှင် (၅)ကြိမ်ခန့် နည်းဥပဒေအပေါ်ဆွေးနွေးမှုများအား ပယ်ဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ (၃) အထက်လွှတ်တော်တွင်မူ အတည်ပြုဆွေးနွေးမှုများ အားလုံးသည် စုံညီအစည်းအဝေးများအတွင်း လွှတ်တော်အစည်းအဝေးခန်းမဆောင်ကြီးအတွင်း၌သော် လည်းကောင်း၊ ကော်မတီခန်းမဆောင်ကြီးတွင်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။

²² စာအုပ်ပုံစံဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားခြင်းဖြစ်ရာ လွှတ်တော်အမတ်များအားလုံးအတွက် အခမဲ့၊ ပြည်သူများအတွက် သက်သာသည့်ဈေးနှုန်းနှင့် အင်တာနက် (www.gov.uk) ပေါ်တွင်မူ အခမဲ့ဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးထားသည်။

လွှတ်တော်တွင်းအခြားသောဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ။ ။ ယူကေအောက်လွှတ်တော်ရှိ အမြဲတမ်းရွေးချယ်ကော်မတီများသည် ဥပဒေတစ်ခုသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး (၃) နှစ်မှ (၅)အကြာတွင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှထုတ်ပြန်လေ့ရှိသော ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးဥပဒေအားပြန်လည်သုံးသပ်ရေးစာတမ်း အပေါ်အခြေခံ၍ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ကြလေ့ ရှိပါသည်။ စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများအတွင်း ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများကျင်းပဆောင်ရွက်၍ နောက်ဆုံးတွင် အကြံပြုအစီရင်ခံစာတစ်စောင် ရေးသားထုတ်ပြန်ပါသည်။ အထက်လွှတ်တော်သည်လည်းရံဖန်ရံခါတွင် ရွေးချယ်ကော်မတီတစ်ခုအားသီးသန့်ဖွဲ့စည်း၍ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအားလေ့လာစိစစ်ရန် တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်စေခြင်းမျိုးရှိပါသည်။ စနစ်တကျမဟုတ်သော ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်မှုများတွင် ကြယ်ပွင့်ပြ မေးခွန်းများ၊ ကြယ်ပွင့်မပြမေးခွန်းများ၊ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးအတွင်းတင်သွင်းသည့်အဆိုများနှင့် ရွေးချယ်ကော်မတီများ၏လေ့လာစိစစ်မှုများကိုပါ ထည့်သွင်းသုံးသပ်လေ့လာ၍ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ဓာတ်ပုံ။ ယူကေလွှတ်တော်၏ ရွေးချယ်ကော်မတီစနစ်သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင်စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်

၂။ အိန္ဒိယလွှတ်တော်၏ဥပဒေစိစစ်ခြင်း²³

ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာအင်စတီကျူးရှင်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ် အုပ်ချုပ်မှုတွင်အရေးပါအရာကျလှသည်။ လူထုကိုကိုယ်စားပြုအင်စတီကျူးရှင်းများဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ၎င်းတို့သည် ပြည်သူများ၏မျှော်လင့်ချက်များနှင့် လိုလားမှုများအားကိုယ်စားပြုကြသည်။ ဥပဒေပြုရေး အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် တိုင်းပြည်၏ဥပဒေမူဘောင်များသည်အားကောင်း၍ ခေတ်စနစ်နှင့်ကိုက်ညီ၊ ဆီလျော်ညီညွတ်မှုရှိနေစေရန်ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ပါရှိပေသည်။ ၎င်းတို့သည် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ကဏ္ဍအားတာဝန်ခံမှုရှိစေရန်ထိန်းကျောင်းရသည့် ခုံသမာဓိသဖွယ်လည်းဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဥပဒေပြုအင်စတီကျူးရှင်းများသည် မှန်ကန်မှုရှိသည့်ဘက်ဂျာနယ်ချထားပေမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တိုင်းပြည်ကို ခိုင်မာအားကောင်းသည့် လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးအခြေခံအုတ်မြစ်ပေါ်တွင် ရပ်တည်နိုင်စေရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြပေသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိဖက်ဒရယ်နှင့်ပြည်နယ်အဆင့်လွှတ်တော်များသည် ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို အသီးသီးပိုင်ဆိုင် ကြသည်။ စာတမ်း၏ယခုဖော်ပြမည့်အပိုင်းသည် ကျယ်ပြန့်လှသော ဥပဒေပြုရေးမူဘောင်အားတင်ပြမည် ဖြစ်ပြီး၊ အိန္ဒိယဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေကြမ်းသုံးသပ်မှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုအတွင်း ဖြတ်သန်းသွားရသည့် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို မီးမောင်းထိုးဖော်ပြထားပါသည်။

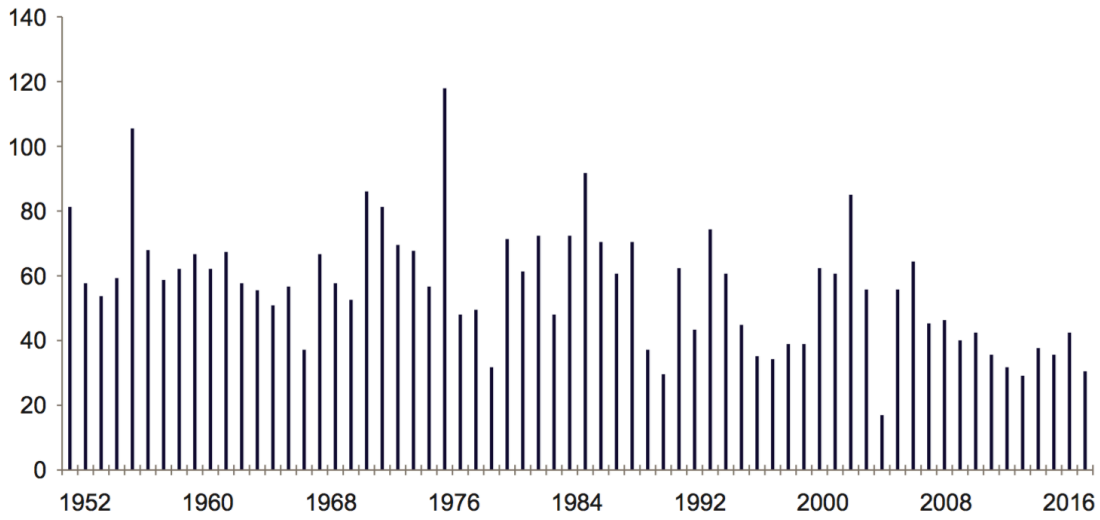
၁။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်

အိန္ဒိယဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်တွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါရှိပါသည်။ လွှတ်တော်တစ်ရပ်အား ငါးနှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ကျင်းပသည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများကတိုက်ရိုက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းပါသည်။ အခြားလွှတ်တော် တစ်ရပ်မှာ ပြည်နယ်များမှဥပဒေပြုသူများမှ သွယ်ဝိုက်၍တင်မြှောက်လိုက်သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ အိန္ဒိယလွှတ်တော်တွင်ဥပဒေတစ်ရပ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ဖို့ရာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံး၏ သဘောတူအတည်ပြုမှုကိုရယူရမည်ဖြစ်သည်။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံး၏သဘောတူ အတည်ပြုမှုရယူရန်မလိုအပ်သောဥပဒေများမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသောဥပဒေများဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သောဥပဒေများအား အစပြုတင်သွင်းခြင်းနှင့် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်းအား တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်ခံလွှတ်တော်တစ်ခုတည်းကသာ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေများအပြင် အခြားသောဥပဒေအမျိုးအစားနှစ်ခုကျန်ရှိပါသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ သာမန်ဥပဒေများဖြစ်သည်။ ယင်းဥပဒေများသည် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးမှအစပြု၍ တင်သွင်းခြင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။ လက်ရှိတရားရေးစနစ်ရှိလစ်ဟာမှုများအား ထပ်မံဖြည့်စွက်သည့် ဥပဒေအသစ်တစ်ခု ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့၊ လက်ရှိဥပဒေများအား ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေများလည်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးမှ သဘောတူအတည်ပြုရန်လိုအပ်သည့် ဥပဒေမျိုးဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းသည်အိန္ဒိယ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဥပဒေများနှင့်သာမန်ဥပဒေများသည် လွှတ်တော်တွင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအကြားမဲခွဲဆုံးဖြတ်၍ အတည်ပြုဋ္ဌာန်းကြလေ့ရှိသော်လည်း၊

²³ ချက်ရှုရှင်း၊ အကြီးအကဲ၊ ဥပဒေပြုရေးနှင့်ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး PRS ဥပဒေပြုရေးသုတေသန၊ အိန္ဒိယ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပြင်ဆင်သောဥပဒေများသည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ခြင်းစီမှ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်းသုံးပုံနှစ်ပုံ၏ ဆန္ဒမဲထောက်ခံမှုလိုအပ်ပါသည်။

ဇယား (၃) ။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှစတင်၍ အိန္ဒိယလွှတ်တော်မှပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့်ဥပဒေကြမ်းများ၏ အရေအတွက်

၂။ ဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဖက်ဒရယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်အဆင့် သို့မဟုတ် အဆင့်နှစ်ဆင့် စလုံးတို့မှ အသီးသီးကျင်သုံးနိုင်သည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာများကို နယ်ပယ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ပေးထားပါသည်။ အခြေခံဥပဒေသည်နယူဒေလီရှိဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်အား တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နယ်စပ်ရေးရာမူဝါဒနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ကိစ္စရပ်များအပေါ်တွင် ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာကို အပ်နှင်းထားသည်။ ထို့အပြင်ဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်သည်သာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် အခွင့်အာဏာရှိပေသည်။

ပြည်နယ်အဆင့်ရှိဥပဒေပြုလွှတ်တော်များသည် ပညာရေး၊ ကျန်းမားရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအစရှိသည့် ၎င်းတို့သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်များအတွင်း အကျုံးဝင်သည့်နယ်ပယ်များအလိုက် ဥပဒေပြုအခွင့်အာဏာ ရှိကြသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍရှိအစိုးရသည်လည်း ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာရရှိထားသူဖြစ်သည်။ အစိုးရသည်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးရပ်နားနေသည့်အချိန်များ၊ အလျှင်အမြန်ဥပဒေပြုရန်လိုအပ်သည့်အခြေအနေများ ပေါ်ပေါက် လာပါက လိုအပ်သည့်ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ယင်းဥပဒေအား လွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ပုံမှန် အစည်းအဝေးပြန်လည်စတင်ပြီး ရက်သတ္တပတ်(၆)ပတ်အတွင်း အတည်ပြုပေးရမည်ဖြစ်သည်။

၃။ ဥပဒေကြမ်းအားလွှတ်တော်သို့မတင်မီ ပြင်ဆင်ရသည့်ကြာချိန်

အိန္ဒိယလွှတ်တော်တွင် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုတင်သွင်းရန် အဆိုပြုလွှာအား အစိုးရမှသော်လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှသော်လည်းကောင်း တင်သွင်းနိုင်သည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်အစိုးရဖက်မှ တင်သွင်းလာသော ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများသာ လွှတ်တော်တွင်အတည်ပြုဆွေးနွေးလေ့ရှိသည်။

ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာအား လွှတ်တော်သို့မတင်သွင်းမီ ဥပဒေမူကြမ်းအား အများပြည်သူ ရယူဖတ်ရှုနိုင်မည့်နေရာများတွင် ဖြန့်ဝေမှုများပြုလုပ်၍ ဝေဖန်အကြံပြုချက်များကိုကောက်ယူပါသည်။ ယင်းနောက် အဆိုပြုလွှာအားဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်သို့မတင်မီ အစိုးရအဖွဲ့မှအတည်ပြုပါသည်။ ယင်းအဆိုပြုလွှာသည် လွှတ်တော်သို့ရောက်ရှိသည့်အခါ ၎င်းအား ဥပဒေကြမ်းအဖြစ်သတ်မှတ်ပါသည်။

ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာတစ်စောင်ပြုစုရန် စိတ်ကူးအကြံအဉာဏ်များသည် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအတွက် တာဝန်ရှိသောဝန်ကြီးဌာနမှတင်ပါသည်။ အဆိုပါဝန်ကြီးဌာနသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့်တရားစီရင်ရေး ဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင်ဖွဲ့စည်းထားသော ဥပဒေရေးရာဌာန၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲမှုကိုစတင် ပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ရက်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအားရေးဆွဲ၍ ၎င်းနှင့်အတူဥပဒေကြမ်း လိုအပ်ခြင်းအပေါ်ဖော်ပြထားသည့် ရှင်းလင်းချက်တစ်စောင်ကိုပါပူးတွဲ၍ အစိုးရအဖွဲ့၏အတည်ပြုချက် ရယူရန်တင်ပြပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းအား အစိုးရအဖွဲ့မှအတည်ပြုပြီးသည့်အခါ ၎င်းအားလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာတစ်ခုအား မူကြမ်းရေးဆွဲစဉ်ကာလမှလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းမှုပြုလုပ်ချိန်အထိ အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် အချိန်မည်မျှကြာသည်ကို အတိအကျဖော်ပြနိုင်ရန်လေ့လာပြုစုထားသော အချက်အလက်များတော့မရှိချေ။ အချို့သောဥပဒေကြမ်းများအတွက် ပြင်ဆင်ချိန်မည်မျှကြာမြင့်သည်ကို ဖော်ပြ၍ရနိုင်သော်ငြား ဥပဒေတိုင်းအတွက် ဖော်ပြရန်မဖြစ်နိုင်ပါ²⁴။

၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယအစိုးရသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများ (တဆင့်ခံဥပဒေများအပါအဝင်) အစိုးရအဖွဲ့ထံသို့တင်ပြမှုမပြုလုပ်မီ ဥပဒေမပြုမီဆွေးနွေးအကြံဉာဏ် ရယူခြင်း လုပ်ငန်းအားထည့်သွင်းပြုလုပ်ရန် မူဝါဒရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၎င်းမူဝါဒအရ ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ခုအား အများပြည်သူရယူလေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ရန် ရက်ပေါင်း(၃၀)ကြာ ထုတ်ပြန်ကြေငြာပေးပါသည်။ ယင်းသို့ထုတ်ပြန်ရာ၌မူကြမ်းနှင့်အတူ ဥပဒေကြမ်း၏သင့်လျော်မှုရှိပုံအား ရှင်းလင်းတင်ပြချက်၊ ဥပဒေ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများအပေါ်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက်၊ ဥပဒေကြမ်း၏ အရေးပါသောပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ်ရှင်းလင်းထားသောမှတ်စု အစရှိသည်တို့ ပူးတွဲထည့်သွင်းဖော်ပြထား ပါသည်။ ထို့နောက်ကောက်ယူရရှိသည့်ဝေဖန်အကြံပြုချက်များအား အနှစ်ချုပ်ပြုစု၍ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ဝက်ဆိုဒ်များတွင် ရေးသားဖော်ပြပါသည်။ ပြီးနောက်ဥပဒေမူကြမ်းအပေါ် အစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ရယူခြင်းလုပ်ငန်းအားဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

²⁴ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအားအဆိုပြုတင်သွင်းသည့်အချိန်မှစ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးမှအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတမှလက်မှတ်ရေးထိုး အတည်ပြုသည့်အချိန်အထိကြာချိန်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်သတင်းအချက်များရရှိနိုင်ပါသည်။

ဥပဒေမပြုမီစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ယန္တရားအား ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်သည်ကိုမြင်တွေ့ရသော်ငြား၊ အဆိုပါ ကျင့်စဉ်များအား တင်းတင်းကျပ်ကျပ်လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြခြင်းတော့မဟုတ်ပေ။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အရေးပါသည့်ဥပဒေကြမ်းများသည် အများပြည်သူ၏ဝေဖန်အကြံပြုချက်များပါဝင်မှုမရှိဘဲ လွှတ်တော်သို့ ဆွေးနွေးရန် တင်ပြလာမှုများလည်းရှိပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ယူကေလွှတ်တော်တွင်ကျင့်သုံးသည့် အစီအစဉ်အရ၊ အဖြူရောင်စာတမ်းများကဲ့သို့ အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အပြန်အလှန် နှိုင်းယှဉ်မှုများပြုလုပ်၍မရနိုင်ပေ။

၄။ ဥပဒေမူကြမ်းအတွက် ပူးတွဲတင်ပြရမည့်ရှင်းလင်းချက်များ

ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား အစိုးရအဖွဲ့မှစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် ၎င်းတို့ထံတင်ပြသောအခါတွင် ဥပဒေကြမ်းနှင့်အတူ အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်ကိုပါပူးတွဲပေးပို့ရပါသည်။ အဆိုပါရှင်းလင်းချက်တွင် အဆိုပြုထားသော ဥပဒေကြမ်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ၊ လိုအပ်ချက်အစရှိသည်တို့ပါဝင်ပေသည်။ ထို့အပြင် ဥပဒေကြမ်းအပေါ်အခြားသောသက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ၏အမြင်များနှင့် ဥပဒေကြမ်းမူပေါ်ပေါက်လာ နိုင်သည့်သက်ရောက်မှုများကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ကက်ဘီနက်ရှင်းလင်းချက်များတွင် တရားမျှတမှု၊ တီထွင်ကြံဆမှုနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာတာဝန်ခံနိုင်မှုတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ဖော်ပြချက်တစ်စောင် ကိုလည်းထည့်သွင်းထားသည်။ သို့သော် အဆိုပါအသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များအား ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်၌အဆိုပြုတင်သွင်းသည့်အခါတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံဖြန့်ဝေခြင်းမျိုးမပြုလုပ်ပါ။

ဥပဒေကြမ်းအားလွှတ်တော်၌အဆိုပြုတင်သွင်းသည့်အခါ ယင်းဥပဒေကြမ်းနှင့်အတူဥပဒေကြမ်း၏ ရည်ရွယ် ချက်နှင့်အကျိုးအကြောင်းများအား အကျဉ်းချုံးရှင်းလင်းတင်ပြထားသည့် ဖော်ပြချက်တစ်စောင်ကိုပါ အတူပူးတွဲပေးပို့ရပါသည်။ ထိုအပြင်ယင်းဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲပြဋ္ဌာန်းမည့် တဆင့်ခံဥပဒေများ၊ ယင်းဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များအပေါ်အသေးစိတ်တွက်ချက်ထားမှုများ စသည်တို့ပါဝင်သည့်ဖော်ပြချက်တစ်စောင်ကိုပါ ပူးတွဲပေးပို့ရပါသည်။ အရေးပါသည့်ဥပဒေကြမ်းများဆိုလျှင် အပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ချင်းစီအတွက် သီးခြားဖော်ပြချက် တစ်ခုစီဖြင့်ပူးတွဲတင်ပြရလေ့ရှိပါသည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် လွှတ်တော်စာကြည့်တိုက်မှ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက်စာတမ်းတို့များ တောင်းခံရယူနိုင်ပါသည်။ လွှတ်တော်စာကြည့်တိုက်သည်အများသောအားဖြင့် ဥပဒေကြမ်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့်သတင်းဆောင်းပါးမှတ်စုများပြုစု၍ ဖြန့်ဝေပေးပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ စာကြည့်တိုက် သုတေသနဝန်ဆောင်မှုဌာန၏ဝန်ဆောင်မှုမျိုးသည် ဘက်လိုက်မှုကင်းမဲ့ပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် သတင်းအချက်များရယူနိုင်ရန်အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးပါသည်။ လက်ရှိတွင်အိန္ဒိယလွှတ်တော်ရှိ ပါတီအသီးသီး၊ အလွှာအသီးသီးမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၄၀၀)ကျော်တို့သည် ဥပဒေကြမ်းများ၊ လွှတ်တော်အတွင်းဆွေးနွေးရန် အကြောင်းအရာကဏ္ဍများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး သုတေသနစာတမ်းများအား လွှတ်တော်စာကြည့်တိုက်သုတေသနဝန်ဆောင်မှုဌာနမှ တောင်းခံရယူအသုံးပြုလျက်ရှိကြပါသည်။

၅။ အဆင့်(၃)ဆင့်လွှတ်တော်၏စိစစ်ခြင်း

အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့်တင်ပြရသော် ဥပဒေကြမ်းတစ်စောင်အား အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် စိစစ်ခြင်းအဆင့်(၃)ဆင့်အား ဖြတ်သန်းရပါသည်။

ပထမဆုံးအဆင့်စိစစ်ခြင်းသည် ဥပဒေကြမ်းအားလွှတ်တော်သို့ အဆိုပြုတင်သွင်းသည့်အချိန်တွင် စတင်ပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းများကို လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အတွင်းမှ မည်သည့်လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်မှမဆို တင်သွင်းမှုပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ လွှတ်တော်၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ ဥပဒေကြမ်းအားတင်သွင်းမှုမပြုလုပ်မီ နှစ်ရက်ကြိုတင်၍ အဆိုပါဥပဒေကြမ်းမိတ္တူအား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံဖြန့်ဝေထားရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ကြိုတင်ဖြန့်ဝေခြင်းအားဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဥပဒေကြမ်းအား ကြိုတင်ဖတ်ရှုလေ့လာခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းဥပဒေကြမ်းအဆိုနှင့်စပ်လျဉ်းပြီးကန့်ကွက်မှုများပြုလုပ်လိုပါက ကြိုတင်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းအဆိုသည် ဆန္ဒမဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာတွင်ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပါက ဆက်လက်တင်သွင်းခွင့်ရရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။

ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေရေးရာဝန်ကြီးတစ်ပါးသည် တရားသူကြီးများဥပဒေကြမ်း- ၂၀၀၉ (တရားသူကြီးများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်တာဝန်များထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်း)အား ဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်²⁵၏ တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်ခံမဟုတ်သည့် လွှတ်တော်တင်သွင်းရာ အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့ပါ။ ယင်းကဲ့သို့အဆို မအောင်မြင်ခြင်း၏အကြောင်းရင်းမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဥပဒေကြမ်းအတွင်းရှိ "အဆင့်မြင့်တရားရေးရာပိုင်တရားသူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုများအား ထုတ်ပြန်ကြေငြာရန် မလိုအပ်ပါ" ဆိုသည့်အပိုဒ်အားသဘောတူညီမှုမရှိဘဲကန့်ကွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ တရားရေးရာဝန်ကြီးအနေဖြင့် လွှတ်တော်၏သဘောထားကို အကဲခတ်မိသည့်အားလျော်စွာ ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းမည့်၎င်း၏အဆိုအား ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခဲ့လေသည်။

ဒုတိယအဆင့်စိစစ်ခြင်းအား လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ တာဝန်ရှိအရာရှိဝန်ထမ်းမှ တင်သွင်းထားသော ဥပဒေကြမ်းအား အသေးစိတ်စိစစ်လေ့လာမှုပြုလုပ်ရန် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီများထံသို့ ပေးပို့သည့်အခါတွင် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး သက်သေခံ ထွက်ဆိုပေးရန် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကျွမ်းကျင်ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာပညာရှင်များ၊ ပါဝင်ပါတ်သတ်သူများ အစရှိသည်တို့ကိုဖိတ်ကြားဆောင်ရွက်သည်။ ယင်းသက်သေခံထွက်ဆိုမှုများသည် တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးပုံစံမျိုးဖြစ်၍ ပါတီပေါင်းစုံမှလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပါဝင်ကြရာ နိုင်ငံရေးအရမည်သူ့ကိုမျှအထူးအလေးပေးခြင်းမရှိပါ။ သို့ဖြစ်ရာ အကျိုးရလဒ်အနေဖြင့် ကော်မတီများမှထုတ်ပြန်လိုက်သော အစီရင်ခံစာများသည် သက်ဆိုင်သူအားလုံး၏အသံနှင့်အကြံအဉာဏ် များပါဝင်သည့်အပြင်၊ ဥပဒေကြမ်းအား ပိုမိုပြည့်စုံကောင်းမွန်လာစေနိုင်သည့် ကော်မတီ၏အကြံပြုချက်များ လည်းပါဝင်ပေသည်။

ဥပဒေကြမ်းများအား ဝန်ကြီးဌာနများအလိုက်ဖွဲ့စည်းထားသော လွှတ်တော်၏အမြဲတမ်းကော်မတီများ (လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ဖွဲ့စည်းထားသော) သို့ပေးပို့၍ ယင်းကော်မတီများ၏လုပ်ငန်း တာဝန်များထဲတွင်သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများအဖွဲ့ကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းများ လည်းပါဝင်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဥပဒေကြမ်းအချို့အားယင်းဥပဒေကြမ်းကိုစိစစ်ရန်သီးသန့် ဖွဲ့စည်းထား သောယာယီကော်မတီထံပေးပို့၍ စိစစ်ဆောင်ရွက်စေခြင်းများလည်းရှိတတ်ပါသည်။

²⁵ <https://www.livemint.com/Politics/ELQH4C39u5uUmp6SJdVcTN/ Opposition-forces-govt-to-defer-judges-assets-bill.html>

ဓာတ်ပုံ။ အိန္ဒိယလွှတ်တော် စိုက်ပျိုးရေးအမြဲတမ်းကော်မတီ၏ ဘန်ဂလားရှန်ယမြေအား ဖေဖော်ဝါရီ ၂ - ၃ ရက်နေ့သွားရောက်ပုံ မှတ်တမ်း။
ဓာတုပဒေဓာတ်မြေဩဇာများနှင့်ပိုးသတ်ဆေးများ အသုံးပြုခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသောသက်ရောက်မှုများအပေါ် ဆွေးနွေးမှုနှင့်ဆက်စပ်ဥပဒေများ

ဥပဒေကြမ်းများအား လွှတ်တော်အမြဲတမ်းကော်မတီများသို့ပေးပို့ခြင်းသည် မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ခုတော့မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား သက်ဆိုင်ရာအမြဲတမ်းကော်မတီသို့ပေးပို့ခြင်းထားခြင်းမရှိပါက လွှတ်တော်သည်ယင်းဥပဒေကြမ်းစိစစ်ရန်အတွက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် ယာယီကော်မတီတစ်ခုအားဖွဲ့စည်း၍ တာဝန်ပေးအပ်ဆောင်ရွက်စေနိုင်ပါသည်။ ကော်မတီများသည် ဥပဒေကြမ်းများ၏အပိုဒ်တစ်ခုချင်းစီအားစိစစ်မှုပြုလုပ်ရပြီး၊ လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့်အကြံပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရထံ၌ယင်းပြင်ဆင်ချက်များအား ဥပဒေကြမ်းအတွင်း မဖြစ်မနေသဘောတူထည့်သွင်းပေးရမည်ဆိုသည့် တာဝန်သတ်မှတ်ချက်တော့မရှိပေ။

အကယ်၍ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအားစိစစ်ရန် သီးခြားကော်မတီတစ်ခုအားဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက ၎င်းကော်မတီသည် အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအပေါ်အကြံပြုချက်များ ပြုလုပ်ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ ကော်မတီမှအကြံပြုထောက်ခံသောဥပဒေကြမ်းများသည် လွှတ်တော်သို့ပေးပို့၍ လွှတ်တော်အစည်းဝေးများအတွင်း ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန်နှင့်ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းရန် ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။

ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကော်မတီတစ်ခုသို့ပေးပို့၍ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရည်ရွယ်ချက်နှစ်ခုကိုပြီးမြောက်စေသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ နိုင်ငံရေးပတ်သတ်မှုမရှိသည့်ဝန်းကျင်တွင် တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးပုံစံမျိုးဖြင့် ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများ အပေါ်ဆွေးနွေးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် အများပြည်သူနှင့်နယ်ပယ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များသည် ဥပဒေကြမ်းအပေါ်၎င်းတို့၏အကြံအဉာဏ်များနှင့်ထင်မြင်ယူဆချက်များအား ကော်မတီထံတင်ပြနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကို ရရှိစေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၁၆ခုနှစ် မေလတွင် တိုက်ရိုက် ရွေးကောက်ခံလွှတ်တော်မှ လွှတ်တော်ကော်မတီတစ်ခုသည် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေကြမ်း²⁶အပေါ် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်အား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းအားစိစစ်နေစဉ်အတွင်း

²⁶ <http://www.prsindia.org/uploads/media/Consumer/SCR-%20Con-sumer%20Protection.pdf>

စားသုံးသူများနှင့်စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းများအား ကိုယ်စားပြုသည့်အဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၁၃)ခုနှင့် တွေ့ဆုံကာ ၎င်းတို့၏အသံများနှင့်အကြံပြုချက်များအား ရယူခဲ့လေသည်။ ဥပဒေကြမ်းအားပြုစုရေးသား ခဲ့သည့်သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ ဥပဒေနှင့်တရားရေးရာဝန်ကြီးဌာနတို့မှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း ကော်မတီရှေ့မှောက်သို့လာရောက်သက်သေခံထွက်ဆိုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။

စိစစ်ခြင်းတတိယအဆင့်ကိုမူ ဥပဒေကြမ်းအားလွှတ်တော်နှစ်ရပ်အတွင်း ဆွေးနွေးမှုများနှင့်အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့ပြုလုပ်ရန် ပေးပို့တင်သွင်းသည့်အခါတွင်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များသည် ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံများနှင့် လွှတ်တော်ကော်မတီမှပေးပို့ထားသော အစီရင်ခံစာပါ အကြောင်းအရာများကို အခြေခံအသုံးပြု၍ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် တင်ပြဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ကြသည်။ သိမ်မွေ့စွာကွဲပြားခြားနားလေ့ရှိသော ဥပဒေကြမ်းပါအချို့သောအချက်များအား လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များ၏တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအပြန်အလှန်ဆွေးနွေးသုံးသပ်မှုများသည် အစိုးရဥပဒေကြမ်း၏ ပုံပေါ်အသက် ဝင်မှုအပေါ်များစွာသက်ရောက်မှုရှိစေသည်။ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးမှုများ အပြီးတွင်ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ပြင်ဆင်ချက်များအား အဆိုပြုကြသည်များလည်းရှိသည်။ လွှတ်တော်၏ဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှတင်ပြမည့် ပြင်ဆင်ချက်များသည် ဥပဒေကြမ်း အတွင်းထည့်သွင်းဆွေးနွေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးမှု မပြုလုပ်မီတစ်ရက်အလိုတွင် ပြင်ဆင်ချက်များအချိန်မီတင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ပေသော်ငြား ဥပဒေကြမ်းအားစတင်ပြုစုခဲ့သူ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးသည် လွှတ်တော်ကော်မတီ သို့မဟုတ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များမှတင်သွင်းထားသော ပြင်ဆင်ချက်များအားမဖြစ်မနေ လက်ခံထည့်သွင်းပေးရမည့် တာဝန်တော့မရှိပေ။ ပုံမှန်အားဖြင့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုအား ဥပဒေကြမ်းအတွင်း ထည့်သွင်းအတည်ပြုနိုင်ရန် လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဥပဒေကြမ်းပါအပိုဒ်များတစ်ပိုဒ်ခြင်းစီအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့်အချိန်တွင် ၎င်းပြင်ဆင်ချက်အား အဆိုပြုတင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်တွင် ၎င်းဥပဒေကြမ်းကိုပြုစုခဲ့သူ ဝန်ကြီးမှလည်းအဆိုပြုတင်သွင်းနိုင်သလို၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးခြင်းစီမှလည်း အဆိုပြု တင်သွင်းမှုများပြုလုပ်နိုင်ကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအနေဖြင့် ပြင်ဆင်ချက်များအဆိုပြု လိုပါက အနည်းဆုံး (၂၄) နာရီမှ (၄၈) နာရီအတွင်းကြိုတင်အကြောင်းကြားတင်သွင်းထားရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းအားတစ်ပိုဒ်ခြင်းစီအလိုက်အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနေစဉ်အတွင်း လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌမှ အဆိုတင်သွင်း လိုသည့်ကိုယ်စားလှယ်များအား အလှည့်ကျစီအဆိုတင်သွင်းခွင့်ပြုခြင်း၊ ၎င်းအဆိုပေါ်တွင်ဆွေးနွေးလိုက ဆွေးနွေးခွင့်ပြုခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်ပါသည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌအနေဖြင့် အဆိုတင်သွင်းသူ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးခြင်းစီကို အလှည့်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး မည်သူကိုမျှဖယ်ချန်ထား၍ မရပါ။

အကယ်၍လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် ၎င်းအဆိုပြုသောပြင်ဆင်ချက်အတွက် အခြားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆန္ဒမဲထောက်ခံမှုအများစုကိုရရှိခဲ့ပါက အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်အား ဥပဒေကြမ်းအတွင်း ထည့်သွင်းသွားမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထောက်ခံမဲအများစုမရရှိခဲ့လျှင်မူ ပြင်ဆင်ချက်အဆိုရုံးနိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယလွှတ်တော်တွင် သာမန်ဥပဒေကြမ်းများနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းများသည် အသံပြုမဲပေးခြင်းဖြင့်မဲခွဲဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အကယ်၍ယင်းဥပဒေကြမ်းများအား အဆိုပြုသောလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်သည် အီလက်ထရောနစ်မဲပေးစနစ်ဖြင့် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ပေးရန်တောင်းဆိုခဲ့ပါက၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၎င်းတို့ထိုင်ခုံများပေါ်ရှိ မဲခွဲခလုတ်အားနှိပ်၍ ဥပဒေကြမ်းအဆိုအား ထောက်ခံသည်၊ ကန့်ကွက်သည်စသဖြင့် မဲခွဲဆောင်ရွက်ကြသည်။ အဆုံးတွင် ဥပဒေကြမ်း၏အပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ခြင်းစီအား မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုပြုလုပ်၍ ယင်းဥပဒေကြမ်းတစ်ခုလုံးအားအတည်ပြုပါသည်။ ယင်းနောက်အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းအားအခြားလွှတ်တော်သို့ပေးပို့၍ ၎င်းတို့၏အတည်ပြုမှုကိုရယူပါသည်။ ဖက်ဒရယ်အဆင့် လွှတ်တော်တွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးသည် ဥပဒေကြမ်းပါစာသားတစ်လုံးခြင်းစီအား အတည်ပြုရန်

သဘောတူညီရယူမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းပါစာသားများအပေါ် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြား သဘောထား ကွဲလွဲမှုရှိခဲ့ပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်းအစည်းအဝေး တွင်အဆိုပါသဘောထားကွဲလွဲမှုများအပေါ် ဆန္ဒမဲခွဲဆုံးဖြတ်အတည်ပြုကြပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ အိန္ဒိယ လွှတ်တော်၏သမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက်တွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်း ဆန္ဒမဲခွဲဆုံးဖြတ်ရမှုမှာ (၃) ကြိမ်

အိန္ဒိယလွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ကော်မတီများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး သမိုင်းကြောင်းကောင်းတစ်ခုပိုင်ဆိုင်ထား သောလွှတ်တော်ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်၏ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီသည် ၁၉၂၁ ခုနှစ်ကတည်းကပင် တည်ထောင်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အထူးပြုကော်မတီများ(ဘဏ္ဍာရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့်အခြားအစရှိသည်)သည် ၁၉၉၀ ခုနှစ်အစောပိုင်း ကာလများအတွင်းကပင် ၎င်းတို့၏အပြီးသတ်လုပ်ငန်းစဉ်များ ပုံဖော်ဆောင်ရွက်နေကြပြီးဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည်လည်း အဆိုပါကော်မတီများ၏ အစိတ် အပိုင်းများအနေဖြင့်ပါဝင်ကြလေသည်။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဝန်ကြီးဌာနမှတင်သွင်း လာသောဥပဒေကြမ်းများ၊ ၎င်းဥပဒေကြမ်းများ၏ဘဏ္ဍာရေး၊ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာများနှင့်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းမည့် ရေရှည်မူဝါဒတမ်းများ အစရှိသည်တို့ကိုစိစစ်မှုပြုလုပ်ကြသည်။ ကော်မတီများသည် လွှတ်တော်၏စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းလေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အဓိကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည်။ ကော်မတီများသည် သက်သေများဖိတ်ခေါ်၍ အထောက်အထားများ ကောက်ယူခြင်း၊ လိုအပ်သောစာတမ်းများ၊အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ပြန်ခြင်းအစရှိသည့် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်း တာဝန်များထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အပြည့်အဝပေးအပ်ခြင်းခံထားရသည်။

သာရှိသေးသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပြင်ဆင် သည့်ဥပဒေကြမ်းအပေါ် သဘောထားကွဲလွဲမှုများရှိခဲ့ပါက လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်းစုံညီအစည်းအဝေးခေါ်ယူ ၍မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်၍မရနိုင်ပေ။

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးသည် ဥပဒေများအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းရာတွင် တူညီသောအခွင့်အာဏာကိုပိုင်ဆိုင် ကြသည်။ သို့သော်ငွေကြေးနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းများဆိုပါက ရှေ့တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်ခံမဟုတ်သည့်လွှတ်တော်အနေဖြင့် အစပြုတင်သွင်းခြင်း၊ပြဋ္ဌာန်းခြင်းများ ပြုလုပ်၍ မရပါ။ အခြားသောဥပဒေကြမ်းများအတွက်မူ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးသည် တိကျပြီးတူညီသော ဥပဒေ ပြုခွင့်အာဏာရှိကြပေသည်။

ဥပဒေကြမ်းအား ဖက်ဒရယ်အဆင့်လွှတ်တော်၌ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီးပါက၊ ၎င်းအားနိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အတည်ပြုချက်ရယူရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံပေးပို့ရပါသည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြီးပါက ၎င်းဥပဒေအားဖက်ဒရယ်မှတ်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းကြေငြာမှုပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကာ၊ ဥပဒေ တစ်ခုအဖြစ်အာဏာတည်လာမည်ဖြစ်သည်။

၆။ တဆင့်ခံဥပဒေများ

ဥပဒေကြမ်းသည်ဥပဒေတစ်ခုဖြစ်လာသောအခါ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ (တဆင့်ခံဥပဒေများ)သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း၍ ဥပဒေအားအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ အဆိုပါနည်းဥပဒေများသည် ဥပဒေအားပိုမိုပိုင်ဆိုင်မှုရှိစေသည့်အပြင် ပြည်သူလူထု များနှင့်နိစ္စဝူထိတွေ့ထိန်းကျောင်းပေးသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြစ်ကြသည်။ အစိုးရမှပြဋ္ဌာန်းရေးဆွဲ

လိုက်သော နည်းဥပဒေများအား လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကျင်းပချိန်တွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးသို့ တင်ပြအတည်ပြုချက်ရယူရပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် အစိုးရသည်လွှတ်တော်မှဥပဒေကြမ်းအား အတည်ပြုပြီး သည်နှင့်တပြိုင်နက် နောက်ဆက်တွဲ ဥပဒေများကို စတင်ရေးဆွဲပါသည်²⁷။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် လွှတ်တော်တွင်တင်သွင်းလာသောနည်းဥပဒေများအပေါ် ပြင်ဆင်ချက် များအဆိုပြုနိုင်ရန် အချိန်လုံလောက်စွာရရှိကြပါသည်။ ထိုအခါလွှတ်တော်တစ်ရပ်ခြင်းစီ၏ကော်မတီများ သည်တင်သွင်းလာသောနည်းဥပဒေများကို စိစစ်ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် စလုံးတွင်တဆင့်ခံဥပဒေများကိုစိစစ်ခြင်းပြုလုပ်သည့် အမြဲတမ်းကော်မတီတစ်ခုစီ ရှိကြသည်။

၇။ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအားမဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ချက်တော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ တွင်မရှိချေ။ သို့သော်လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေများအား စိစစ်သည့်ယန္တရားစနစ်များတော့ရှိပေသည်။ အဆိုပါ ယန္တရားစနစ်များသည် စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် စံသတ်မှတ်ထားသည့်စနစ်များတော့ မဟုတ်ပါ။ ဥပဒေကော်မရှင်သည်လည်း လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေများကိုစိစစ်မှုပြုလုပ်သော်ငြား ဥပဒေ ရှုထောင့်အကြောင်းရသာ ဆောင်ရွက်မှုပိုများပေသည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စာရင်းစစ်ချုပ်သည် ဥပဒေများအား စွမ်းဆောင်ရည်ရှုထောင့်တစ်ခုတည်းမှသာ သုံးသပ်ပါသည်။ အချို့သောသက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ အလိုက်ဖွဲ့စည်းထားသောအမြဲတမ်းကော်မတီများက နယ်ပယ်အလိုက်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများသည် အလုပ်ဖြစ်၏၊မဖြစ်၏ သို့မဟုတ် သီးသန့်နယ်ပယ်များအတွက်အလုပ်ဖြစ်၏၊မဖြစ်၏များကို လေ့လာဆန်းစစ် သည့်ဥပမာများတော့ရှိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ယင်းကဲ့သို့စိစစ်ဆောင်ရွက်မှုများသည် ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း စနစ်ယန္တရားအား သီးခြားသတ်မှတ်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော်ငြား အလိုအလျှောက်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည့် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များဖြစ်ကြသည်။

၄။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း²⁸

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် သမ္မတစနစ်ကိုကျင့်သုံးသည့် သမ္မတနိုင်ငံ(Republic) တစ်ခုဖြစ်သည်။ သမ္မတသည် နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲဖြစ်ပြီးအစိုးရ၏ခေါင်းဆောင်လည်းဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည်ရာစုနှစ် အတော် များများ အာဏာရှင်အစိုးရ၏အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်တည်ရှိနေခဲ့ပြီး၊ ၎င်းသည် နိုင်ငံရေးစနစ်အရ "အုပ်ချုပ်ရေး လေးလံမှု" (executive heavy) ကိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ သမ္မတ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာသည် အလွန်မြင့်မားခဲ့ပြီး၊ လွှတ်တော်များသည်လည်း ရာဘာတံဆိပ်တုံးနှိပ်သည့်လွှတ်တော်များအဖြစ်သာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရသည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် အာရှငွေကြေး အကြပ်အတည်းအင်ဒိုနီးရှားအားရိုက်ခတ်ချိန်တွင် နိုင်ငံအတွင်း၌ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုအားကောင်းလာခဲ့ပြီး၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်၌ သမ္မတဆူဟာတိုနှင့် ၎င်း၏အစိုးရပြုတ်ကျသွားခဲ့ကာ၊ အင်ဒိုနီးရှားအနေဖြင့် ပထမဦးဆုံးပါတီစုံဒီမိုကရက်တစ်ရွေးကောက်ပွဲအား ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင်ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

²⁷ <https://indianexpress.com/article/opinion/columns/lost-in-implementation-budget-session-4615819/>

²⁸ အားဂုဏ်စီယရန်တို၊ WFD ဌာနကိုယ်စားလှယ်၊ အင်ဒိုနီးရှား

အသစ်ဖွဲ့စည်းသောလွှတ်တော်များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၁၉၉၉ - ၂၀၀၂)ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့ကြပြီး၊ ၎င်းသည်အင်ဒိုနီးရှားဒီမိုကရေစီ၏ သဘောသဘာဝကို များစွာပြောင်းလဲသွားစေခဲ့သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကာလမတိုင်ခင်တွင် နိုင်ငံတော်၏သမ္မတအား ပြည်သူ့အတိုင်ပင်ခံလွှတ်တော် (MPR)၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်(DPR)မှလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် လွှတ်တော်ချုပ် (Supreme House)၊ ရပ်ရွာအခြေပြုလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီရင်စုများမှကိုယ်စားလှယ်များတို့က ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပေးသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဆောင်ရွက်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် သမ္မတကို ပြည်သူများကတိုက်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပါသည်။ အောက်လွှတ်တော် (House of Representative)သည် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းခြင်း၊ ဘက်ဂျက်နှင့်ဥပဒေပြုရေးအခွင့်အာဏာများပေးအပ်ခြင်းခံရပြီး၊ အထက်လွှတ်တော်(House of Regional Representatives (DPD)သည် (DPR) ကဲ့သို့ ဥပဒေပြုရေးအာဏာတော့မရှိချေ။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ရွေးကောက်ခံပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးပူးပေါင်း၍ MPR ကိုဖွဲ့စည်းပါသည်။ MPR၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအားပြင်ဆင်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတအား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားစွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာပါက၎င်းအားထုတ်ပယ်ခြင်း စသည်တို့ကိုသာဆောင်ရွက်ပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားလွှတ်တော်တွင် အထက်လွှတ်တော်နှင့်အောက်လွှတ်တော်ဟူ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ရှိသော်ငြား လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးကိုကျင့်သုံးသည်တော့မဟုတ်ပါ။ လွှတ်တော်၏အဓိကအခွင့်အာဏာသည် DPR ၏ လက်ထဲတွင်သာရှိပေသည်။ အောက်လွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေး၊အစိုးရဘက်ဂျက်များခွဲဝေအတည်ပြုရေးနှင့်အစိုးရအားစောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အာဏာများကို ပိုင်ဆိုင်ထားပေသည်။ သို့သော် DPD အထက်လွှတ်တော်သည် DPR လွှတ်တော်တွင် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ဆွေးနွေးမှုများတွင်အဆိုပြုပါဝင်ခြင်း၊ ဘက်ဂျက်များတင်ပြခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အချို့အနည်းငယ်သောကိစ္စရပ်များတွင် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် DPR အားအကြံအဉာဏ်များပေးအပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ DPD သည် လွှတ်တော်၏ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ်တွင်လည်း ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာမရှိချေ။

၁။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်

အင်ဒိုနီးရှားဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အောက်လွှတ်တော် (DPR) ကိုသာ ဥပဒေပြုရေးအခွင့်အာဏာကို အပ်နှင်းထားပါသည်။ DPR သည် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုခြင်းစီအား သမ္မတနှင့်အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်၍ ပူးပေါင်းအတည်ပြုမှုရယူကာ ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ပါသည်။ ဥပဒေပြုရေးအခွင့်အာဏာအား ကျင့်သုံးမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် DPR အနေဖြင့် ဥပဒေအမှတ် ၁၂/၂၀၁၁ အားသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဥပဒေသည် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ် အသေးစိတ်များကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးထားပါသည်။ DPR လွှတ်တော်၌ ဥပဒေကြမ်းများဆွေးနွေးသည့်နေ့စဉ်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ သို့မဟုတ် အေဂျင်စီများသည် သမ္မတကိုကိုယ်စားပြုပေသည်။ DPR လွှတ်တော်၊ ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် အေဂျင်စီများသည် ဥပဒေကြမ်းပါဆွေးနွေးသည့် ကိစ္စရပ်များအပေါ် ပူးပေါင်းသဘောတူညီမှုရယူရပါသည်။ ၎င်းနောက်တွင် DPRသည်ဥပဒေကြမ်းများအားဥပဒေများအဖြစ် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ပါသည်။ သမ္မတသည် ပေးပို့လာသောအတည်ပြုထားသည့်ဥပဒေများအား လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအားအတည်ပြုကာ ထုတ်ပြန်ကြေငြာပါသည်။ အကယ်၍ သမ္မတအနေဖြင့်လွှတ်တော်မှပေးပို့လိုက်သော လွှတ်တော်မှအတည်ပြုပြီးဥပဒေအားအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမပြုပါက ယင်းဥပဒေသည် သမ္မတ၏လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းမရှိသော်လည်း ရက်ပေါင်း (၃၀)အတွင်း အလိုအလျှောက်အသက်ဝင်ပါသည်။

DPR လွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်များအတွက်ဥပဒေ(၂၇/၂၀၁၄)အားပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး၊ ၎င်းဥပဒေသည် အောက်လွှတ်တော် (DPR)၊ အထက်လွှတ်တော် (DPD)၊ ပြည်နယ်အဆင့်လွှတ်တော် (DPRD) များ၏ အသေးစိတ်အခန်းကဏ္ဍနှင့်လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ခြင်းစီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်အသီးသီးတို့ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးထားသည်။ လွှတ်တော်အတွင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ မှန်ကန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် DPR လွှတ်တော်သည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းများအတွက်အသေးစိတ် အဆင့်လိုက်ဆောင်ရွက်ရသည့်ညွှန်ကြားချက်များကိုလည်း ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။

ဥပဒေကြမ်းများအား DPR (သို့မဟုတ်) သမ္မတ (သို့မဟုတ်) DPD မှစတင်အဆိုပြုတင်သွင်းနိုင်သည်။ DPR (သို့မဟုတ်) DPD လွှတ်တော်များတွင် ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်းအား တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်မှသော် လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့မှသော်လည်းကောင်း၊ ကော်မတီတစ်ရပ်ရပ်မှသော် လည်းကောင်း၊ ကော်မတီအစုအဖွဲ့မှသော်လည်းကောင်း အသီးသီးဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့သော် DPD လွှတ်တော်သည် ပြည်နယ်များ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ဒေသန္တရအစိုးရနှင့် ဗဟိုအစိုးရနှစ်ရပ်အကြားဆက်ဆံရေး၊ ဒေသန္တရအစိုးရအားတည်ထောင်ခြင်းနှင့်ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ဗဟိုအစိုးရနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရအကြား ဘက်ဂျာနယ် ညီမျှစွာခွဲဝေခြင်း၊ သဘာဝနှင့်သတ္တုအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ သဘာဝနှင့်သတ္တုတူးဖော်မှုများမှရရှိသည့် ဝင်ငွေများခွဲဝေခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်အပေါ်တွင်သာ ဥပဒေကြမ်းများအဆိုပြု တင်သွင်းနိုင်ပေသည်။ အကယ်၍ ဥပဒေကြမ်းသည်သမ္မတထံမှတင်သွင်းလာခဲ့ပါက ၎င်းဥပဒေကြမ်းအား သမ္မတကိုယ်စားသက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာ သို့မဟုတ် အေဂျင်စီများမှပြုစုရေးသားပေးရပါသည်။ ဆက်လက် ဖတ်ရှုရမည်မှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား အဆင့်လိုက်ခြုံငုံသုံးသပ်ထားချက်များ ဖြစ်သည်။

၂။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဥပဒေပြုရေးအတွက်ပြဋ္ဌာန်းထားသောဥပဒေတွင် အပိုင်း(၅)ပိုင်းပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့မှာကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေးဆွဲခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် လက်မှတ်ရေးထိုးထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်းတို့ဖြစ်သည်²⁹။ ယင်းနောက်တွင် DPR သည်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေအား လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုရေးကော်မတီ (BALEG)ထံ လွှဲပြောင်း၍ အဆိုပါဥပဒေအပေါ်³⁰ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊စိစစ်ခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန် ထပ်လောင်းလုပ်ငန်းတာဝန်အား ပေးအပ်ပါသည်။ အဆိုပါအဆင့်နှစ်ဆင့်အားပေါင်းစပ်လိုက်ပါက အင်ဒိုနီးရှား၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ခြုံငုံမိသကဲ့သို့ဖြစ်စေပါသည်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းအပိုင်းတွင် DPR လွှတ်တော်နှင့်နိုင်ငံတော်သမ္မတတို့သည် နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေး အစီအစဉ်အားပြင်ဆင်ရပါသည်။ ၎င်းအစီအစဉ်သည် လွှတ်တော်သက်တမ်း (၅)နှစ်အတွင်း တင်သွင်း ဆွေးနွေးမည့်ဥပဒေကြမ်းစာရင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား လွှတ်တော်သက်တမ်း၏အစ လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းအပြီး၊ သမ္မတအသစ်နှင့်၎င်း၏အစိုးရဝန်ကြီးများအဖွဲ့တို့ ကတိသစ္စာပြုပြီးသည့် အချိန် ကာလလောက်တွင် စတင်လုပ်ဆောင်ပါသည်။ DPR လွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေးလိုအပ်ချက်များအား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကော်မတီများမှတစ်ဆင့်အများပြည်သူနှင့်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြံပြု ဆွေးနွေးချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကမူ ဥပဒေပြုရေး လိုအပ်ချက်များအား ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ် အတွင်းကြေငြာခဲ့သော မျှော်မှန်းချက်များနှင့်ကတိကဝတ်များကို အခြေခံ၍ ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပါသည်။

²⁹ ဥပဒေအမှတ် ၁၂/၂၀၁၁၏ ဥပဒေပြုခြင်း သည်အဆိုပါအဆင့်များအားအသေးစိတ်ဖော်ပြထားပြီး၊ ပြီးပြည့်စုံသောလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ဖော်ပြထားကာ ပုံစံများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ သဒ္ဒါရူပထောင့်၊ စာအရေးအသားအထားအသိုများ၊ စသဖြင့်။
³⁰ ဥပဒေအမှတ် ၂၇/၂၀၁၄၏ လွှတ်တော်သည် BALEG အားလုပ်ငန်းတာဝန်အသစ်တစ်ခုအပ်နှင်း၍ ပြဋ္ဌာန်းပြီးဥပဒေများအပေါ်ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းများပြုလုပ်စေကာ၊ ရရှိလာသောရလဒ်များအားနောက်ဆက်တွဲဥပဒေများ၏ ပြင်ဆင်မှုများတွင်အသုံးပြုသွားမည်။

(BALEG) ကော်မတီသည် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား ဦးဆောင်မှုပြုပါသည်။ DPR လွှတ်တော်အတွင်း BALEGကော်မတီသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့လိုက်သော်လည်းကောင်း၊ ကော်မတီများကိုသော်လည်းကောင်း အသီးသီးဖိတ်ကြား၍ ဥပဒေကြမ်းများအား အဆိုပြုစေပါသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးချင်းစီ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏အဆိုပြုလွှာများကို ဥပဒေပြုရေးကော်မတီထံသို့ ၎င်းတို့၏ပိတောက်ကတ်စာအစည်းအဝေးများ³¹မှတစ်ဆင့် တင်သွင်းကြသည်။ ကော်မတီများသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ ဥပဒေကြမ်းများအား တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ်နှင့် ငါးနှစ်အတွက် (၁၀)ကြိမ် အဆိုပြုနိုင်သည်။ အထက်လွှတ်တော် DPD သည်လည်း ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာ များအား BALEG သို့တင်ပြကြပါသည်။ ၎င်းအပြင် ဥပဒေပြုရေးကော်မတီသည် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါဝင်ပါတ်သတ်သူ အဖွဲ့အစည်းများထံမှတင်သွင်းလာသော ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများကိုလည်း ကြိုဆိုလက်ခံပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာကော်မတီ၏ဦးဆောင်မှုသည် တင်သွင်းလာသောဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများအား ပဏာမစာရင်းပြုစု၍ သင့်လျော်မှုအရှိဆုံး အဆိုပြုလွှာများအား ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းအစည်းအဝေးများတွင်ရွေးချယ်မှု ပြုလုပ်ပါသည်။

အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း၌မူ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အားဆောင်ရွက်ရာတွင် တရားမျှတမှုနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဝန်ကြီးဌာန(MOJ)နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အစိုးရအေဂျင်စီများအားလုံးသည် ၎င်းတို့ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများအား MOJ ထံပေးပို့ကြရပါပြီး၊ MOJ သည် အစိုးရ၏ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ အပေါ်အခြေခံ၍ ဥပဒေကြမ်းများအား ရွေးချယ်မှုပြုလုပ်ပါသည်။

အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဝန်ကြီးဌာန/အေဂျင်စီများ၊ လွှတ်တော်ကော်မတီများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှတင်သွင်းလာသော ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများသည် စာဖြင့်ရေးသားတင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အဆိုပြုသည့်ဥပဒေကြမ်း၏ခေါင်းစဉ်၊ ဥပဒေကြမ်းသည် အမှန်တကယ် လိုအပ်သင့်လျော်မှုရှိကြောင်းရှင်းလင်းတင်ပြချက်၊ သို့သော်အောက်ပါတို့ကို ကန့်သတ်မထားဘဲ အရေးတကြီးလိုအပ်ချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ မျှော်လင့်ထားသောအကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ နယ်ပယ်နှင့် ရည်ရွယ်သည့် အကျိုးခံစားရမည့်သူ အစရှိသည်တို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြကြရပါသည်။

ယင်းနောက် MOJ သည် အစိုးရ၏အပြီးသတ်ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာ ပဏာမစာရင်းအား BALEG အားပေးပို့ပါသည်။ ပြီးသည့်အခါ MOJသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတကိုယ်စား BALEG နှင့်အပြီးသတ်စာရင်းအပေါ် ဆွေးနွေးအတည်ပြုပါသည်။ ထို့နောက် BALEG သည် အဆိုပါ (၅) နှစ်စာအတည်ပြုထားသော ဥပဒေကြမ်းစာရင်းအားလွှတ်တော်၏စုံညီအစည်းအဝေးသို့ပေးပို့၍ DPR၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အဆိုပါစာရင်းအားတရားဝင်သဘောတူလက်ခံရပါသည်။ BALEG နှင့် MOJ တို့သည် နှစ်စဉ် (၅)နှစ်စာဥပဒေကြမ်းစာရင်းအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများနှင့်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ကာ တစ်နှစ်တာဦးစားပေးရမည့် ဥပဒေကြမ်းများစာရင်းကိုသဘောတူသတ်မှတ်ကြသည်။ အကယ်၍ အတည်ပြုစာရင်းအတွင်းမပါဝင်ဘဲ အရေးတကြီးလိုအပ်မည့် ဥပဒေတစ်ရပ်အသစ်ပြဋ္ဌာန်းရန်အခြေအနေဖြစ်ပေါ်လာပါက BALEG နှင့် MOJ တို့သည် အဆိုပါအသစ်ပြဋ္ဌာန်းမည့် ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာအား တစ်နှစ်စာဦးစားပေးစာရင်းအတွင်းသို့ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။

³¹ ပါတီတစ်ခုတည်းမှလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အားလုံးစုစည်း၍ ပါတီအစည်းအဝေးများဆောင်ရွက်ရသည်။ DPR ရှိမူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်များသည်ကော်မတီများတွင်ပြုလုပ်ပြီး၊ ပါတီ၏ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင်သာအခြေခံသည်။ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်များအတွက် မိမိလမ်းကြောင်းအတိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းအနည်းငယ်သာကျန်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် DPR ၌ပါတီကောက်မိတ် ၁၀ ခုရှိသည်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း BALEG နှင့် MoJ တို့သည် ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများအပေါ် ရွေးချယ်ရန်စဉ်းစားရာ၌ အမှန်တကယ်ပြဋ္ဌာန်းဖို့ရန် ဦးတည်၍ပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ထိုအခါ ဥပဒေကြမ်း အစီအစဉ်မှာဆန္ဒပြုစာရင်းတစ်ခုသဖွယ် ဥပဒေကြမ်းများပါဝင်သည့် ရှည်လျားသည့်စာရင်းတစ်ခုကိုရရှိလာ ပါသည်။ BALEG သည် ဥပဒေကြမ်းစာရင်းများကိုစဉ်းစားရတွင် များသောအားဖြင့် ဥပဒေပြုအခန်းကဏ္ဍ မဟုတ်သည့် (ဘတ်ဂျက်၊စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းခြင်းကဏ္ဍများ) အရာများအားပြုလုပ်မည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ကော်မတီများ၏ အရည်အချင်းနှင့်လုပ်ငန်းပမာဏများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလေ့မရှိပေ။ သို့ဖြစ်ရာ အကျိုးဆက်အားဖြင့် DPR သည်အမြဲလိုလို နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ်၏ သတ်မှတ်ထား သည့်အတိုင်းအချိန်မီပြီးစီးပြည့်မီအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ရာ အခက်အခဲဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ် (၂၀၀၉ - ၂၀၁၄)တွင် ဥပဒေကြမ်း (၂၄၇) ခုပါရှိပြီး၊ ၎င်းတို့အနက် DPR အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်း (၁၀၃)ခု (၄၂%)ကိုသာအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် BALEG နှင့် MoJ တို့သည် ပိုမိုဖြစ်နိုင်ချေရှိမည့် ဥပဒေကြမ်းစာရင်းကိုပြုစု၍ (၂၀၁၅ - ၂၀၁၉) စာရင်းအတွင်းသို့ထည့်သွင်းရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်ငြား DPR သည် ဥပဒေကြမ်း စာရင်း၏ (၁၀)% ထက်နည်းသော ဥပဒေကြမ်းအရေအတွက်ပမာဏလောက်ကိုသာ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ DPRလွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းများအပေါ် အလွန်အချိန်ကြာမြင့်စွာ ဆွေးနွေးခဲ့မှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။

၃။ ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဥပဒေမပြုမီစစ်ဆေးခြင်း

ယခုဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းအပိုင်းတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကော်မတီများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများသည် ၎င်းတို့၏ ရွေးချယ်ခံထားရသော ဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုလွှာများအပေါ် နောက်တဆင့်ပြင်ဆင်သည့်အနေဖြင့် ၎င်းတို့ ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အသေးစိတ်သဘောထားစာတမ်းတစ်ခုပြုစုရပါသည်။ အဆိုပါ သဘောထားစာတမ်းအား အင်ဒိုနီးရှားဘာသာစကားအရ "Naskah Akademik" ဟုခေါ်ဆိုပြီး ၎င်းသည် ဥပဒေဆိုင်ရာလေ့လာမှုများနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာသုတေသနများအပေါ်မူငြိမ်း၍ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ နည်းစနစ် များအသေးစိတ်ပါဝင်ရေးသားထားသော စာတမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ စာတမ်းသည် သီအိုရီနှင့်လက်တွေ့ သာဓကများအပေါ်အခြေခံ၍ ဖော်ထုတ်ထားသည့်ပြဿနာရပ်များ၊ အဆိုပြုသည့်ဥပဒေကြမ်းမှ ဖော်ဆောင် ပေးမည့်နည်းလမ်းအဖြေများကို ရှင်းလင်းတိကျစွာရေးသားဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ စာတမ်းအား အောက်ပါ ပုံစံအတိုင်းရေးသားပြုစုရပါသည်။ ခေါင်းစဉ်၊ နိဒါန်း၊ (၁) မိတ်ဆက် (၂) သီအိုရီနှင့်လက်တွေ့သုံးသပ်မှုများ (၃) အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက်နှင့်အခြားဆက်စပ်လျက်ရှိသောဥပဒေများ (၄) ဒဿနိက၊လူမှုရေးရာနှင့်ဥပဒေ ရေးရာအခြေခံ (၅) အကျိုးသက်ရောက်မည့်သူများနှင့် ဥပဒေအတွင်းရှိပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ အဓိကအကြောင်း အရာများ (၆) အပိတ် စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ စာတမ်းအတွင်း၌ အဆိုပြုဥပဒေကြမ်း၏ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုသုံးသပ်ချက်ကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးရမည်ဖြစ်သည်။

သဘောထားစာတမ်းအပေါ်အခြေခံ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကော်မတီများနှင့်ဝန်ကြီးဌာန များသည် ၎င်းတို့ဥပဒေကြမ်းအတွက် အသေးစိတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မူကြမ်းရေးဆွဲကြသည်။ သဘောထား စာတမ်းနှင့်ဥပဒေကြမ်းပြုစုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ကော်မတီများသည် လွှတ်တော်ပညာရပ် ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုထောက်ပံ့ရေးအေဂျင်စီ (BKD)၊ အထူးသဖြင့် သုတေသနဌာနနှင့်ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲ ရေးဗဟိုဌာနတို့အား အကူအညီများတောင်းခံနိုင်ပါသည်။ အခြားနည်းလမ်းအနေဖြင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၊ ကော်မတီ တို့သည် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါဝင်ပါတ်သတ်သူအဖွဲ့များ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ အကြံပေးအဖွဲ့ (Think Tank) များအစရှိသည့် ဥပဒေကြမ်း၏အကြောင်းအရာအပေါ် နားလည်တတ်ကျွမ်း သူများနှင့်စိတ်ပါဝင်စားသူများထံမှ လည်းအကူအညီများတောင်းယူနိုင်ကြသည်။ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနအများစု

မှာတော့၎င်းတို့၏ဌာနတွင်းသုတေသနဌာနများနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာဗဟိုရုံးများထားရှိကာ ၎င်းဌာနများမှစာတမ်းများနှင့်ဥပဒေကြမ်းများကို ပြုစုကြသည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ကော်မတီများသည် ထွက်ပေါ်လာသော၎င်းတို့၏ သဘောထားစာတမ်းနှင့် ဥပဒေကြမ်းများအား ဥပဒေမပြုမီစိစစ်ခြင်းပြုလုပ်ရန် BALEG သို့ပေးပို့ကြရပါသည်။ ယင်းနောက် BALEG သည်တင်ပြလာသော ဥပဒေကြမ်းများအားစိစစ်မှုပြုလုပ်ကာ ဥပဒေကြမ်းပါပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိမရှိကိုစစ်ဆေးပါသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏အခြေခံမူ (၅)ချက်၊ လူ့အခွင့်အရေးမူများနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို စိစစ်ပါသည်။ ထို့နောက်တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အံဝင်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကိုဆက်လက်စစ်ဆေးသည်။ BALEG သည် ဥပဒေပြုရေးဥပဒေအရ ဥပဒေကြမ်းများ၏ ပုံစံ၊ဖွဲ့စည်းပုံ၊ စကားလုံးအသုံးအနှုန်း၊ပုဒ်ဖြတ်ပုဒ်ရပ်အစရှိသည်တို့ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်မွမ်းမံမှုပြုလုပ်ပါသည်။ BALEG အနေဖြင့် ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရန် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတစ်ခုအတွင်း ရက်ပေါင်း (၂၀)ခန့် အချိန်ရရှိပါသည်။ အကယ်၍ ၎င်းတို့က ဥပဒေကြမ်းသည်ပြန်လည်ရေးဆွဲရန်လိုအပ်သည်ဟု တွေ့ရှိပါက အဆိုပါကိစ္စရပ်အား လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးသို့တင်ပြမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းနောက် BALEG သည်ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် သို့မဟုတ် ကော်မတီ၏ပါဝင်မှုဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအားပြန်လည်ရေးဆွဲရန် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကျင်းပချိန်ကာလနစ်စုစာ (အချိန်ထပ်မံတိုးမြှင့်နိုင်သည်) အချိန်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါက BALEG သည်ဥပဒေကြမ်းအား သက်ဆိုင်ရာတင်သွင်းသည့် ကော်မတီထံပြန်လည်ပေးပို့၍ ကော်မတီသည် ဆက်လက်၍ အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား DPR လွှတ်တော်၏စုံညီအစည်းအဝေးတွင် တင်သွင်းမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးသည် ယင်းဥပဒေကြမ်းအား DPR ၏တရားဝင်ဥပဒေကြမ်းအဖြစ် ကြေငြာပါသည်။

အစိုးရဥပဒေကြမ်းများအတွက်မူ အလားတူလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းအား MoJ မှဆောင်ရွက်ပါသည်။

ဓာတ်ပုံ(၅)။ DPR တွင် ဥပဒေမူကြမ်းအား ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲပုံ

၄။ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးခြင်း

DPR လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် အဆင့်(၂)ဆင့်ဖြင့်ဆွေးနွေးပါသည်။ ပထမအဆင့်ဆွေးနွေးမှုအား အကြောင်းအရာပေါ်မူတည်၍ သက်ဆိုင်ရာကော်မတီအတွင်း အပိုင်း(၃)ပိုင်းခွဲ၍ ပြုလုပ်ပါသည်။ အကယ်၍ ကော်မတီအနေဖြင့် ပေးအပ်ထားသောအချိန်အတွင်း ဆွေးနွေးမှုအား အပြီးမသတ်နိုင်ပါက၊ လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးသို့ အချိန်ထပ်မံတိုးပေးရန်တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်ဆွေးနွေးမှုမှာတော့ လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးတွင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအား တရားဝင်ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေး၌ ကြေငြာမှုပြုလုပ်ပြီးပါက အများဆုံး(၇)ရက်အတွင်း၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် ယင်းဥပဒေကြမ်းအား နိုင်ငံတော်သမ္မတထံအကြောင်းကြားစာနှင့်တကွပူးတွဲပေးပို့ရပါသည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနအားတာဝန်ပေးအပ်၍ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်တွင် ပြင်ဆင်လိုသည့်အချက်များ (တစ်ပိုဒ်ချင်းစီအလိုက်)၊ ကန့်ကွက်မှုများ၊ သဘောထားမှတ်ချက်များစသည်တို့ပါဝင်သည့် ကိစ္စရပ်များစာရင်း (DIM)ဟု ခေါ်သည့်စာရင်းတစ်ခုအား ပြုစုစေပါသည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံမှပေးပို့လာသော အကြောင်းကြားစာရရှိပြီးသည့် ရက်ပေါင်း(၆၀)အတွင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ၎င်း၏ DIM စာရင်းအား အကြောင်းကြားစာနှင့်

အတူပူးတွဲ၍ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံလိပ်မူကာ DPR လွှတ်တော်သို့ပြန်လည်ပေးပို့ရပါသည်။ ယင်းစာအတွင်း၌ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး မည့်သည့်ဝန်ကြီးဌာနမှလွှတ်တော်တွင်လာရောက် ဆွေးနွေးမည်ကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးရပါသည်။ လွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံမှ အကြောင်းကြား စာနှင့်အတူ DIM အားလက်ခံရရှိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် အဆိုပါလက်ခံရရှိ မှုအားကြေငြာပါသည်။ ထိုအခါ လမ်းညွှန်ကော်မတီ³²သည် အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား မည်သည့်ကော်မတီက ဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဆွေးနွေးရမည်ကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှပြုစုရေးသားသော ဥပဒေကြမ်းများအား လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းရာတွင် DPR ၏လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ အကြောင်းကြားစာနှင့်တကွပေးပို့ရပါသည်။ သမ္မတမှ အကြောင်းကြားစာရရှိသောအခါ လွှတ်တော်သည်ပေးပို့လာသောဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်စုံညီ အစည်းအဝေးသို့တင်ပြပါသည်။ ယင်းနောက် လမ်းညွှန်ကော်မတီသည် အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား မည်သည့် ကော်မတီမှလက်ခံဆွေးနွေးမည်ကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ကော်မတီ သည်လည်း ၎င်းတို့၏ DIM အားရက်ပေါင်း (၆၀)အတွင်းပြုစုရပါသည်။ ထို့နောက် DPR လွှတ်တော်သည် အဆိုပါ DIM စာရင်းအားအကြောင်းကြားစာနှင့်အတူ နိုင်ငံတော်သမ္မတထံပြန်လည်ပေးပို့၍ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ရန် ချိန်းဆိုပါသည်။

DPD ၏လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည်လည်း ၎င်းလွှတ်တော်၏အဆိုပြုသောဥပဒေကြမ်းကို DPR လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌထံအကြောင်းကြားစာနှင့်တကွပေးပို့ပါသည်။ ယင်းနောက် DPR ၏လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် ပေးပို့လာ သောဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးတွင်တင်ပြ၍ ယင်းဥပဒေအား ငြင်းပယ်သင့်၊မသင့်၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်သင့်၊မသင့် စသည်တို့ကိုဆုံးဖြတ်ချက်ရယူပါသည်။ အကယ်၍ DPR လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းအားပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ ဆွေးနွေးရန်ဆုံးဖြတ်ပါက အများဆုံးရက်ပေါင်း (၇)ရက် အတွင်း DPR ၏ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား အကြောင်းကြားစာနှင့်အတူ နိုင်ငံတော် သမ္မတထံပေးပို့ပါသည်။ ယင်းနောက်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနအား ရက်ပေါင်း (၆၀)အတွင်း DIM ပြုစုရန်တာဝန်ပေးအပ်ပါသည်။ DIM အဆင်သင့်ဖြစ်သောအခါ သမ္မတသည် ၎င်းအား DPR လွှတ်တော်ထံသို့ပြန်လည်ပေးပို့၍ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးရန် စီစဉ်မှုပြုလုပ်ပါသည်။ ပြင်ဆင်ချက် များဖြင့်ပြန်လည်ပေးပို့လာသော ဥပဒေကြမ်းအား သဘောတူလက်ခံပါက လမ်းညွှန်ကော်မတီသည် အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းအား BALEG ထံပေးပို့၍ ပြန်လည်စိစစ်စေပါသည်။ BALEG သည်အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား ပြန်လည်စိစစ်ရာတွင် ရက်ပေါင်း(၃၀)ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထပ်မံသက်တမ်းတိုးလိုပါက နောက်ထပ်ရက်ပေါင်း (၂၀) ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့နှင့်ဥပဒေကြမ်းအဆင်သင့်ဖြစ်သောအခါ DPR သည် ၎င်းဥပဒေကြမ်းအား သမ္မတထံပေးပို့ပါသည်။ DPD ၏လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကော်မတီများသည် DPR ကော်မတီ၏ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးမှုများတွင် ဝင်ရောက်ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုပြုနိုင်ပါသည်။ DPD ၏ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် BALEG နှင့်အခြားကော်မတီများထံ ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ချက်များကိုသာ တင်ပြခွင့်ရှိပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ရန် ၎င်းတို့ထံအခွင့်အာဏာတော့မရှိချေ။

³² လမ်းညွှန်ကော်မတီအတွင်း၌ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊လွှတ်တော်ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ ပါတီကော်ကပ်စ်များ၏ဥက္ကဋ္ဌများနှင့်အတွင်းရေးမှူးများ၊ DPR အတွင်းမှနေရာအချိုးအစားပေါ်မူတည်၍ ပါတီကော်ကပ်စ်များမှရွေးချယ်ထားသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ

ဓာတ်ပုံ။ ဥပဒေပြုရေးကော်မတီမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တွေ့ဆုံ၍ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စပ်လျဉ်းကိစ္စရပ်များအပေါ်ဆွေးနွေးနေပုံ

ကော်မတီနှင့်သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနသည် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် တင်ပြထားသော DIM ကိုအသုံးပြုကိုးကား၍ ၎င်းစာရင်းတွင်ပါဝင်သည့်ကိစ္စရပ်များအပေါ် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူညီသည်အထိ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြပါသည်။ DPR လွှတ်တော်အတွင်းပြုလုပ်သောဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ပါတီ၏မူဝါဒများအပေါ်အခြေခံ၍ ချမှတ်သကဲ့သို့ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည်လည်းဥပဒေကြမ်းများအပေါ်ဆွေးနွေးရာတွင် ပါတီမှချမှတ်ထားသောမူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင်သာအခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကော်မတီနှင့်ဝန်ကြီးဌာနတို့သည် DIM အတွင်းတင်ပြထားသော ကိစ္စရပ်များအပေါ်ဆွေးနွေးမှုပြီးစီး၍ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူညီမှု ရရှိပြီးပါက ကော်မတီသည် အပြီးသတ်ဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံပေးပို့၍ လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးတွင် ဒုတိယအကြိမ်ထပ်မံဆွေးနွေးရန် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ်ဆွေးနွေးမှုအဆင့်တွင်အမှန်တကယ်ဆွေးနွေးမှုမျိုး မပြုလုပ်တော့ဘဲ ဥပဒေကြမ်းအားဥပဒေအဖြစ် အားလုံးသဘောတူအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်တော့သည်။ သို့ပေသော်ငြား လွှတ်တော်ကော်မတီသည် ဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဥပဒေကြမ်းပါ DIM ကိစ္စရပ်များအပေါ် ဆွေးနွေးရာတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူညီမှု မရရှိခဲ့ပါက အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးသို့ပေးပို့၍ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုကိုခံယူပါသည်။

၅။ အတည်ပြုခြင်း

လွှတ်တော်နှင့်နိုင်ငံတော်သမ္မတ (ဝန်ကြီးဌာနများ၏ကိုယ်စားပြုမှုဖြင့်) နှစ်ဖက်အကြား ဥပဒေကြမ်းအပေါ် သဘောတူညီမှုရရှိသည့်အခါ အဆိုပါသဘောတူညီမှုထွက်ပေါ်သည့် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးအတွင်း၌ပင် DPR လွှတ်တော်၏အကြီးအမှူးသည် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးမှ သဘောတူညီမှုကိုရယူပါသည်။ အကယ်၍ သဘောတူညီမှုမရရှိခဲ့ပါက လွှတ်တော်အနေဖြင့်မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုကို ခံယူရပါသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အများစု သို့တည်းမဟုတ် အကုန်လုံးမှ ဥပဒေကြမ်းအားအတည်ပြုရန် သဘောတူမဲပေးခဲ့ပါက ဥက္ကဋ္ဌအနေဖြင့် အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအား ဥပဒေအဖြစ်အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းရန် ကြေငြာပါသည်။

၆။ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းနှင့်ထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်း

လွှတ်တော်မှအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေသည် (၇) ရက်အတွင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံပေးပို့၍ နိုင်ငံတော် သမ္မတကင်းဥပဒေကြမ်းအား လက်မှတ်ရေးထိုးရပါသည်။ အကယ်၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် လွှတ်တော်မှ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေအား ပေးပို့လိုက်ပြီး (၁၅) ရက်အတွင်းလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိပါက DPR လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံစာဖြင့်လိပ်မူ၍ အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေ အားလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ခြင်းမရှိပါက ၎င်းဥပဒေသည် လွှတ်တော်မှပြဋ္ဌာန်းပြီး ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်မြောက်သည့် နေ့မှစ၍ အလိုအလျောက်အာဏာတည်မည်ဖြစ်ပြီး၊ သမ္မတသည် ၎င်းဥပဒေအားထုတ်ပြန်ကြေငြာပေးရန် တာဝန်ရှိပေသည်။

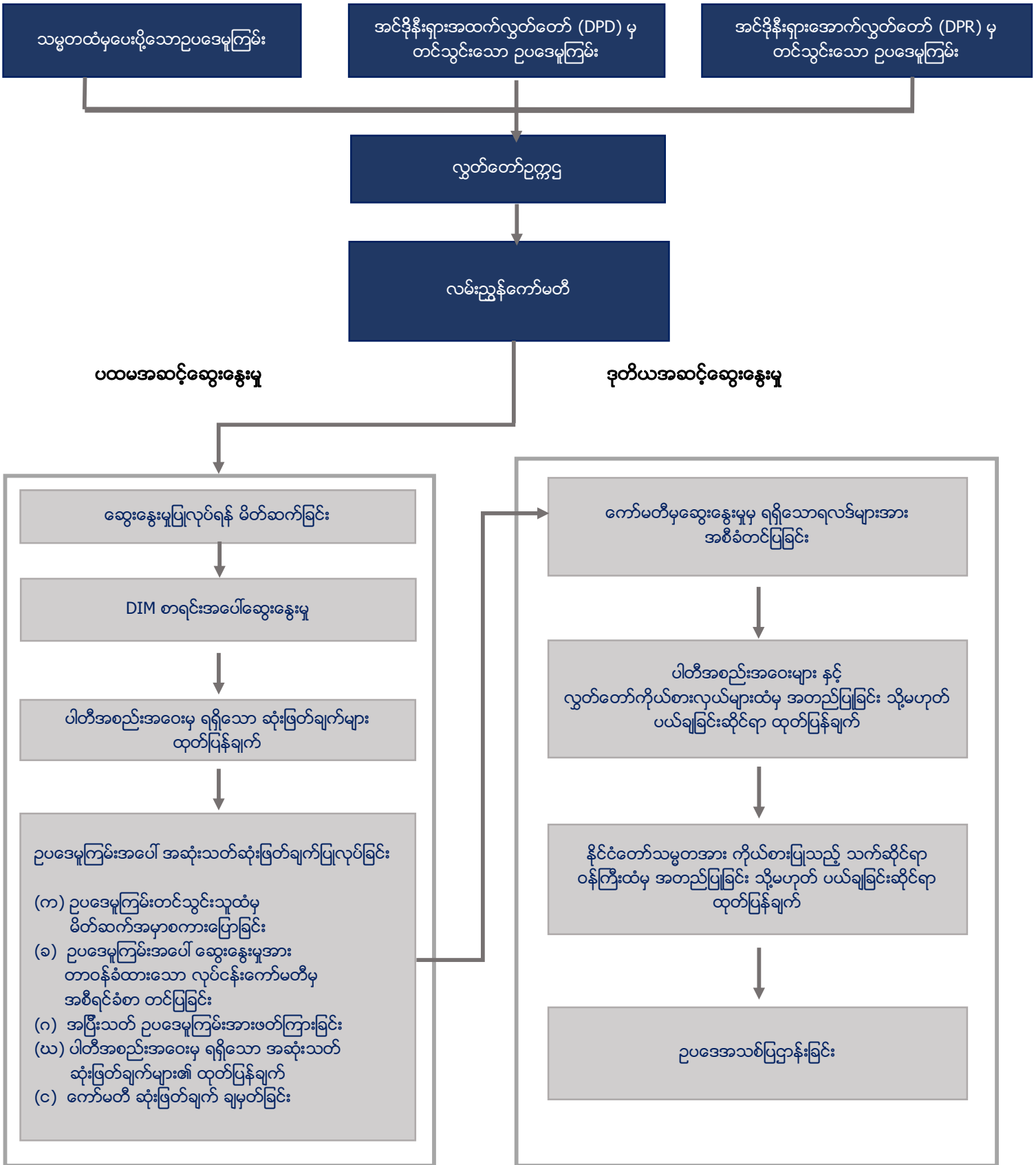
၇။ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း

ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းကိစ္စရပ်များအား အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် BALEG နှင့်သက်ဆိုင်ရာကော်မတီများမှ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ BALEG သည် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေများအပေါ် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် စိစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား ဥပဒေရူထောင့်မှအလေးပေး၍ အစိုးရသည်တဆင့်ခံဥပဒေများ ဆက်လက် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိမရှိ၊ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအားကျင့်သုံးခြင်းရှိမရှိ၊ အခြားသောဥပဒေများနှင့်ကွဲလွဲ ဆန့်ကျင်မှုရှိမရှိ အစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သည်။ ယင်းနောက် BALEG သည်စိစစ်မှုများမှ တွေ့ရှိချက်များအား ၎င်း၏တစ်နှစ်တာ ဥပဒေပြုရေး အစီအစဉ်အတွင်း ပြန်လည်ထည့်သွင်းအသုံးပြုပါသည်။ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအား သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက်ကော်မတီများမှလည်းဆောင်ရွက်၍ ဥပဒေများအားအကောင်အထည်ဖော်သည့် အေဂျင်စီများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများအပေါ် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ကော်မတီများသည် ဥပဒေများအပေါ် စိစစ်ရာတွင် BALEG ကဲ့သို့ဥပဒေရူထောင့်များမှ အလေးပေးစိစစ်ခြင်းမျိုးပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောဥပဒေသည် ၎င်း၏မျှော်မှန်းထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်များအတိုင်းထိရောက်ပြည့်မီမှုရှိမရှိတို့ကို အလေးပေးစိစစ်ခြင်းဖြစ်သည်။

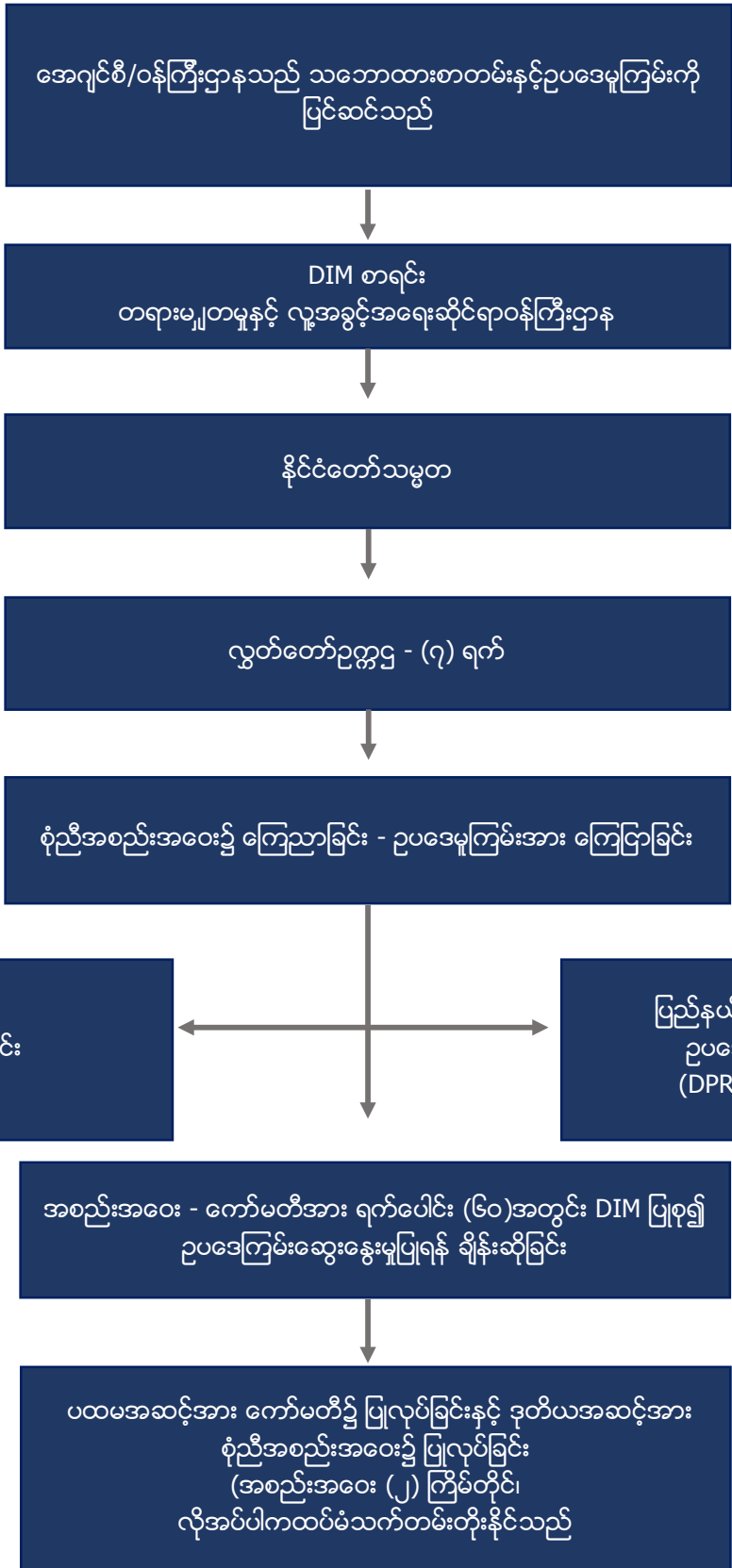
ဓာတ်ပုံ။ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသနားခံစာအား ဥပဒေပြုရေးကော်မတီကိုယ်စားအားပေးအပ်နေပုံ

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဥပဒေကြမ်းဆွေးနွေးမှုအဆင့်များ

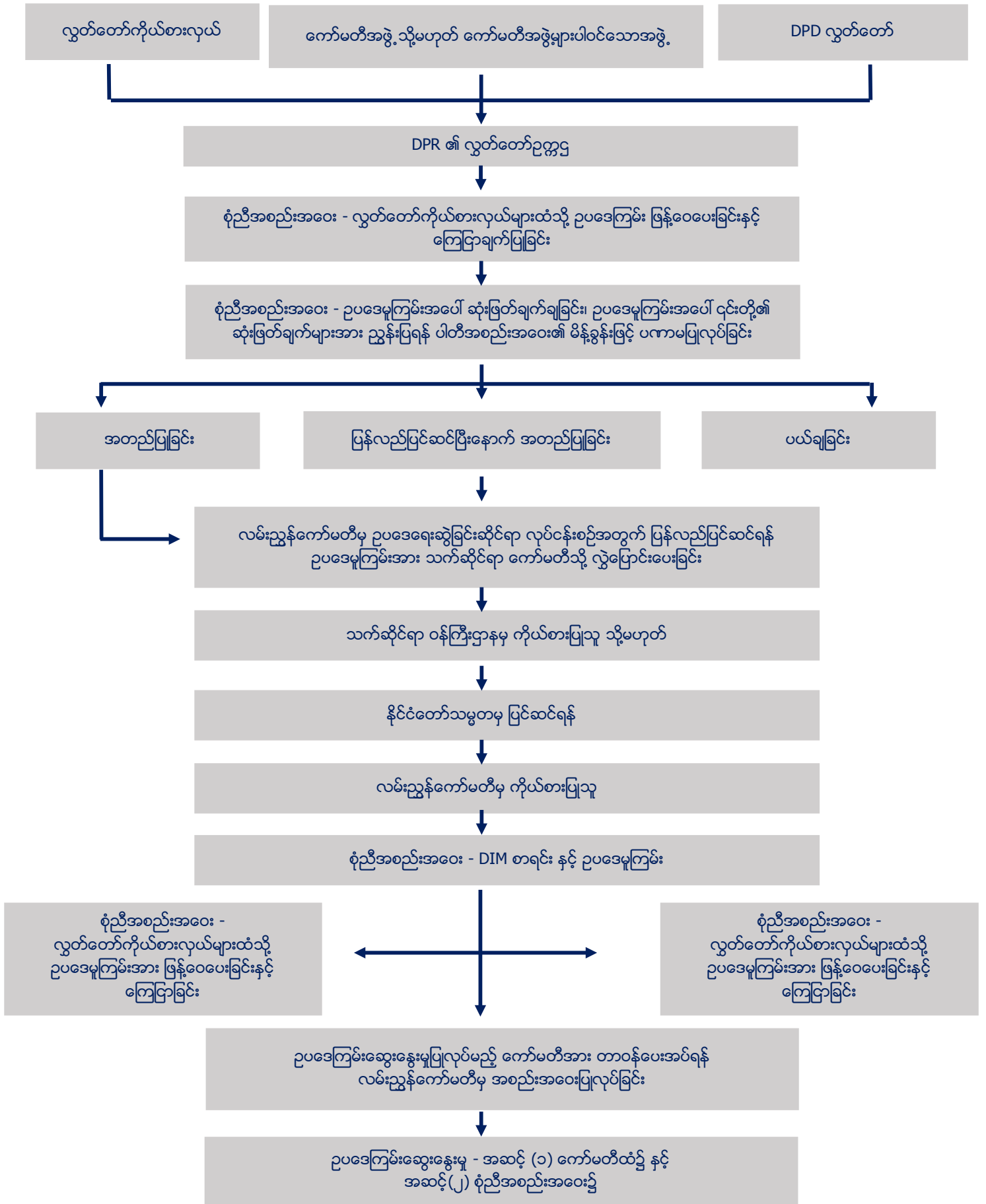
ပုံ(၆) - အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဥပဒေကြမ်းဆွေးနွေးမှုအဆင့်များ

သမ္မတမှအစပြုတင်သွင်း ဥပဒေမူကြမ်းများ

ပုံ (၇) - နိုင်ငံတော်သမ္မတ (အင်ဒိုနီးရှား)မှ အစပြုတင်သွင်းသောဥပဒေများအတွက် ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းစဉ်

DPR လွှတ်တော်နှင့် DPD လွှတ်တော်တို့မှတင်သွင်းသော ဥပဒေမူကြမ်း

ပုံ (၈) -အင်ဒိုနီးရှား DPR လွှတ်တော်နှင့် DPD လွှတ်တော်တို့မှတင်သွင်းသော ဥပဒေကြမ်းများအတွက် ဥပဒေပြုလုပ်ငန်းစဉ်

တရုတ်စာရင်း

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင်ရှိသော ပါလီမန်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီး နှင့် ထောက်ပံ့မှုပေးနေသော ဥရောပသမ္မဂ္ဂ ဆိုင်ရာ ကော်မရှင်၊ ပါလီမန်များအား ထောက်ပံ့မှုပေးရာတွင် ဥရောပသမ္မဂ္ဂဆိုင်ရာ ကော်မရှင်အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်မည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် နည်းပညာများ၊ ဥရောပသမ္မဂ္ဂဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဥရောပအကူအညီ၊ ဘရပ်ဆဲ(လ်)မြို့၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ (၁၉၆)။

ဖော့(ဆ်)၊ အာ နှင့် ကောရစ်၊ သာဠိကောင်းသော ဥပဒေအား အမှတ်အသားပြုခြင်း၊ မူဝါဒမှ လုပ်ဆောင်ချက်အဖြစ်သို့ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ လန်ဒန်၊ ဟန်ဆတ်အသင်း၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်။

ဥပဒေပြဌာန်းရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှု၊ ယူကေအစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ (၃၅၂)။

ရတ်ဆဲ(လ်)၊ အမ်၊ ဂိုဗာ၊ ဒီ နှင့် ဂိုတာ၊ ကေ၊ 'နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍသည် ဝက်ဘ်မင်စတာ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အား စိုးမိုးခြယ်လှယ်မှု ရှိပါသလား၊ သံသယရှိစေသော အကြောင်းရင်း (၆) မျိုး'၊ ပါလီမန်အရေး၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စာစောင်အတွဲ (၆)၊ အကြောင်းအရာ (၂)၊ စာမျက်နှာ (၂၈၆) မှ (၃၀၈)။

ရတ်ဆဲ(လ်)၊ မက် နှင့် ခေါင်လီဖီလစ်၊ ဝက်ဘ်မင်စတာပါလီမန်၏ မူဝါဒအာဏာ၊ 'ပါလီမန်နိုင်ငံ' နှင့် မူဝါဒ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဆိုင်သော နိုင်ငံတကာစာစောင် - အုပ်ချုပ်ပုံတွင်ရှိသော လက်တွေ့မျက်မြင်သက်သေကို အခြေခံသော အထောက်အထား၊ စာစောင်အတွဲ (၂၉)၊ အကြောင်းအရာ (၁)၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ (၁၂၁) မှ (၁၃၇)။

ရတ်ဆဲ(လ်)၊ မက် နှင့် ဂိုဗာ၊ ဒဲနီရယ်၊ ဝက်ဘ်မင်စတာ ဥပဒေပြုရေး၊ ဗြိတိသျှဥပဒေပြုရာတွင် ပါလီမန်မှ ပါဝင်သူများနှင့် လွှမ်းမိုးမှု အောက်ဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်သတင်းစာ၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်။

စေ(ဒ်)မန် အန်း၊ ဒါပယူ၊ စေ(ဒ်)မန် ဘီ နှင့် မတ်စီဘောချုပ် ဗာလရီ၊ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဥပဒေပြဌာန်းမှု၏ သီအိုရီနှင့် လက်တွေ့ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မူကြမ်းရေးဆွဲသူ၏ ကဏ္ဍ၊ စာစောင်အတွဲ (၁)၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ အကြောင်းအရာ (၂)၊ စာမျက်နှာ (၃၄၁) မှ (၃၈၆)

ရှားလော့ဂ် စတီဖန်၊ အာဆီယံတစ်ဖွဲ့ - စနစ်များစွာ၊ အာဆီယံအဆင့်ပါလီမန်လွှတ်တော်အဖွဲ့ (AIPA) မှ ပါလီမန်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ AIPA အတွင်းဝန်များရုံးမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ (၁၂၂)။

ပြင်သစ်အဖွဲ့အစည်းများတွင်ပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံတော်နှင့်ဆိုင်သော အစည်းအဝေး၊ Assemblée nationale - Service des affaires internationales et de défense မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ (၅၉၄)။

၅။ ပြင်သစ်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း³³

ပြင်သစ်လွှတ်တော်သည် တော်လှန်ရေးကာလများမှစတင်၍ ပြောင်းလဲမှုများစွာရှိခဲ့သည်။ တတိယနှင့် စတုတ္ထသမ္မတနိုင်ငံစနစ်ကျင့်သုံးသည့်ကာလတွင် လွှတ်တော်အနေဖြင့် ကြီးမားလှသည့် အခွင့်အာဏာများ ကိုင်ဆွဲထားပြီး ၎င်းအတွက်ရွှေခေတ်တစ်ခေတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ယင်းကဲ့သို့သော အခွင့်အာဏာ များသည် အစိုးရစနစ်အား မတည်ငြိမ်မှုကိုဖြစ်စေခဲ့သောကြောင့် နိုင်ငံရေးအပေါ်လွှတ်တော်၏လွှမ်းမိုးမှုကို ကန့်သတ်ကာ ပဉ္စမသမ္မတနိုင်ငံတော်အဖြစ် ဆီလျော်မှုရှိသည့်ပါလီမန်စနစ်သို့ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခဲ့သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံရေးစနစ်သည် ဥပဒေရေးရာနယ်ပယ်နှင့်လွှတ်တော်၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာတို့အား ကန့်သတ် ထားသည့် ခိုင်မာသောအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာတို့ပါဝင်ပြီး ထူးခြားသည့်အသွင်လက္ခဏာဆောင်သည့် စနစ် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် (၄) ရက်နေ့ အောက်တိုဘာလ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အစိုးရသည် အမိန့်အာဏာနှင့် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ (ပုဒ်မ ၃၈ အရ) အားအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဥပဒေရေးဆွဲနိုင်ပြီး လွှတ်တော်၏လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ခွင့်ပြုချက်ပေးရာတွင်လည်း အကဲဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိပေသည်။ (ပုဒ်မ ၄၀ နှင့် ၄၁ အရ)

ပြင်သစ်ပါလီမန် နှင့် semi-presidential တစ်ပိုင်းသမ္မတစနစ်

ပြင်သစ်နိုင်ငံရေး၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ “တစ်ပိုင်းသမ္မတစနစ်” အားကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သည်။ “တစ်ပိုင်းသမ္မတစနစ်” ဟူသည် သမ္မတနှင့်ပါလီမန်စနစ်နှစ်မျိုး ပေါင်းစပ်ထားသော အစိုးရစနစ် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် လွှတ်တော်ထက် (ပါလီမန်စနစ်၏ ထူးခြားသည့် လက္ခဏာ) အစိုးရအဖွဲ့မှ ဦးစွာတာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ရသည်။ ထိုနည်းတူ တိုက်ရိုက်မဲပေးစနစ်ဖြင့် (သမ္မတစနစ်၏ ထူးခြားသည့်လက္ခဏာ) ရွေးချယ်တင်မြောက်ထားသော နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်သည် လွှတ်တော်အား (သမ္မတစနစ်၏ ထူးခြားသည့်လက္ခဏာ) ဖျက်သိမ်းရန်အာဏာရှိပေသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဝက်စ်မင်းစတားပုံစံ ပါလီမန်စနစ်များနှင့် မတူညီသည်မှာ ပြင်သစ်စနစ်တွင် ဝန်ကြီးများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် လွှတ်တော်၏လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ အကြား၌ သဟဇာတဖြစ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီးများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ သို့မဟုတ် အထက်လွှတ်တော်အမတ်များအကြားတွင် တင်းကြပ်သောပိုင်းခြားမှု ရှိနေခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ အစိုးရအဖွဲ့မှ အဆိုပြုသော ဥပဒေမူကြမ်းများ နှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှ အဆိုပြုသော ဥပဒေမူကြမ်းများအကြား ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာအစပြုမှုအား ပိုင်းခြားကြည့်ပါက အများစုသော ဥပဒေများမှာ အစိုးရအဖွဲ့မှအဆိုပြုသောဥပဒေများဖြစ်ပြီး၊ လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ်သည်လည်း အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာက လွှမ်းမိုးထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ရက်သတ္တပတ်လေးပတ်လျှင် နှစ်ပတ်သည် အစိုးရအဖွဲ့မှ သတ်မှတ်ထားသော လွှတ်တော်အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အတွက် သီးသန့်ဖယ်ထားရသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အနေဖြင့် အစည်းအဝေးအစီအစဉ်တွင်ဆွေးနွေးမည့် အကြောင်းအရာများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ ဆွေးနွေးမည့်အကြောင်းအရာများအား အစီအစဉ်ချခြင်း၊ ဆွေးနွေးမည့်ရက်စွဲများသတ်မှတ်ခြင်း စသည် တို့ကိုတာဝန်ယူလုပ်ဆောင်သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ကျန်ရှိသောနောက်ထပ်ရက်သတ္တပတ်တစ်ပတ်တွင်

³³ Anthony Weber PhD candidate နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ၊ Chaire de recherche sur la démocratie et les institutions parlementaires, Laval University, Canada.

အစိုးရအဖွဲ့၏လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ်စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှု ပြုလုပ်ရန်သတ်မှတ်ထားပြီး၊ နောက်ဆုံး ကျန်ရှိသည့် ရက်သတ္တပတ်သည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ခြင်းစီ၏ ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ်များအတွက် သတ်မှတ်၍၊ အတိုက်အခံပါတီနှင့်လူနည်းစုပါတီများ၏ ဆွေးနွေးတင်သွင်းလုပ်ဆောင်မှုများအတွက် တစ်လလျှင်တစ်ရက်သာ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပေးထားပါသည်။

သို့သော် လွှတ်တော်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ “သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေပြုကြာချိန်” (ပုဒ်မ ၄၉ နှင့် ၅၅ အရ) ဟူ၍ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားရှိကာ ဆွေးနွေးမှုများအတွက် ကြာချိန်ကို သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဆွေးနွေးမှုများအား စီစဉ်ဆောင်ရွက်သူ “conference of presidents” သည် အဖွဲ့များအားလုံး³⁴၏ ၆၀% နှုန်းသောဆွေးနွေးချိန်များကိုလွှမ်းမိုးသည့် အတိုက်အခိုက်အဖွဲ့များ၏ ထုတ်ဖော်ဆွေးနွေးနိုင်ခွင့်အား ထိန်းသိမ်းပေးထားလေသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ရေးဆွဲခဲ့သူများသည် လွှတ်တော်ကော်မတီများ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု အားကန့်သတ်သည့်အနေဖြင့် ကော်မတီ(၆)ခုသာ ဖွဲ့စည်းရန် ခွင့်ပြုထားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အမြဲတမ်းကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် ဥပဒေမူကြမ်းများရေးဆွဲရာတွင်များစွာ အရေးပါလာသည်ဖြစ်ရာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ကော်မတီစနစ်၏ ယန္တရားအားပိုမိုအားကောင်းလာစေရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအားပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ခဲ့ပြီး၊ အောက်လွှတ်တော်တွင် အမြဲတမ်းကော်မတီ (၂)ရပ် ထပ်မံတိုးချဲ့ခဲ့၍၊ စုစုပေါင်းကော်မတီ (၈)ရပ်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကာ၊ ဆီးနိတ်လွှတ်တော်တွင်လည်း ကော်မတီ (၇) ရပ် စသဖြင့်ကော်မတီများအသီးသီးတိုးမြှင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

အပြန်အလှန်အားဖြင့် ပြင်သစ်လွှတ်တော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာအား အဆင့် (၂) ဆင့်ဖြင့် ကန့်သတ် ထားသည်။ ပထမအနေဖြင့် လွှတ်တော်မှ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများ (အစိုးရမှ လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့မှလည်းကောင်း) အနက် အချို့သောဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိခဲ့လျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကောင်စီ (Constitutional Council) အနေဖြင့် ပယ်ဖျက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကောင်စီသည် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား ပိုင်ဆိုင်ထားသောကြောင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံရေးစနစ်၌ အရေးပါသည့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊တန်ဖိုးများ သာမက အခြေခံဥပဒေ၏နိဒါန်းပါ နိုင်ငံသားနှင့်လူ့အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာကြေငြာချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသောဥပဒေများအား အတည်ပြုခြင်းမှ တားဆီးနိုင်စွမ်းရှိပေသည်။ သို့သော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကောင်စီသည် တရားရုံးများ၏အင်္ဂါစဉ်တွင် ပါဝင်သည့်တရားရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာအားဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏တရားရုံးချုပ်သည် တရားရေး အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်) တစ်ခုမဟုတ်ဘဲ ၎င်း၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာသည် ဥပဒေများဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိမရှိအပေါ် ထိန်းကျောင်းရန်အတွက်သာဖြစ်သည်³⁵။ ပြင်သစ်လွှတ်တော်၏ အချုပ်အခြာ အာဏာအား ထပ်မံကန့်သတ်မှုတစ်ခုမှာ ဥပဒေပိုင်ဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုအဆင့်ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် “Costa vs Enel” စီရင်ထုံးအရ ပြင်သစ်ဥပဒေနှင့်ဥပဒေပုဒ်မဥပဒေနှစ်ခုအကြား အငြင်းပွားမှုရှိခဲ့ပါက ဥပဒေပုဒ်မဥပဒေကသာ အနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေပုဒ်မဥပဒေများသည် ပြင်သစ်၏ပြည်တွင်း ဥပဒေများအပေါ်ကျော်လွန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေသောကြောင့် ပြင်သစ်လွှတ်တော်၏ဆောင်ရွက် ချက်များအပေါ်တွင်လည်း ထပ်မံ၍ကန့်သတ်မှုတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အထက်တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံရေး

³⁴ သို့ပေသော်ငြား စီစဉ်ထားသောအချိန်များသည် ဘဏ္ဍာရေးဥပဒေများနှင့်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ဥပဒေများအတွက်အကျိုးမဝင်ပေ။
³⁵ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် Cassation တရားရုံးသည် ပုဂ္ဂလိကဥပဒေများ အပေါ်လွှမ်းမိုးမှုရှိ၍၊ နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေများအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်။

စနစ်အတွင်းရှိလွှတ်တော်၏အနေအထားအားတင်ပြပြီးဖြစ်၍ ၎င်း၏ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အားဆက်လက် ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်သည်။

၁။ ဥပဒေမပြုမီ စိစစ်ခြင်း

ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ အဓိကကျသော ဥပဒေ (၄) ရပ်ရှိသည်။ “သာမန်ဥပဒေများ” ၊ “ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများ” (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအားပြင်ဆင်သော)၊ “ဖွဲ့စည်းခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေများ” (အစိုးရအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်း များ၏လည်ပတ်ပုံနှင့်ဖွဲ့စည်းပုံတို့ကို ဖော်ပြထားသည့်နည်းလမ်းများပါဝင်သော) နှင့် နောက်ဆုံးအနေဖြင့် “ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေများ” တို့ ဖြစ်သည်။

ဥပဒေကြမ်း - အစိုးရအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်

မူဝါဒဖော်ဆောင်မှုအားခြုံငုံသုံးသပ်ချက် - အစိုးရဥပဒေကြမ်းအား ဦးစွာအဆိုပါဥပဒေမူကြမ်း၏ ရည်မှန်းချက်များ၊ ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်တို့ပါဝင်သည့် သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာလေ့လာချက်နှင့်အတူ ပူးတွဲ၍တင်သွင်းရပါမည်။ ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေကြမ်းပရောဂျက်များသည် ဝန်ကြီးများကောင်စီ “Council of Ministers” သို့ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန်တင်ပြခြင်းမပြုမီ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ “Council of State” နှင့် ပဏာမ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများ ပြုလုပ်ရပါသည်။ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပြီးနောက် အစည်းအဝေးအစီအစဉ်၌ ထည့်သွင်းခြင်း မပြုလုပ်မီ ဥပဒေမူကြမ်းများအား အောက်လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အထက်လွှတ်တော်တို့တွင် တင်သွင်းခြင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။

သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာစစ်တမ်းများ - ဤစစ်တမ်းများသည် ဥပဒေပကြမ်းရောဂျက်၏ အကြောင်းရင်း နှင့်ရည်မှန်းချက်များအားဖော်ထုတ်ပေးသော အများပြည်သူနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စာတမ်းများဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါစစ်တမ်းများမှ အများပြည်သူတို့နှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသောကဏ္ဍများဖြစ်သည့် စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်³⁶ စသည်တို့အပေါ် အလားအလာရှိမည့်သက်ရောက်မှုများကို နားလည်သိရှိနိုင်ပါသည်။

ပဏာမညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများ - ဥပဒေကြမ်းတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ “Council of State” နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကောင်စီတို့၏ စိစစ်လေ့လာမှုကို ခံယူရမည်ဖြစ်သည်။ လိုအပ်ပါလျှင် လွှတ်လပ်သောအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပရောဂျက်နှင့်ဆက်စပ် သောအေဂျင်စီများ၏ စစ်ဆေးမှုများကိုပါခံယူရပါမည်။ နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အရှိဆုံးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ (၃၈) နှင့် ပုဒ် (၃၉) ၏ ဖော်ပြချက်အရ ဥပဒေကြမ်းများနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာမူကြမ်းများအား ဝန်ကြီးများ ကောင်စီသို့ တင်ပြခြင်းမပြုမီ နိုင်ငံတော်ကောင်စီမှဦးစွာ စိစစ်မှုပြုလုပ်ပါသည်။

³⁶ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသောဥပဒေ ၂၀၀၉ -၄၀၃ ဧပြီ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၀၉ အပိုဒ် ၃၄-၁၊ (၃၉)နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ (၄၄) တို့၏အသုံးပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်

ဝန်ကြီးများကောင်စီ - ဥပဒေမူကြမ်းများအပေါ် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ အကြံပြုဆောင်ရွက်မှုအပြီးတွင် ဥပဒေမူကြမ်း၏အပြီးသတ်စာသားများအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန် ဝန်ကြီးများကောင်စီအား ခေါ်ယူကျင်းပ ပါသည်။

ဥပဒေ၏အဆိုပြုချက်

ဥပဒေ၏အဆိုပြုချက်ကို တစ်ဦး(သို့မဟုတ်)တစ်ဦးထက်ပိုသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှ ဦးစွာ တင်သွင်းမှုပြုလုပ်နိုင်သည်။ အဆိုပါတင်သွင်းမှုပြုလုပ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် မဖြစ်မနေ ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိသည့်အပြင်၊ သက်ရောက်မှုစစ်တမ်းကိုပါကောက်ယူရန် မလိုအပ် သောကြောင့် အလွန်ခက်ခဲသည့်အနေအထားတော့မရှိပါ။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ (၃၄) အရ ဥပဒေအဆိုပြုချက်အား အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဥပဒေမူကြမ်းများပြုစုတင်သွင်းရာတွင်ဆောင်ရွက် ရသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းလမ်းကြောင်းများအတိုင်း အလားတူလိုက်နာလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဥပဒေများ၏အဆိုပြုချက်များအား မူဘောင်ဖြင့်ကန့်သတ်ထားပေသည်။ အစိုးရသည် လွှတ်တော်မှတင်သွင်းလာသော နိုင်ငံတော်၏အသုံးစရိတ်မြှင့်တင်ရန်ရည်ရွယ်သည့် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀ အရ) အဆိုပြုချက်များအား ဆန့်ကျင်မှုပြုလုပ်နိုင်သည်။ နိုင်ငံတော်၏ဘတ်ဂျက် ဆိုသည်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် လူမှုဖူလုံရေးကဲ့သို့သော ဘတ်ဂျက်မျိုးကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဘတ်ဂျက်ဥပဒေကြမ်းများမှာ အစိုးရတစ်ရပ်တည်းကသာ ပြင်ဆင်၍တင်သွင်းနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

၂။ ဥပဒေစိစစ်ခြင်း - ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်အားအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းရာတွင် လွှတ်တော်ဆိုင်ရာအဆင့်များ

ပြင်သစ်၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အဓိကအားဖြင့် အဆင့် (၃) ဆင့် ပိုင်းခြားထားပါသည်။ ဥပဒေ မူကြမ်းအားတင်သွင်းခြင်း၊ လွှတ်တော်မှစိစစ်ခြင်း နှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ ဥပဒေအားပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန် ကြေငြာခြင်းတို့ဖြစ်သည်³⁷။

ဥပဒေမူကြမ်းအားတင်သွင်းခြင်း။ ။ အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ၎င်း၏ဥပဒေမူကြမ်းအား အောက်လွှတ်တော် သို့တည်းမဟုတ် အထက်လွှတ်တော်သို့ လွတ်လပ်စွာ တင်သွင်းနိုင်သည်။ အဆိုပြုဥပဒေသည် လွှတ်တော်၏ဗျူရိုအတွင်းရှိအောက်လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အထက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဦးမှတစ်ဆင့်သော်လည်းကောင်း၊ အရေအတွက်တစ်ဦးထက်ပိုသော လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် အစုအဖွဲ့မှတစ်ဆင့်သော်လည်းကောင်း တင်သွင်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထို့နောက် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ခြင်းစီ၏ဗျူရိုသည် တင်သွင်းလာသော အဆိုပြုဥပဒေများအပေါ် ခွင့်ပြုနိုင်ခြင်းရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဥပဒေမူကြမ်းအား တင်သွင်းပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အဆိုပါ မူကြမ်းအား သက်ဆိုင်ရာ အမြဲတမ်း သို့မဟုတ် အထူးရေးရာကော်မတီများသို့ပေးပို့၍ စိစစ်မှုကိုပြုလုပ် စေပါသည်။

³⁷ တိကျသောဥပဒေပြုရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အစီအစဉ်တကျပြုလုပ်ထားသည်။အကြောင်းမှာ ဘဏ္ဍာရေးဥပဒေများကဲ့သို့တစ်ချို့သော စာသားများ၏နယ်ပယ်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသောဥပဒေများကဲ့သို့စံနှုန်းများ၏အဆင့်အတန်းများအတွင်း သီးသန့်နေရာ တွင်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ချိန်တည်းတွင် ယင်းအကြောင်းပြချက်နှစ်ခုစလုံးသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာဥပဒေများကဲ့သို့သော် လည်းကောင်း

ကော်မတီအတွင်း စစ်ဆေးခြင်း။ ။ ဥပဒေကြမ်းအားစိစစ်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ကော်မတီသည် ၎င်းအဖွဲ့ဝင်များအတွင်းမှ အစီရင်ခံစာရေးသားတင်သွင်းသူတစ်ဦးအား ရွေးချယ်ခန့်အပ်ပါသည်။ အဆိုပါအစီရင်ခံစာရေးသားသူသည် အဆိုပြုဥပဒေကြမ်း သို့မဟုတ် ပရောဂျက်၏လားရာလမ်းကြောင်းအား သတ်မှတ်ပေးရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နေသူဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းသည် ဥပဒေမူကြမ်းနှင့်ပတ်သက်နေသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်တွေ့ဆုံမှုများပြုလုပ်၍ ထွက်ရှိလာသော အစီရင်ခံစာများအား ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များထံ ပြန်လည်တင်ပြပေးရသူဖြစ်သောကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကော်မရှင်အနေဖြင့် ဥပဒေအသစ်အားအဆိုပြုခြင်း၊ မူလအဆိုပြုထားသည့်အတိုင်း ဥပဒေကြမ်းအား အတည်ပြုပေးခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းကို³⁸ စသဖြင့်ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအပြီးတွင် အဆုံးသတ်တင်ပြချက်များပါဝင်သည့် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်အား ရေးသားထုတ်ပြန်ပါသည်။

ဓာတ်ပုံ။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင်အစိုးရသည် ဥပဒေကြမ်းများအား အောက်လွှတ်တော်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ အထက်လွှတ်တော်တွင် သော်လည်းကောင်း လွှတ်လပ်စွာတင်သွင်းနိုင်သည်။

အစည်းအဝေးအစီအစဉ်၌ စာရင်းသွင်းခြင်း။ ။ စုံညီအစည်းအဝေးအတွင်း ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်နိုင်ရန် ဥပဒေကြမ်းအားအစည်းအဝေးအစီအစဉ်တွင် ဦးစွာစာရင်းသွင်းရပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအားဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးရန်တင်သွင်းခြင်းတို့အကြားတွင် ကြာချိန်အနည်းဆုံး ရက်သတ္တပတ် (၆)ပတ် ခွင့်ပြုထားသည်³⁹။

အစည်းအဝေးအတွင်း၌ စိစစ်လေ့လာခြင်း ။ ။ အပိုင်း(၂)ပိုင်း ခွဲခြားထားပြီး၊ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးများအတွင်း စိစစ်လေ့လာသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ကော်မတီများအတွင်း စိစစ်သည့်ပုံစံများနှင့်

³⁸ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ ဘဏ္ဍာရေးဥပဒေနှင့် လူမှုဖူလုံရေးဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့မှုဥပဒေများမှပါဝင်စေဘဲ
³⁹ သတ်မှတ်ထားသော Deadline များသည် ဘဏ္ဍာရေး၊ လူမှုဖူလုံဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလအခြေအနေဥပဒေကြမ်းများအတွက်အကျိုးမဝင်စေရပါ။

အလားတူဖြစ်သည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး၏ ကြားနာမှုပြုလုပ်ခြင်း၊ ယင်းနောက်တွင် အစီရင်ခံစာရေးသွင်းသူခန့်အပ်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်ခြင်း၊ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းသူမှ အစီရင်ခံစာ ရေးသားတင်သွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့ပြုလုပ်သည်။ ၎င်းအဆင့်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် စိစစ်လေ့လာခြင်း အဆင့်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ပုဒ်မတစ်ခုချင်းစီနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် ပြင်ဆင်ချက်များအပေါ် စိစစ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့အပေါ် သဘောတူမဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုများအပေါ် ဖြေရှင်းချက်ပေးခြင်းနှင့် အဆုံးတွင်ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုလုံးအပေါ် သဘောတူမဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ယခုအဆင့်သည် အသေးစိတ်စိစစ်သော အဆင့်ဖြစ်သည်။ ပထမလွှတ်တော်မှ ရွေးချယ်၍အတည်ပြု လိုက်သောဥပဒေကြမ်းသည် အခြားလွှတ်တော်သို့ပေးပို့ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းလွှတ်တော်တွင်လည်း ပထမ လွှတ်တော်ကဲ့သို့ အလားတူလုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း ကော်မရှင်မှစိစစ်လေ့လာမှုပြုလုပ်ခြင်း၊ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်အတွင်းထည့်သွင်းခြင်း၊ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးအတွင်း ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးခြင်း အစရှိသည့် စိစစ်မှုများကိုပြုလုပ်ပါသည်။

လွှတ်တော် (၂) ရပ်အကြား၌ အပြန်အလှန်ပေးပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း ။ ။ ပါဝင်သည့်စာသား အပိုဒ်များ တစ်ထပ်တည်းတူညီစွာ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်စေရေးအတွက် မည်သည့်ဥပဒေကြမ်းကိုမဆို အောက်လွှတ်တော်နှင့် အထက်လွှတ်တော်အသီးသီးတို့၏ အဆင့်ဆင့်စိစစ်လေ့လာမှုကိုပြုလုပ်ရသည်။

ပထမအကြိမ် ဖတ်ကြားခြင်း ။ ။ ရွေးချယ်တင်သွင်းသောလွှတ်တော်များအလိုက် ဥပဒေကြမ်းအား ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းကို ဆောင်ရွက်သည်။ ဖတ်ကြားခြင်းအား ကော်မတီစိစစ်ခြင်းဖြင့် အစပြုပြီး၊ အစည်းအဝေးအစီအစဉ်ထည့်သွင်းခြင်း၊ လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ဆွေးနွေးခြင်းတို့ဖြင့် နောက်ဆက်တွဲ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ယင်းနောက်ဥပဒေကြမ်းအား ဒုတိယလွှတ်တော်သို့ပေးပို့ကာ အလားတူစိစစ်မှုမျိုးကို ခံယူစေပါသည်။ အကယ်၍ဒုတိယလွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းအားထပ်မံပြင်ဆင်မှုပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘဲ အတည်ပြုပေးပါက ၎င်းဥပဒေကြမ်းသည် ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း၏ အတည်ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည် ဖြစ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်လျှင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြား အပြန်အလှန်ပေးပို့ဆောင်ရွက်မှုအား ဆက်လက်ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

အဆင့်ဆင့် ဖတ်ကြားခြင်းများ ။ ။ ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းတွင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်သည် ဥပဒေကြမ်းပါ အပိုဒ်များအပေါ် သဘောတူညီမှုမရရှိပါက၊ ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းတွင် ဆက်လက်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ် နိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအပေါ်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြား သဘောတူညီမှုမရရှိသည့်အချိန်အထိ ဆက်လက်ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ။ ။ ဥပဒေကြမ်း၏ အဆုံးသတ်မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုအား အရှိန်မြှင့်ရန် အစိုးရအဖွဲ့သည် သာတူပေါင်းစည်းကော်မတီ "mixed and parity committee (MPC)"အား ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။ ၎င်းကော်မရှင်အဖွဲ့တွင် အောက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် (၇)ဦး နှင့် အထက်လွှတ်တော် (၇)ဦး (လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှတူညီသောလူဦးရေဖြင့်) တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး၊ ကော်မရှင်၏ ဖွဲ့စည်းရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်မှာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြား ဥပဒေကြမ်းအားအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် သဘောတူညီမှုမရရှိစေရန်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ သဘောတူညီမှုမရရှိခဲ့ပါက မဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်းနည်းလမ်းဖြင့် အောက်လွှတ်တော်မှ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ညှိနှိုင်းမှုမရရှိခဲ့ပါက အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုနိုင်ရေးအတွက် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်သို့ဦးစွာတင်သွင်း၍ ယင်းနောက်ကျန်ရှိသောလွှတ်တော်သို့ပေးပို့ကာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးသည့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်

ပြင်သစ်ပါလီမန်သည် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်အား ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် (၅၇၇) ဦးဖြင့် ဖွဲ့ထားသော အောက်လွှတ်တော် နှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၃၄၈) ဦးဖြင့် ဖွဲ့ထားသော အထက်လွှတ်တော်ဟူ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဟူသည် အောက်လွှတ်တော်ကိုညွှန်းဆိုပြီး တိုက်ရိုက်မဲပေးစနစ်ဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား ရွေးကောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေပြုအထက်လွှတ်တော်ဟူသည် အထက်လွှတ်တော်အားညွှန်းဆိုပြီး သွယ်ဝိုက်မဲပေးစနစ်ဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား ရွေးကောက်ထားကာ ဒေသဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများအားကိုယ်စားပြုခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ အရေးပါဆုံးသောအခန်းကဏ္ဍ တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်၏ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်သည် အချိုးညီမျှမှုမရှိဘဲ အခြားနိုင်ငံများကဲ့သို့ပင် အောက်လွှတ်တော်သည် အထက်လွှတ်တော်ထက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပို၍သာပါသည်။ အောက်လွှတ်တော် အနေဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတာဝန်ယူမှုအပေါ် မဲပေးခြင်းဖြင့်မေးခွန်းထုတ်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိစစ်ဖြတ်တောက်ခြင်းအဆို သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အပေါ် အယုံအကြည်မရှိအဆိုတင်သွင်း၍ ၎င်းပယ်နိုင်သည်။ လွှတ်တော်များအကြား၌ ဥပဒေမူကြမ်းအပေါ် သဘောတူညီမှု မရရှိနိုင်ပါက အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ အောက်လွှတ်တော်သို့ နောက်ဆုံးအကြံပြုချက်ပေးရန် တိုက်တွန်းနိုင်သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အောက်လွှတ်တော်၌ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေမူကြမ်းအား တင်သွင်းနိုင်ခွင့်နှင့် ယင်းဥပဒေမူကြမ်းစိစစ်ခြင်းအား အချိန်ဆွဲထား နိုင်သည့်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ အောက်လွှတ်တော်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် အရေးပါသည့်အခန်းကဏ္ဍအား ရရှိထားသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေခံ သဘောတရား (၃)ချက်မှလွဲ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်တို့သည် တူညီသောလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အထက်လွှတ်တော်တွင် အောက်လွှတ်တော်နှင့်မတူသော သတ်မှတ်ချက်အချို့ရှိသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် အထက်လွှတ်တော်အား ဖျက်သိမ်းခွင့်မရှိပါ။ ထို့အပြင် အောက်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် တိုက်ရိုက်မဲပေးစနစ်ဖြင့် ရွေးကောက်ခံရသော်လည်း၊ အထက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကိုမူ အောက်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဒေသဆိုင်ရာကောင်စီဝင်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာကောင်စီဝင်များနှင့် ပါရီမြို့မှကောင်စီဝင်များ စသည့်ရွေးချယ်တင်မြှောက်သူများ တစ်သိန်းခြောက်သောင်းခန့်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့အစည်းမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ ဥပဒေအားထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်း - ဥပဒေမူကြမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်အား အပြီးသတ်အတည်ပြုခြင်းဖြင့် ပါလီမန်အဆင့်၌ ပြုလုပ်သော ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အဆုံးသတ်ပါသည်။ အတည်ပြုပြီးသော ဥပဒေမူကြမ်းအား (၁၅) ရက်အတွင်း ဥပဒေများအားထုတ်ပြန်ကြေငြာနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာရှိသောနိုင်ငံတော်သမ္မတထံ ပေးပို့ရပါသည်။ သို့သော် ဥပဒေအားထုတ်ပြန်ကြေငြာရာတွင် ကြန့်ကြာခြင်းသို့မဟုတ်တားဆီးခြင်းဖြစ်နိုင်၍ ၎င်းသည် အခြေအနေနှစ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ပထမအခြေအနေတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ ဥပဒေမူကြမ်းအပေါ် လွှတ်တော်မှပြန်လည်စဉ်းစားမှုပြုလုပ်ရန်တောင်းဆိုခြင်းနှင့် ဒုတိယအခြေအနေမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ကောင်စီမှ ဥပဒေသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဟုဆုံးဖြတ်သည့်အခါတွင်ဖြစ်သည်။

၃။ ဥပဒေပြုပြီးနောက် လုပ်ငန်းစဉ်

အမိန့်(ဒီကရီ)များနှင့် ဥပဒေကဲ့သို့အာဏာတည်သောအမိန့်များ ။ ။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းသည် အမိန့်ဒီကရီ သို့မဟုတ် ဥပဒေကဲ့သို့အာဏာတည်သောအမိန့်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ အခြေခံသဘောတရားအားဖြင့် ကွားခြားမှုမှာ အမိန့် (ဒီကရီ) များသည် အစိုးရအား စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ဝင်ရောက်ထိန်းညှိ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက်အရ မိခင်ဥပဒေ၏ အောက်တွင်သာရှိသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း အမိန့် (order) များသည် အစိုးရအဖွဲ့အား ဥပဒေရေးရာ နယ်ပယ်အတွင်း ပါဝင်ခွင့်ပြုထားပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အမိန့်ဒီကရီသည် လွှတ်တော်မှထုတ်ပြန်ခြင်း မဟုတ်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍမှထုတ်ပြန်သော ဝင်ရောက်ကြီးကြပ်ထိန်းညှိခြင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဥပဒေကျင့်သုံးမှုအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရသတင်းစာအတွင်း ထည့်သွင်းကြေငြာကာ ပြည်သူအားလုံးအပေါ်သက်ရောက်စေ၍သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက် အပေါ်တွင်သာသက်ရောက်စေ၍သော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ ဥပဒေကဲ့သို့အာဏာ တည်သောအမိန့်များအားထုတ်ပြန်နိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အပိုဒ် (၃၈) ကခွင့်ပြုထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရအား ဥပဒေနယ်ပယ်အတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ အမိန့် (order) များထုတ်ပြန်ရာတွင် လွှတ်တော်၏အတည်ပြုချက်ကို ရယူရသည်။ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက် ကြသည့်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် "လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းခြင်းဥပဒေ"ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား အုပ်ချုပ်ရေးအစိုးရထံ သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်ကဏ္ဍတစ်ခုတွင် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါဥပဒေအား အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် ဝန်ကြီးများကောင်စီသည် ဥပဒေကဲ့သို့အာဏာတည်သောအမိန့်များထုတ်ပြန်၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ လက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြုကာ ထုတ်ပြန်ကြေငြာပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အဆိုပါအမိန့်များအား "အတည်ပြုဥပဒေကြမ်း" အသွင်ပုံစံမျိုးအဖြစ် လွှတ်တော်သို့တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး လွှတ်တော်၏အတည်ပြုချက်ကိုရယူရပါသည်။ လွှတ်တော်မှအတည်ပြုခြင်းမရှိပါက ယင်းအမိန့်များအား ဖျက်သိမ်းကာ တရားဝင်လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။

ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် ပါလီမန်စနစ် - ပြင်သစ်ပါလီမန်အတွက် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသလား။

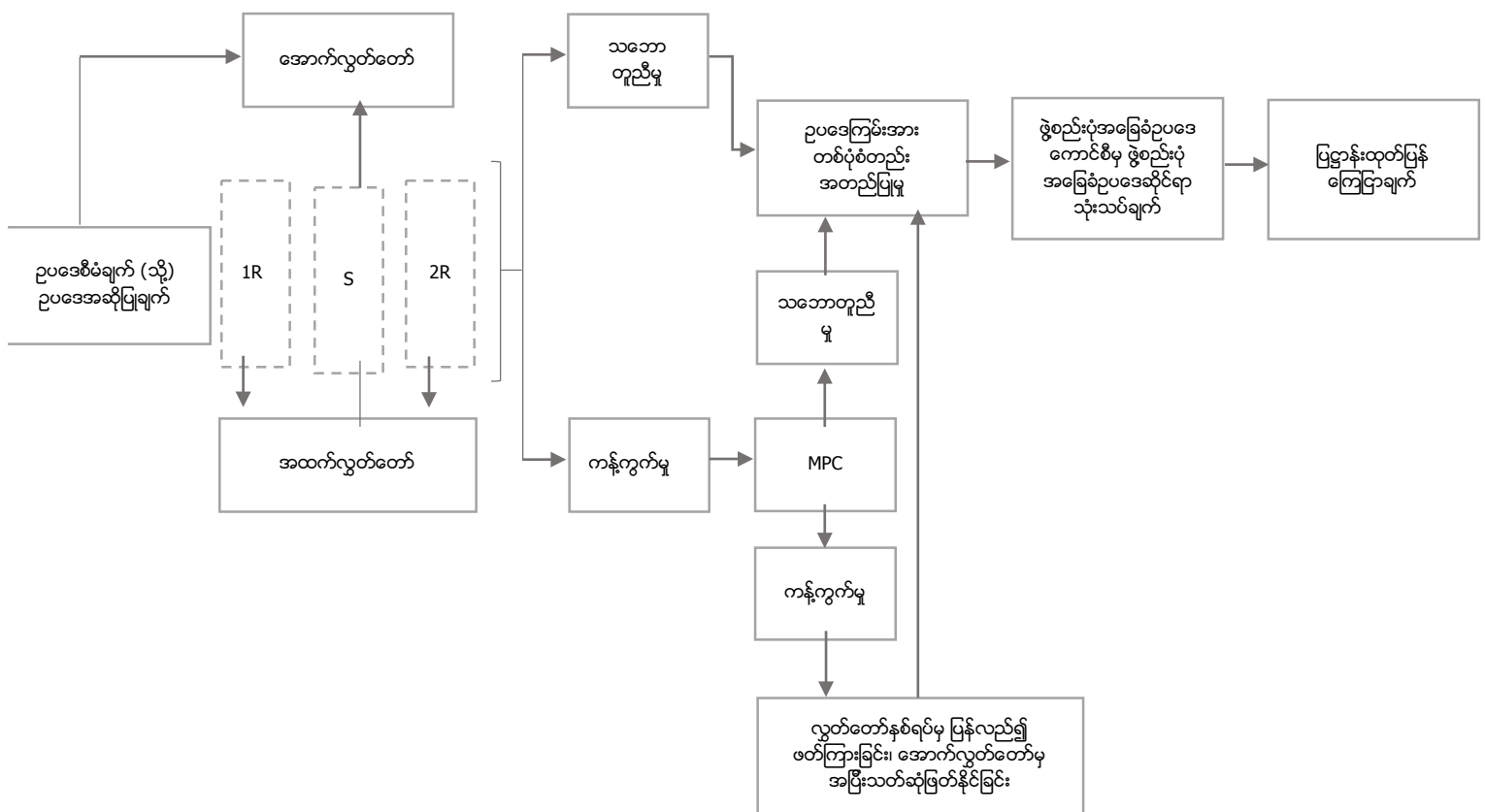
ပြင်သစ်ပါလီမန်၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းရေးအတွက် (ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၄ အရ) မဲပေးရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှစတင်၍ လွှတ်တော်၏ အခွင့်အာဏာများကိုကန့်သတ်မှုပြုလုပ်ကာ ဥပဒေရေးရာနယ်ပယ်တွင်လျှော့ချ၍ ထိန်းညှိခြင်းနယ်ပယ် တွင်တိုးမြှင့်ပေးခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးအစိုးရသည် အမိန့်ဒီကရီများထုတ်ပြန်၍ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး၊ အကယ်၍ရွေးကောက်ခံလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မှ ဥပဒေတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုအား အဆိုပြုပါက အစိုးရအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်၍ မရနိုင်သည့် အနေအထားဖြစ်ခဲ့လျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ(၃၄)အရ ကန့်ကွက်မှုပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့သော် လွှတ်တော်သည် ၎င်း၏အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်နှစ်ရပ်ဖြစ်သော ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် အစိုးရအပေါ် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများစွာရှိပါသည်။ လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်း များအား ကိုယ်တိုင်စတင်အဆိုပြုတင်သွင်းနိုင်ပြီး အဆိုပါဥပဒေကြမ်းအဆိုပြုချက် သို့မဟုတ် အစိုးရမှ တင်သွင်းသောဥပဒေကြမ်းတို့အပေါ် ဆွေးနွေးစဉ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် လွှတ်တော်အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းပါအပိုဒ်များအား ထပ်မံဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းစသဖြင့် အမျိုးမျိုးပြုလုပ် နိုင်သည်။ သို့ပေသော်ငြား ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော ဥပဒေအများစုသည် အစိုးရမှအစပြု တင်သွင်းသောဥပဒေများဖြစ်ကြသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ပြန်လည်ထိန်းကျောင်းမှုပြုလုပ် ရာတွင်လွှတ်တော်၌ ဥပဒေများအားမှန်မှန်ကန်ကန်ကျင့်သုံးမှုရှိမရှိကို စိစစ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများစွာ လည်းရှိပေသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် စာဖြင့်ရေးသားပေးပို့၍ဖြစ်စေ၊ နှုတ်အားဖြင့်မေးခွန်းမေးမြန်း၍ ဖြစ်စေ(အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုများပါဝင်၍သော်လည်းကောင်း၊ မပါဝင်၍သော်လည်းကောင်း) လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသောကိစ္စရပ်များအပေါ်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်၍ဖြစ်စေ၊ အချက်အလက်မစ်ရှင်များဖွဲ့စည်း၍ ဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း၍ဖြစ်စေ အချက်အလက်များကောက်ယူစုဆောင်းကြသည်။ အခြား သောနည်းလမ်းဖြစ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်ဖွဲ့စည်း၍ အစိုးရ၏တာဝန်ယူမှုအပေါ်ကန့်ကွက်မှု အဆိုတင်သွင်းခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။

တရားရုံးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ။ ။ အမိန့်ဒီကရီများတွင် “visas” များပါဝင်ပြီး ၎င်းသည်ဥပဒေများနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူညီကာ၊ ဒီကရီများ၏အနှစ်သာရသည်လည်း ၎င်း “visas” များအပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ အဆိုပါ “visas”များသည် အမိန့်အတွင်းဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ဥပဒေရေးရာအခြေခံလည်း ဖြစ်သည်။ ယင်းနောက်အမိန့်တစ်ခုအတွင်း၌ အပိုဒ်များအသီးသီးခွဲခြား၍ ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေရေးရာနောက်ဆက်တွဲ အကျိုးသက်ရောက်မှုများဟူ၍ သီးခြားစီဖော်ပြထားသည်။ ဥပဒေ အကြောင်းအရ အမိန့်ဒီကရီများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိပါက ယင်းအားတားမြစ်ရန် တရားရုံးများတွင်တာဝန်မရှိဘဲ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကောင်စီ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။

လွှတ်တော်၏ဥပဒေပြုပြီးနောက် စိစစ်ထိန်းကျောင်းခြင်း - ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေခြင်း ကိစ္စရပ်သည် လွှတ်တော်အတွက်အလွန်တရားမတရားပေသော လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်လိုက်သောဥပဒေများသည် မှန်ကန်စွာကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်လျက် ရှိမရှိနှင့်ဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေများအား စိစစ်လေ့လာရန် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာတွင် လွှတ်တော်အနေဖြင့် တစ်လလျှင်တစ်ပတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၄၈)၊ အပိုဒ်(၄)အရ အစိုးရ၏ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပြည့်သူ့ရေးရာမူဝါဒများအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်မှုပြုလုပ်ပါသည်။ လိုအပ်လျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ (၅၁ - ၂)အရ လွှတ်တော်မှ

စိစစ်လေ့လာရေးကော်မရှင်များ သို့မဟုတ် အချက်အလက်ကော်မရှင်များ ဖွဲ့စည်း၍ သတင်းအချက်အလက်များကောက်ယူစုဆောင်းနိုင်သည်။ ဖော်ပြပါ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနည်းလမ်းများအပြင် အမြဲတမ်းကော်မတီများ၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက် အစီရင်ခံစာများအပေါ် ကြားနာပွဲများပြုလုပ်ခြင်း၊ MEC (ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒများ၏ ရလဒ်ကိုနှစ်စဉ်ဆန်းစစ်သော မစ်ရှင်)၊ MECSS (လူမှုဖူလုံရေးနှင့်ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းဥပဒေများ)၊ ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒများဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ထိန်းကျောင်းခြင်းကော်မတီ (CEC) အစရှိသည့် ကော်မတီများဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေမှုတို့သည်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပုဒ်မ (၂၄) အရ ခွင့်ပြုထားသော စိစစ်ရေးလုပ်ငန်းတာဝန်များအား လွှတ်တော်မှဆောင်ရွက်ခြင်းများဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပြင်သစ်လွှတ်တော်တွင် ထိန်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာနည်းလမ်းဖြစ်သော ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အမျိုးအစား (၃) မျိုး ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့တို့၏အခန်းကဏ္ဍသည် အခြားသောဥပဒေများ၏ အထွေထွေဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်အသုံးပြုမှုနည်းလမ်းများအပေါ် စိစစ်လေ့လာရန်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးနှင့် အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးတန်းတူအခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာလွှတ်တော်၏ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့၊ ထောက်လှမ်းရေးဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့၊ နိုင်ငံရပ်ခြားဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပြင်သစ်ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်
(အချောသတ်ဥပဒေမူကြမ်းအား အောက်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြသည့် လုပ်ငန်းစဉ် နမူနာ)

- 1 R - ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း
- N - လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြားအပြန်အလှန်ပေးပို့ခြင်း
- 2 R - ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း
- MPC - သာတူပေါင်းစည်းကော်မတီ

ပုံ (၉) - ပြင်သစ်ဥပဒေပြုရေး လုပ်ငန်းစဉ်

စာစုစာရင်း

ပြင်သစ်အဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာ အောက်လွှတ်တော်၊ အောက်လွှတ်တော် - အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေးရာ နှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုမှ နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ (၅၉၄)။

(၄) ရက် အောက်တိုဘာလ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ပြင်သစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (ပုဒ်မ - ၂၄၊ ၃၄၊ ၃၈၊ ၄၀၊ ၄၁၊ ၄၈-၄၊ ၅၁-၂)။

စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော ဥပဒေ အမှတ် ၂၀၀၉ -၄၀၃၊ ဧပြီလ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၄-၁၊ ၃၉ နှင့် ၄၄ ၏ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည်။

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ပါလီမန်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ (ပုဒ်မ ၄၉ ၊ ၅၅)

ဥရောပသမ္မတဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တရားမမှုတမှု ခုံရုံး (ECJ)၊ ၁၉၆၄ ခုနှစ် "Costa vs Enel" ဆိုင်ရာ တရားစီရင်ထုံး၏ ခွင့်ပြုချက်။

၆။ နိဂုံး - ယူကေ၊ ပြင်သစ်၊ အိန္ဒိယနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့ရှိ ဥပဒေစိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများအကြား နှိုင်းယှဉ်ချက်

ဤစာတမ်းအတွင်းရှိ လေ့လာမှုစစ်တမ်းများအရ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခုကျင့်သုံးကျသည့် နိုင်ငံရေးစနစ် များသည် အသီးသီးကွဲပြားခြားနားနေကြသည်ကို တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှပုံစံ ဖြစ်သည့်ယူကေ၏ပါလီမန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ပါသည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာတော့ တစ်ပိုင်းသမ္မတစနစ် ကိုကျင့်သုံး၍၊ အတိတ်တွင် အာဏာရှင်စနစ်ကျင့်သုံးမှုကိုအမွေဆက်ခံခဲ့သော အင်ဒိုနီးရှားသည်လည်း သမ္မတစနစ် အစစ်မှန်ကိုကျင့်သုံးပြန်သည်။ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့အကြားကွာခြားချက်များသည် ၎င်းနိုင်ငံ များရှိ နိုင်ငံရေးစနစ်များ၏ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်အတိုင်းအတာများပေါ်တွင်မူတည်ကာ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ဥပဒေပြုရေး ကဏ္ဍနှစ်ခုတို့အကြား တူညီမှုမရှိသည့် အာဏာပိုင်းခြားဆက်စပ်မှုတို့ကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အဆိုပါ တိုင်းပြည်များ၏ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ဥပဒေစိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာအလေ့အထများအား နှိုင်းယှဉ် လေ့လာနိုင်ရန်အလို့ငှာ ၎င်းတို့၏ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်းတွေ့ကြုံနေရသည့် တူညီမှုများနှင့် ကွဲပြားမှုများကို ပိုင်းခြားလေ့လာ ဆွေးနွေးတင်ပြပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

လွှတ်တော်များ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ချက်(၃)ခုအား တင်ပြလိုပါသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် အချိုးညီမှုမရှိသည့် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ် (၄) ခု အားတွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အထက်လွှတ်တော်သည် တဆင့်ခံအရွေးကောက်ခံများဖြစ်ပြီး၊ အောက်လွှတ်တော်ထက် အခွင့်အာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှုနည်းပါးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုအပေါ် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြားသဘောတူညီမှုမရှိခဲ့ပါက ဖတ်ကြားမှုများ အကြိမ်ကြိမ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဖြစ်စေ တိုက်ရိုက်အရွေးကောက်ခံများဖြစ်သည့် အောက်လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်သာ နောက်ဆုံးဖြစ်ရသည်။ ထို့အပြင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် အလွန်တရာမှ အချိုးညီမှု မရှိသည့်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်ကိုတွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ အထက်လွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေး လုပ်ငန်းစဉ် အတွင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိသလောက်နီးပါးဖြစ်နေပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် လွှတ်တော်များ၏ အချုပ်အခြာအာဏာအား ကန့်သတ်ထားမှုရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရပြီး၊ အထူးသဖြင့် ခုံရုံးများ (ယူကေစနစ်တွင်) တည်ရှိမှုအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများသည် လွှတ်တော်ဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိ

စစ်ဆေးအတည်ပြုပေးသည့် ဥပဒေရေးရာအခွင့်အာဏာများရှိသည့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများ (ပြင်သစ်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကောင်စီ၊ အင်ဒိုနီးရှားရှိBALEG၊ အိန္ဒိယရှိဥပဒေကော်မရှင်) ထားရှိခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ကန့်သတ်မှုများကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ပြင်သစ်နှင့်ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့တွင်မူ ပြည်တွင်းဥပဒေများမှ လိုက်နာရမည့် ဥပဒေပထမဥပဒေများတည်ရှိမှုသည်လည်း ၎င်းနိုင်ငံလွှတ်တော်များ၏ အချုပ်အခြာ အာဏာအပေါ် ကန့်သတ်မှုများဖြစ်ပေါ်စေသည်။ နောက်ဆုံးအချက်မှာ နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ လေ့လာမှုများအရ အစိုးရသည် ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ်ပေါ်တွင် များစွာလွှမ်းမိုးမှုရှိနေသည်ကို တွေ့မြင်ရပါမည်။ ပြင်သစ်၏ ပဉ္စမမြောက်သမ္မတနိုင်ငံ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့်လွှတ်တော်စနစ်သည် လွှတ်တော်၏အစပြုဆောင်ရွက် ချက်များအပေါ်ကန့်သတ်ထားပေးသည်။ ယူကေတွင်မူ လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းများအပေါ်ဆွေးနွေး နိုင်ရန်အချိန်အနည်းငယ်သာရရှိပြီး၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင်လည်းဥပဒေများသည် အများသောအားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးအစိုးရပိုင်းမှသာ ပြုစုတင်သွင်းကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့်အိန္ဒိယတို့တွင်လည်း ဥပဒေကြမ်း အဆိုပြုချက်များသည် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကသာ ပြုစုရေးသားကြသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ ဥပဒေပြုရေးအစီအစဉ်များအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိနေခြင်းသည် ဥပဒေပြုသူများ၏ ဥပဒေပြုခြင်း၊ ဥပဒေများ၏ကျင့်သုံးမှုအပေါ် စိစစ်ထိန်းကျောင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ထိခိုက်မှုတော့မရှိပေ။ ထို့အပြင် ဥပဒေကြမ်းပြုစုသည့်ကာလအတွင်း၌ ဥပဒေရေးရာကနဦးခြေလှမ်း များသည်အစိုးရထံမှသော်လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်ထံမှသော်လည်းကောင်း အသီးသီးအစပြုဆောင်ရွက် နိုင်ကြပါသည်။ အစိုးရထံမှ အစပြုသည့်ခြေလှမ်းများဆိုသည်မှာ ဥပဒေကြမ်းပြုစုတင်သွင်းခြင်းကိုဆိုလို ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ၏ လေ့လာမှုများတွင် ဥပဒေကြမ်းများသည် မှန်ကန်သင့်လျော်ကြောင်းသက်သေ များ၊ နောက်ဆက်တွဲသက်ရောက်မှုများအပေါ်လေ့လာမှုများနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍တင်သွင်းရသည်ကိုတွေ့ရ ပေသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီတိုင်း၌ ဥပဒေကြမ်းပြုစုစဉ်ကာလအတွင်း တူညီသော စည်းကြပ်မှုများ ကျင့်သုံးခြင်းမရှိကြပေ။ ဥပမာအားဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဥပဒေကြမ်းများပြုစုရာ၌ အများပြည်သူထံမှ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များ ကောက်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား ဆောင်ရွက်ရန် မျှော်လင့်ရသော်လည်း တကယ်တမ်းလက်တွေ့တွင် အစိုးရမှအဆိုပါလုပ်ငန်းအားဆောင်ရွက်မှုသည် မရှိသလောက်နည်းပါး လှသည်။ အခြားတစ်ဖက်ရှိ ပြင်သစ်နှင့်ယူကေနိုင်ငံများတွင်မူ ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား တင်းတင်း ကြပ်ကြပ်ပုံဖော်ထားပြီး၊ ဆွေးနွေးအကြံဉာဏ်ရယူခြင်းလုပ်ငန်းကို ထည့်သွင်းထားပေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ဥပဒေကြမ်းအားဝန်ကြီးများကောင်စီတွင်ရေးဆွဲခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းမဆောင်ရွက်မီ၊ ၎င်းဥပဒေကြမ်းသည် နိုင်ငံတော်ကောင်စီနှင့် စီပွားရေးလူမှုရေးနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကောင်စီ တို့၏စိစစ်လေ့လာမှုကိုဦးစွာခံယူရသည်။ ယူကေတွင်မူ အစိုးရ၏လွှတ်တော်ကောင်စီရုံးသည် ဥပဒေကြမ်း များပြင်ဆင်ခြင်း၊ ယင်းဥပဒေကြမ်းများ၏ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိအား စိစစ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း များအားဆောင်ရွက်ပေးသည်။ သိရှိနားလည်ထားရမည်မှာ ယူကေသည် တမူထူးခြားစွာဖြင့် ဥပဒေမပြုမီ အဆင့်၌ အစိုးရမှ ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ ဝေဖန်အကြံပြုချက်များရယူရန်အတွက် Green Book ဟုခေါ်ဆိုသည့် အစီအစဉ်စာတမ်းအားလည်းကောင်း၊ မူဝါဒအားရှင်းလင်းဖော်ပြ၍ မည့်သည့်အတွက် ဥပဒေကြမ်းအားအဆိုပြုရန်ဆုံးဖြတ်ရသည်ကိုတင်ပြထားသည်။ White Book ဟုခေါ်ဆိုသည့် အဖြူရောင် စာတမ်းအားလည်းကောင်း ထုတ်ဝေမှုပြုလုပ်ကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှားသည် အခြားသောတိုင်းပြည်များနှင့် တူညီမှုမရှိဘဲ သမ္မတနှင့်အောက်လွှတ်တော်တို့သည် ဥပဒေပြုသည့်အချိန်အတွင်းအတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြသည်။ လွှတ်တော်တစ်ခု၏သက်တမ်းအစတွင် ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်အပေါ်တွင်သာမဟုတ်ဘဲ ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက်စီစဉ်ထားသော ဥပဒေကြမ်းများစာရင်းအားပူးပေါင်း၍ ပြုစုကြသည်။ ဥပဒေမူကြမ်းအား ရေးဆွဲရာတွင် တရားရေးနှင့်လူ့အခွင့်အရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပါရှိပြီး၊ ယင်းနောက်တွင် ဦးစားပေးဥပဒေကြမ်းများအားရွေးချယ်၍ ဥပဒေပြုရေးကောင်စီ BALEG ထံသို့ပေးပို့ပါသည်။ ထပ်မံ အလေးပေးဖော်ပြလိုသည့်အချက်မှာ အင်ဒိုနီးရှားတွင် တင်သွင်းနိုင်သော ဥပဒေအဆိုပြုချက်များ၏ အရေအတွက်သည် ကန့်သတ်မှုရှိပေသည်။ အခြားနိုင်ငံများတွင်မူ အချို့သော နယ်ပယ်များအတွက်သာ (ဘဏ္ဍာရေး စသဖြင့်) ကန့်သတ်မှုထားရှိကြသည်။

ကနဦးဥပဒေပြုစုခြင်းအဆင့်ကျော်လွန်ပြီးသောအခါ ဥပဒေကြမ်းအား လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်သို့တင်သွင်း ခြင်းပြုလုပ်နိုင်ကာ ဥပဒေစိစစ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ စတင်ပါတော့သည်။ လေ့လာတင်ပြခဲ့သော နိုင်ငံများ

အားလုံးတွင်သေချာစွာဖွဲ့စည်းထူထောင်ထားသည့် လွှတ်တော်ကော်မတီစနစ်များ အနည်းနှင့်အများတော့ ရှိထားကြပြီးဖြစ်သည်။ သတ်မှတ်ထားသော ကော်မတီအသီးသီးသည် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းများ အားလက်ခံရရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရ၏တင်ပြဆွေးနွေးချက်များကို ကြားနားနိုင်မည်ဖြစ်ကာ၊ အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ပြန်ခြင်းဖြင့် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးများ၌ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင် နိုင်ပေသည်။ သို့သော်လည်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများတွင် ကွဲပြားခြားနားချက်များကတော့ ရှိစေခြင်းဖြစ်သည်။ ယူကေနိုင်ငံတွင် ကော်မတီ၏ဥပဒေကြမ်းအပေါ်စိစစ်သုံးသပ်မှုသည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးအတွင်း ယင်းဥပဒေကြမ်း၏ဖတ်ကြားမှု (ပထမအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်း)နှင့် ဥပဒေကြမ်း၏မူများအပေါ်တွင်ဆွေးနွေးမှု ဒုတိယအကြိမ်ဖတ်ကြားခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အဆိုပါအဆင့်ဆောင်ရွက်ပြီးစီး သည့်အခါ တာဝန်ပေးအပ်ခံထားရသောကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်း၏အပိုဒ်များတစ်ခုချင်းစီကို လေ့လာ စိစစ်မှုပြုလုပ်၍ ပြင်ဆင်ချက်များအဆိုပြု၍ မဲခွဲနိုင်ပါသည်။ မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုပြီးစီးသည့်အခါ ဥပဒေကြမ်းသည် "ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ" ထံသို့ပေးပို့ခြင်းခံရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းများအား စိစစ်လေ့လာရန်ဖွဲ့စည်းထားသောကော်မတီဖြစ်၍ အဆိုပါကော်မတီသည် အဆုံးတွင် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် အပြီးသတ်အတည်ပြုမည့်ကော်မတီလည်းဖြစ်သည်။ ပြီးနောက်အဆိုပါစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအား လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ အစီရင်ခံတင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အဆုံးသတ်မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှု ကိုခံယူသွားရမည်ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင်မူ ဥပဒေကြမ်းသို့မဟုတ် ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ခုအား လွှတ်တော်သို့တင်သွင်းသည့်အခါ စိစစ်ရန်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသောကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိစစ်လေ့လာခြင်းအား လွှတ်တော်တွင်းဆွေးနွေးမှုမပြုလုပ်ခင် စတင်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ယင်းအဆင့်တွင် ကော်မတီ၏ ဥပဒေကြမ်းအပေါ် ပြန်လည်အစီရင်ခံတင်ပြသူသည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးနှင့် တွေ့ဆုံမှုများပြုလုပ်ပြီးနောက် ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်အား ပြုစုတင်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအစီရင်ခံစာသည် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအား ဥပဒေကြမ်း၏အကြောင်းအရာများအပေါ် ပိုမိုသိရှိနားလည်စေမည်ဖြစ်သည်။ အစီရင်ခံစာအရ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများပြုလုပ်ပြီးသည့်အခါ ကော်မတီ အနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းအား ဆွေးနွေးခြင်း၊ပြင်ဆင်ခြင်း၊အတည်ပြုခြင်း၊ငြင်းပယ်ခြင်းစသဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ကော်မတီသည် အဆိုပါပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုများအပေါ် အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာတစ်စောင် ပြုစုတင်ပြရ ပါသည်။ လွှတ်တော်စုံညီအစည်းအဝေးတွင် ကော်မတီမှတင်သွင်းသော အပိုဒ်တစ်ခုချင်းစီ၏ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း တစ်ခုချင်းစီတို့အတွက်မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုကိုခံယူရပါသည်။ ထို့နောက်ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုလုံးအပေါ် လွှတ်တော်တစ်ခုလုံး၏ မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုကိုခံယူရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဥပဒေကြမ်းအပေါ်စိစစ်လေ့လာစဉ်းစားမှု ပြုလုပ်ခြင်းသည် ယူကေနိုင်ငံထက်အချိန်ပိုမိုကြာမြင့်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယူကေ တွင်အသေးစိတ်စိစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် အပိုဒ်တစ်ခုချင်းစီအပေါ်မဲခွဲဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီတွင် ဦးစွာဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အင်ဒိုနီးရှားလွှတ်တော်သည်လည်း အလားတူလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကျင့်သုံး၍ ဥပဒေကြမ်းများအား သက်ဆိုင်ရာကော်မတီအသီးသီးသို့ ခေါင်းစဉ်နယ်ပယ်များအလိုက်ပေးပို့ပြီး စိစစ်လေ့လာမှုပြုလုပ်စေကာ၊ အဆိုပြုပြင်ဆင်ချက်များကို လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၏စိစစ်ခြင်းဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ကော်မတီမှ တင်သွင်းနိုင်သည်။ သို့သော်ပြင်ဆင်ချက်များပါဝင်သည့်ဥပဒေကြမ်းသည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တင်သွင်းခြင်းမပြုလုပ်မီ BALEG မှပြင်ဆင်ချက်များအပေါ် လက်ခံအတည်ပြုပေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ လိုအပ်ခဲ့လျှင် ဥပဒေကြမ်းအား စုံညီအစည်းအဝေးတွင် အပြီးသတ်မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုမပြုလုပ်မီ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဥပဒေကြမ်းပါအကြောင်းအရာများအပေါ်တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုပြုလုပ်နိုင်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ကော်မတီများ၏ စိစစ်လေ့လာခြင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ပြုလွယ်ပြောင်းလွယ်ရှိပြီး၊ ယူကေ သို့မဟုတ် ပြင်သစ်နိုင်ငံများကဲ့သို့ စနစ်ကျလှသည့်တော့မဟုတ်။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် အစိုးရသည်ဥပဒေကြမ်း အားသက်ဆိုင်ရာကော်မတီများထံပေးပို့ရန်မှာ မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်တစ်ခုလည်းမဟုတ်ပါ။ တစ်နည်းဆိုရသော် လွှတ်တော်အနေဖြင့် ၎င်း၏ယာယီကော်မတီတစ်ခုတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်း၍ ဥပဒေကြမ်းအားစိစစ်လေ့လာပြုလုပ်စေနိုင်ပါသည်။ အိန္ဒိယလွှတ်တော်၏ အခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာတစ်ခုမှာ မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်များမှ ကော်မတီထံသို့တင်သွင်း၍မရပေ။အကြောင်းမှာ အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်များအားလုံးသည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌သာဆွေးနွေး၍မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အကြားဥပဒေကြမ်းအပေါ်မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါက အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်း

ခြင်းကိုဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင်မူ သမ္မတသည် ဥပဒေအားပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ခြင်းမပြုမီ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကောင်စီသည် ယင်းဥပဒေအားဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိအတည်ပြု ပါသည်။ ယူကေနိုင်ငံတွင် အုပ်ချုပ်သူဘုရင်/ဘုရင်မ၏ခွင့်ပြုချက်ကိုရယူရပြီး ၎င်းအား တော်ဝင်ခွင့်ပြုချက် ဟုခေါ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံကဲ့သို့ပင် ဥပဒေအားပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ပေးမှုသည် သမ္မတ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။

ဥပဒေများအားအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးပြီးသောအခါ ဥပဒေအသုံးချမှုများအား စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရန်မှာ လွှတ်တော်၏တာဝန်ဖြစ်ပေသည်။ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများသည် နိုင်ငံအသီးသီးတွင် တူညီမှုမရှိဘဲ မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်ကျင့်သုံးဟန်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ လွှတ်တော်အမြဲတမ်းကော်မတီ များ၏ပုံမှန်စိစစ်မှုလုပ်ငန်းများအပြင်၊ ပြည့်သူ့ရေးရာမူဝါဒများအား ဆန်းစစ်သောအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် (MEC သတင်းအချက်အလက်မစ်ရှင်၊ လွှတ်တော်၏စိစစ်ရေးအဖွဲ့) စသည်တို့၏ ထိန်းကျောင်းမှုကြောင့် ပြင်သစ်တွင် ဥပဒေကျင့်သုံးမှုအပေါ်ထိန်းကျောင်းနိုင်စွမ်းရည်သည် အတန်အသင့်ကောင်းသည်ဟုဆိုနိုင် ပါသည်။ သို့သော်ယူကေတွင် ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအား လွှတ်တော်ကော်မတီမှသာ ဆောင်ရွက်ရသော်လည်း ဥပဒေအသုံးချမှုဆိုင်ရာပူးပေါင်းကော်မတီသည် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများအား ထိန်းကျောင်းရန်ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပြင်သစ်လွှတ်တော်တွင် အစိုးရမှထုတ်ပြန်သောအမိန့်များအား ထိန်းကျောင်းသည့်ကော်မတီမရှိပေ။ အိန္ဒိယတွင် ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်းပြုလုပ်ရန် သတ်မှတ်ထားချက် မရှိပါ။ ထိန်းကျောင်းမည့်ယန္တရားများရှိသော်လည်း ၎င်းတို့သည် ဥပဒေများအားစိစစ်ရန် စံသတ်မှတ် ထားခြင်း၊ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားခြင်းမျိုးမဟုတ်ပေ။ အင်ဒိုနီးရှားရှိကော်မတီများသည် အဆိုပါထိန်းကျောင်း ခြင်းလုပ်ငန်းအားဆောင်ရွက်ကြသည်။ BALEG သည်လည်းစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်သော်ငြား ဥပဒေရေးရာရှုထောင့်မှ ဆောင်ရွက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။

ဥပဒေရေးရာထိန်းကျောင်းခြင်းသည် လွှတ်တော်တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသလက္ခဏာရပ်များ ဖြင့်ဆောင်ရွက်ကြလေ့ရှိကာ ၎င်းသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းပြည်အသီးသီး၏ အင်စတီကျုရှင်းသမိုင်းကြောင်း အပေါ်တွင်မူတည်ပေသည်။ နိုင်ငံရေးစနစ်များမတူညီကြသော်ငြား ပြင်သစ်၊ယူကေ၊အိန္ဒိယနှင့်အင်ဒိုနီးရှား တို့သည် ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဥပဒေအဆိုပြုချက်များရေးဆွဲခြင်း၊ ကော်မတီနှင့်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးများတွင်စစ်ဆေးခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့်ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ဥပဒေပြုပြီးနောက်စိစစ်ခြင်း စသည့်အရေးပါသည့် ဥပဒေပြုရေးအဆင့်များမှာ တူညီကြပေသည်။ လေ့လာမှုများအရ အဆိုပါလုပ်ငန်းများ အားဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေမှာ နိုင်ငံ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုတူညီကြခြင်းမရှိပေ။ ယူကေတွင် ဥပဒေမပြုမီအဆင့်၌ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့်သတင်း အချက်အလက်များစုစည်းရယူနိုင်မှုသည် အရေးကြီးပေသည်။ အိန္ဒိယတွင်မူအဆိုပါအဆင့်အား ဆောင်ရွက် မှုအပိုင်းအလွန်အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းများစုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အပိုင်းတွင်လည်း နိုင်ငံတစ်နိုင်နှင့်တစ်နိုင်အကြားကွာခြားမှုများရှိပေသည်။ ပြင်သစ်သည် အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းသူတစ်ဦးထားရှိ၍ ဥပဒေကြမ်းများအတွက် လိုအပ်သည့်များဆောင်ရွက်ရန် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးကိုတာဝန်ပေးအပ်ပါသည်။ ယူကေတွင် ပြည်သူ့ဥပဒေကြမ်းကော်မတီထားရှိပြီး ၎င်းသည် ဥပဒေကြမ်းများအားစိစစ်ရန် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားရှိ ဥပဒေပြုကောင်စီ BALEG သည် ကော်မရှင်များမှအဆိုပြုလာသော ဥပဒေပါစာသားများ၊ စကားရပ်များအား ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ဥပဒေပြုပြီး နောက်ထိန်းကျောင်းခြင်းအပိုင်းသည် တစ်နိုင်နှင့်တစ်နိုင်ကျင့်သုံးပုံကွာခြားမှုရှိကာ ပြင်သစ်လွှတ်တော် တွင်၎င်းအပေါ်အသုံးချနည်းလမ်းများစွာရှိ၍ အိန္ဒိယတွင်မူ ဥပဒေကျင့်သုံးမှုအား ထိန်းကျောင်းရန်တာဝန်အရ သတ်မှတ်ချက်မရှိပေ။